

Narodna in univerzitetna knjižnica
▼ Ljubljani

104684

Ženska ročna dela

za pouk na ženskih učiteljiščih

Sestavila

Pavla pl. Renzenberg

I. del

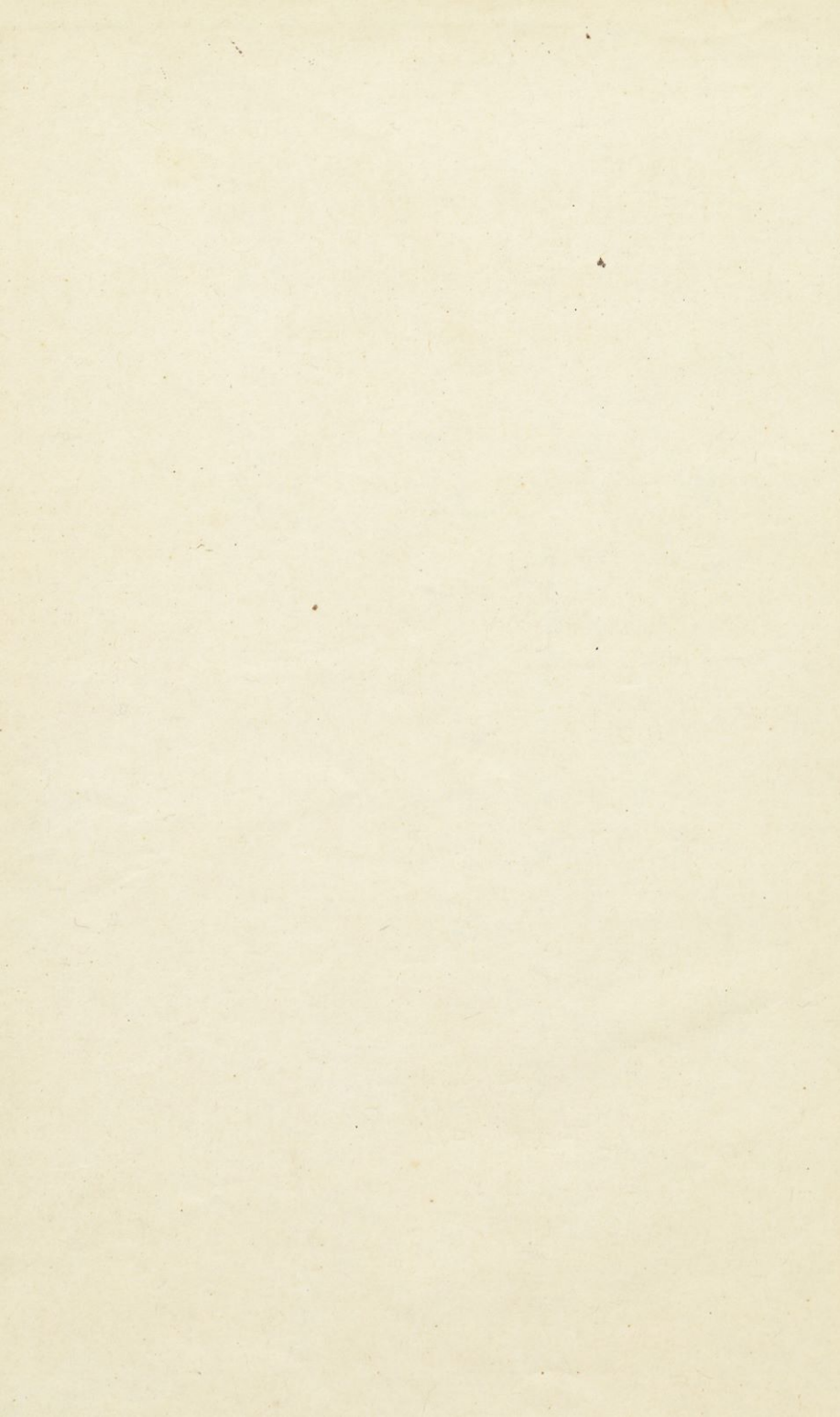
Kvačkanje

Cena v platno vezani knjigi K 2'20

V Ljubljani.

ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg.

1871
1872
1873
1874
1875
1876
1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

574

L 15. b
i. d.

^v
Zenska ročna dela
za pouk na ženskih učiteljiščih.

(Pomožna knjiga za učiteljice.)

Sestavila

Pavla pl. Renzenberg,

c. kr. učiteljica na ljubljanskem učiteljišču.

I. del :

Kvačkanje.

Z 58 nariski in 1 dodatkom.

2. natisk.

Kot učna knjiga pripuščena z ukazom visokega c. kr. ministrstva za bogočastje in
uk z dne 17. januarja 1914, šte. 244.

Cena trdo vezani knjigi 2 K 20 v.

V Ljubljani 1914.

Natisnila in založila Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg.

104684
1

104684

2 FZC 720/1951
ID=31W66753

Vsebina.

	Stran		Stran
Predilne snovi in preje.		Kako se izdelujejo ti vbodi . . .	21
Bombaž	1	1. Navadni ali tuniškozančni vbod	21
Lan in konoplja	3	2. Mnogozančni vbod	21
Volna	5	3. Desnopletilni vbod	22
Svila	6	4. Levopletilni vbod	23
		5. Vehtni vbod	23
		6. Piketni vbod	24
		7. a) Tuniški mrežni vbod brez	
		vozla	25
		7. b) Tuniški mrežni vbod z	
		vzлом	26
Kvačkanje.		Kako privezujemo nit ob delu	27
Orodje	7	Kako dokončujemo delo	27
Kako se nam je držati pri kvačkanju	7		
Kako se nasnuje prva petlja	7		
Petlje	8		
Kako se izdelujejo petlje	8		
1. Verižna petlja	8		
2. Gostoverižna petlja	9		
3. Gosta petlja	9		
4. Šibična petlja	9		
5. Previta petlja	10		
6. Ovita petlja	11		
7. Vehtna petlja	12		
8. Dvojna petlja	12		
9. Križna šibična petlja	13		
10. Pridvižna petlja	14		
11. Tuniška petlja	16		
		Vzorci.	
		Kako se loči nemško kvačkanje od	
		tuniškega	28
		Gosti vzorci.	
		Nemško kvačkanje	28
		Vzorci, sestavljeni iz pridvižnih	
		petelj	30
		Tuniško kvačkanje	31
		Rogljički pri gosti petlji	33
		Kako kvačkamo z dvema razno-	
		barvnima nitma	33
		Kako kvačkamo z biseri	35
		Preslegasti vzorci.	
		Vzorci v kvadratnem vbodu	37
		Razni preslegasti vzorci.	
		Kako se izdelujejo ti vbodi	42
		a) Preslegastomrežni vbod	42
		b) Demantni vbod	44
		1. Navadni demantni vbod	45
		2. Šesterotraki demantni vbod	46
		c) Rogljički pri verižni petlji	47
		d) Križna šibična petlja	49
		e) Oknati vbod	50
		f) Brezimenski vbodi	51
Vbodi.			
Vbodi, skvačkani iz gostih petelj	17		
Kako kvačkamo vbode ali vzorce			
samo na desni strani dela	18		
Kako se izdelujejo vbodi	18		
1. Navadni vbod	18		
2. Ruski vbod	18		
3. Gabrnati vbod	18		
4. Pletilni vbod	19		
5. Poševni vbod	19		
6. Križni vbod	19		
7. Zančni vbod	19		
Vbod, sestavljen iz več zank.			
Zvezdni vbod	20		
Vbodi, sestavljeni iz tuniških petelj	21		

	Stran		Stran
Vzorec, sestavljen iz drobnih zobcev	52	Trikotnik	75
Kako kvačkamo še druge zobce	53	Šesterokotnik	76
Kako kvačkamo listke	53	Krog	76
Kako kvačkamo cvetke (rozete)	54	a) Krog, skvačkan iz gostih petelj	77
Kako kvačkamo gimpe	55	b) Krog, skvačkan iz šibičnih petelj	77
Obkvačkavanje raznih oblik	58	Romb	78
Zvezde, čipke, vstavki.		Kako družimo razne skvačkane kose	80
Zvezde za čepice	59	Kako sestavljamo ogale pri vstavkih in čipkah	80
Prva zvezda za čepice	59	Kako sestavljamo enovrstni mrežni vbod ob diagonali	85
Druga zvezda za čepice	61	Otroška oprava.	
Zvezde kot okraski za pohištvo	64	1. Otroška jopica	86
Čipke	64	Razmerje jopičnih delov	87
Diktat dveh majhnih čipk	64	Zvršitev	87
Diktat čipke, skvačkane v poševnih vrstah	65	2. Otroška čepica	90
Čipka, skvačkana podolgoma	67	Razmerje čepičnih delov	90
Vstavki	69	Zvršitev	90
Diktat prvega lahkega vstavka	69	3. Podbradnice	92
Diktat drugega prav lahkega vstavka	70	4. Otroški črevljiček	94
Geometrijski liki	71	Naplečniki za ženske srajce	95
Kvadrat	71	Slovensko-nemški slovarček	97
a) Kvadrat brez luknjic na ogalih	73	Nemško-slovenski slovarček	120
b) Kvadrat z luknjicami na ogalih	74		

Predilne snovi in preje.¹

Za ročna dela rabimo večinoma bombaževo, laneno, konopno in volneno prejo. Z zlatimi ali s srebrnimi nitmi delo le ozaljšujemo.

Bombaž

Imenujemo sploh snov za bombaževo prejo in za bombaževo tkanino. Dobiva se iz rastline, ki jo imenujemo bombaževca.

Prvotna domovina bombaževčeva je Vzhodna Indija; dandanes pa sade veliko bombaževca po južnih krajih Severne Amerike, v Braziliji, pa tudi v Avstraliji, v Egiptu, na Grškem in Laškem; celo na Dalmatinskem so zasadili to prekorigino rastlino. V Avstrijo dobivamo največ bombaža iz Vzhodne Indije in iz Egipta po morju preko Trsta.

Iz bombaževca predlo v predilnicah razne bombaževe preje.

Bombaževe preje rabimo a) za tkanje, to je sploh „preja“, in b) za razna ročna dela, to je „sukana bombaževa preja“, navadno „nit“ imenovana.

Preja za tkanje in sukana preja se dasta barvati. Za ročna dela se rabijo te sukanne bombaževe preje:

1. sukanec za šivanje,
2. bombaž ali pavola za pletenje,
3. prejica za kvačkanje,
4. nit za vezenje in zankanje,
5. nit za prilaganje,
6. spodnja nit (pri šivalnem stroju),
7. nit za mašenje,
8. nit za znamenovanje (perila),
9. nit za pripenjanje.

¹ Več čitaš v knjigi „Šivanje“ pod naslovom „Preje in tkanine“.

1. **Sukanec** se prodaja na vretencih. Najboljši je angleški na belih vretencih iz tvornice „Clark & Company“; tudi avstrijski in nemški sukanec sta prav dobra. Sukanec se prodaja v številih 10, 12, 16, 20, 24, 30, 36, 40, 44, 50, 60, 70, 80, 90, 100, 110 in 120. Čim nižje je število, tem debelejša je nit.

Bombažev sukanec se loči od lanenega sukanca po barvi. Bombažev sukanec je modrikastobel in prav gladko sukan. Navadno ima vsaka nit po 2 plemena, vsak plemen ima zopet po 2 gubé; potem pravimo, da je nit štirikratna.

2. **Bombaž ali pavola** se prodaja v predenih in v klobčičih. Najboljša pavola je saška; prav radi kupujemo tudi pavolo iz tvornic v Franzenthalu, Pottendorfu in tudi še drugo po imenih „Estramadura“ in „Kraljevska pavola“. V ljubljanski predilnici izdelujejo pavolo po imenu „Knitting“, ki je prav dobra.

Pavola sploh ni sukana na gube (kakor sukanec), nego ima po 3 ali 4 plemene. Pravimo navadno, da je trikratna ali štirikratna; saška pavola in Estramadura sta šestkratni.

Knitting je trikratna, ne močno sukana pavola.

Pavola je bela, sirova ali pa barvana.

Bela trikratna in štirikratna pavola se prodaja največ v številih 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20 in 24. Predo pa še števila 30, 36, 40, 50 in 60.

Sirova pavola je močnejša od bele in se prodaja v številih 4, 6, 8, 10, 12, 14 in 16. Višja števila se navadno ne rabijo.

Barvana pavola se prodaja le v dveh številih 14 in 24. Rdeča in črna pavola se dobivata tudi v vmesnih številih; črna celo do 36.

3. **Prejica** se prodaja v klobčičih in v predenih, je bela ali pa tudi barvana. Ta nit ima 3 plemene, vsak plemen je še sukan na 2 gubé. Klobčič tehta 20 ali pa 25 gramov; kupujemo kartone, v katerih je po 10 klobčičev.

Najboljša je francoska prejica z znamko *DMC*; tudi angleški prejici „Elefant“ in „Anchor“ sta prav dobri.

Sploh je bela prejica boljša od modrikaste. Prejica je močno sukana.

Kupujemo tale števila: 10, 15, 20, 25, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 in 120.

Prejica v predenih se dobiva z imenom „škotska pavola“ in je prav lepa. Dobivajo se števila 24, 30, 40 in 50.

4. **Nit za vezenje in zankanje** se kupuje v majhnih predenih in je prav rahlo sukana. Ta nit ima 4 plemene (je štirikratna); je bela, pa tudi barvana. Najboljša nit za zankanje je francoska z znamko *DMC*. Za belo umetno vezenje rabimo prav radi nit, ki ni skoro prav nič sukana in se zove „francoska nit za vezenje“; sveti se kakor svila. Sedaj radi jemljemo svetlo prejico (Glanzgarn).

Nit za vezenje in zankanje kupujemo v številih 16, 18, 20, 22, 25, 30, 35, 40, 45, 50, 55, 60, 65, 70, 80, 90 in 100.

5. **Nit za prilaganje** se kupuje v majhnih klobčičih; dobivamo vse poglobitne barve v številih 4, 6, 8 in 10. Ta nit je štirikratna do šestkratna; z njo pletemo peto in kapico pri nogavicah. Rabimo namreč navadno pavolo in prilagamo še to nit, da se nogavica ne raztrga prehitro.

6. **Spodnja nit** se uvede nekaterikrat v spodnje vretence šivalnega stroja; navadno je ta nit le dvakratna in močno sukana. Dobiva se le bela in črna nit v predenih. Kupujemo števila od 30 do 100; števila napredujejo po 10 in 10.

7. **Nit za mašenje.** S to nitjo krpamo raztrgano perilo. Dobivamo vse glavne barve; prodaja se v klobčičih. V trgovini so števila 16, 20, 30 in dalje od 30 do 100; števila napredujejo po 10 in 10.

Ta nit ima 4 plemene, ki niso sesukani; vsak plemen je sukan na 2 gubé. Kadar krpamo, lahko rabimo vse 4 niti ali pa tudi le posamezen plemen. To si volimo prav po blagu, ki ga krpamo.

8. **Nit za znamenovanje** je le rdeče pobarvana in se je prodajala le v drobnih klobčičih, ki so bili v kartoncih. Kartonci so navadno beli in ob robih rdeči. Ta nit je dvakratna; dobivamo tale števila: 6, 8, 10, 12, 16, 20, 24, 30, 40, 50 in 60. Nekatere tvornice pa izdelujejo števila 4 in dalje od 6 do 24. Števila napredujejo po 2 in 2. Sedaj jemljemo bolj nit za zankanje.

9. **Nit za pripenjanje** se kupuje v predenih; ta nit je trikratna. Največ se rabijo tenka števila, in sicer: 20, 24, 30, 40, 50, 60 in 80.

Lan in konoplja

sta domači rastlini. V stebelu obeh rastlin so močne niti (to je ličje); iz njih se dobiva predivo. Sprejeno predivo se imenuje sploh „preja“, bodisi lanena ali pa konopnena.

Konopnina je močnejša od lanu; rabijo jo za jadra, vreče, vrvi in vobče za močne reči.

Lanena in konopna preja se ločita po barvi. Lanena preja je sivkasta, konopna pa rumenkasto zelena. Obe preji se dasta tudi barvati; uporabljajo ji *a)* za tkanje in *b)* za sukanec.

Za ročna dela rabimo te lanene preje:

1. sukanec za šivanje,
2. sukanec za pletenje,
3. sukanec za mreženje,
4. sukanec za prešivanje mreže,
5. sukanec za čipkanje in klekljanje.

Sukanec ima 2 plemena, pa tudi 3 ali celo 4 plemene; ako je vsak plemen sukan na 2 gubé, rečemo, da je nit štirikratna, šestkratna ali osemkratna. Najlepši in najtanjši sukanec je nizozemski; rabijo ga za čipke. Ta sukanec ni prav nič krotičast. Sukanec se prodaja v predenih, na vretencih in na papirnatih kolescih ali pa listkih. Velika predena so razvrščena na pasma. Sukanec je sirov, bel ali pobarvan. Pravi laneni sukanec se dobiva le v glavnih barvah; večinoma je rdeč, rumen in moder.

1. **Sukanec za šivanje** se kupuje na vretencih in v pasmih; navadno je dvakraten. Najboljši sukanec se dobiva v tvornicah „Marschall & Comp.“ in „Gruschwitz“. Dobivamo tale števila: 12, 14, 16, 18, 24, 30, 36, 42, 48, 54, 60, 72, 84, 96, 100, 120 in 144.

Sirovi sukanec je rumenkast in ima 2 plemena; plemena nista sukana na gube. Ta sukanec je zelo krhek. Kupujejo se le nizka (debela) števila, in sicer: 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 25 in 30. S tem sukancem šivamo vreče in druge močne reči.

2. **Sukanec za pletenje** se dobiva v velikih predenih; najboljši je leta po imenu „kraljevski sukanec“, ker ima 4 plemene; tudi ti plemeni niso sukani na gube. Dobiva se bel in sirov sukanec v številih 16 in od 20 do 100; števila napredujejo po 10 in 10.

3. **Sukanec za mreženje** je prav gladek (voščen) ter se prodaja v kolescih („fil aux rayons“) in v velikih predenih. Prva nit je trikratna, druga štirikratna. Dobivamo števila 20, 30, 40, 50 in 60.

4. **Sukanec za prešivanje mreže** ali špinal je dvakraten in prav malo sukan. Dobivamo števila od 20 do 80; števila naraščajo po 10 in 10. Francoski špinal predi do števila 2000.

5. **Sukanec za čipkanje in klekljanje** je tudi dvakraten. Kupujemo navadno le visoka (tenka) števila, in sicer 60, 70 in 80.

Volna

se dobiva največ od ovac. Dlako, ki pokriva ovce in nekatere koze, predlo v volneno prejo; navadno pravimo volneni preji tudi „volna“.

Volnene preje. Za ročna dela se rabijo te volnene preje (volne):

1. berlinska volna,
2. mahasta volna,
3. sultanin,
4. svetla volna,
5. mohêrska volna,
6. raševa volna,
7. volna za pletenje.

Volna se kupuje v velikih predenih ali pa tudi v posameznih pasmih.

1. **Berlinska volna** je štirikratna ter se rabi v vseh barvah in v vseh otemnjavah; rabimo jo za vezenje na štramin.

Tu sem še spada:

a) smirniška volna, ki je osemkratna; z njo vezemo smirniške preproge itd.;

b) goblinska volna, ki je drobna in štirikratna; z njo pletemo rokavice ali pa vezemo na štramin;

c) perzijska volna je drobna in dvakratna; rabimo jo tudi za vezenje na štramin.

2. **Mahasta volna** je prav mehka, drobna in dvakratna; rabimo jo za drobno pletivo.

3. **Sultanin** je prav lepo sukana, srednje debela štirikratna volna; z njo pletemo rokavice.

4. **Svetla volna** je štirikratna. Ta nit je trda, krhka, a lepo sukana in se sveti kakor svila; ker je zelo močna, jo rabimo za pletenje.

5. **Mohêrska volna** je tudi trda, a le dvakratna in tenka; rabimo jo za pletene in kvačkane čipke in rute.

6. **Raševa volna** je dvakratna do dvanajstkratna; rabi se za vezenje na štramin.

7. **Volna za pletenje** je dvakratna, štirikratna ali šestkratna. Sukana je le malo; najboljša je francoska.

Vse volne se dajo prav lepo barvati. Še druge volne rabimo za ročna dela, a naštete so najvažnejše; tako nam daje n. pr. gaga (Eidergans) prav lepo perje. Iz puha te gosi narejajo gagjo volno, ki je zelo mehka, debela in lahka; iz nje izdelujemo velike rute.

Svila

se dobiva od mešičkov svilnega prelca. Domovina tega koristnega metulja je Kitajsko. Sedaj izdelujejo največ in najlepše svile na Francoskem in Laškem. V Avstriji se bavijo s svilarstvom na Tirolskem, Dalmatinskem, v Slavoniji, sploh po južnih deželah; svilnega prelca rede tudi na Kranjskem (v Vipavi).

Svilno prejo zavemo tudi kar „svilo“. Ločimo sirovo svilo in svilno prejo.

Sirova svila se rabi za tkanje. Iz svilne preje se predejo niti za ročna dela.

Za ročna dela se rabi:

1. svila za šivanje,
2. svila za pletenje,
3. svila za čipke,
4. filozelna svila,
5. filoflozna svila,
6. kordonetna svila.

1. **Svila za šivanje** ni močno sukana in je navadno dvakratna. Prodaja se v predenih in na papirnatih listkih. Kupujemo raznobarvno svilo v številih od 30 do 100; števila naraščajo po 10 in 10.

2. **Svila za pletenje** je navadno le polsvilna. Dobivamo le eno število; nit je dvakratna ali trikratna. Prodaja se v velikih predenih ali v klobčičih.

3. **Svila za čipke** je prav tenka in malo sukana, ker z njo klekljamo in šivamo čipke. Ta nit je dvakratna.

4. **Filozelna svila** ima 6 plemenov, ki niso sesukani; vsak plemen je sukan na 2 gubé. Po barvi ločimo stanovitno in nestanovitno filozelno svilo; dobivamo vsakovrstne barve in otemnjave. S to svilo vezemo; rabimo vse plemene ali pa tudi le enega.

5. **Filoflozna svila** je prav lepa svila; rabimo jo za slikanje z iglo. Sesukana ni skoro prav nič. Navadno vezemo s posameznimi plemeni. Dobivamo vsakovrstne barve in otemnjave.

6. **Kordonetna svila** je močno sukana in se ne da deliti, da bi vezli le z enim plemenom; ima 3 plemene. To svilo rabimo najrajši za kvačkanje.

Predo se še druge svilne niti, a te, ki smo jih našteli, so najbolj znane.

Kvačkanje.

Orodje.

Za kvačkanje se rabita kvačka in nit.

Kvačka je jeklena, lesena ali pa koščena. Vsaka kvačka ima 2 dela; ta sta: ključica (kvača) in držalo.

Ključica ne sme biti prešiljasta, da se ne zbadamo v prst, pa tudi ne pretopa, ker bi taka kvačka zavirala delo.

Navadna jeklena kvačka je proti ključici tanjša in proti sredi polagoma debelejša. Glede na ključico so kvačke razvrščene po številih; čim višje število, tem tanjša je kvačka. Kupujejo se tale števila: 2/0, 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12.

Rabijo se tudi enakomerno debele jeklene, lesene in koščene kvačke, a le za tuniško kvačkanje.

Kupujejo se tudi jeklene kvačke z lesenim držalom.

Za kvačkanje se rabi taka nit: pavola, prejica, sukanec, volna, svila, časih še zlata ali srebrna nit. Največ kvačkamo s prejico. Da sta kvačka in nit v pravem razmerju, rabimo za

prejico št. 20	kvačko št. 8,
" " 30	" " 9,
" " 40	" " 10,
" " 50, 60	" " 11,
" " 70, 80	" " 12.

Tanjša nit se navadno ne rabi. Nit, ki jo rabimo za kvačkanje, bodi močno zasukana.

Kako se nam je držati pri kvačkanju.

Nadlehti držimo mirno do komolca, podlehti nekoliko gibljemo in jih držimo ob životu; največ pa gibljemo roke in prste. Glavo držimo kvišku, ne preblizu dela in ne predaleč od njega.

Kvačko držimo kakor pero, pa tudi kakor pletenko.

Kvačkano delo ne bodi ne prerahlo, ne pretrdo. Če je pretrdo, se v perilu lomi.

Kako se nasnuje prva petlja.

Z desno roko primemo konec niti in ga prevedemo navzrun med četrtim in petim prstom leve roke, zunaj čez četrti, tretji in drugi prst, čez tega dvakrat, in sicer enkrat čez spodnji in enkrat

črez srednji člen kazalčev; sedaj okoli palca (od desne proti levi roki), da se tukaj napravi zanka. Naposled držimo konec s tretjim in četrtem prstom leve roke. Konec se izpusti. Kazalec pri delu nekoliko naklanjamo. Sedaj primemo z desno roko kvačko in nasnujemo prvo petljo takole:

Najprej vbdemo kvačko v zanko nadalcem (od spodaj gori), nato ovijemo nit, tekočo s kazalca, okoli kvačke, kar se zgodi, ako položimo kvačko na nit in jo ovijemo proti sebi; to nit, sedaj ležečo na kvački, prevedemo iz zanke proti sebi, zanko na palcu pa izpustimo in jo zategnemo.

Petlje.

Petelj je 11; te so:

1. verižna petlja,
2. gostoverižna petlja,
3. gosta petlja,
4. šibična petlja,
5. previta petlja,
6. ovita petlja,
7. vehtna petlja,
8. dvojna petlja,
9. križna šibična petlja,
10. pridvižna petlja,
11. tuniška petlja.

Najvažnejše so verižna, gosta in šibična petlja. Otroci naj se navadijo najprej teh treh petelj.

Kako se izdelujejo petlje.

1. Verižna petlja.

To skvačkamo tako, da najprej ovijemo kvačko, nit pa prevedemo skozi narejeno zanko. Samo po sebi se umeje, da mora biti vsaj ena petlja že nasnovana.

Kvačkaje navadno ovijamo tako, da vtaknemo kvačko pod nit, tekočo od kazalca; le malokdaj ovijamo tako, da položimo kvačko na nit. Kjer bi bil ta drugi ovoj neizogibno potreben, bomo to vselej omenili.

Narisek št. 1.

Na desni strani petlje se vidita dva člena; na levi so trije. Kvačkano delo se vselej pričinja z verižnimi petljami.

2. Gostoverižna petlja.

Za to petljo in za vse druge, kar jih bo še navedenih, pripravimo primerno število verižnih petelj za nasutek. Zadnjo verižno petljo izpustimo; kar pa je petelj pred njo, v te kvačkamo.

Gostoverižno petljo skvačkamo tako, da najprej vbdemo kvačko pod gorenji (enotni) člen verižne petlje, potem jo ovijemo ter prevedemo nit skozi spodnjo verižno petljo in skozi zanko, ležečo na kvački, vse obenem.

Na desni strani petlje se vidita dva vodoravna člena; na narobni strani je le en člen.

Ta petlja se rabi za to, da se skvačkane zvezde dokončujejo v vsaki vrsti. Rabimo jo tudi pri čipkah in vzorcih, in sicer zato, da neopazno prestopamo iz vrste v vrsto.

3. Gosta petlja.

To skvačkamo tako, da najprej vbdemo kvačko v petljo prejšnje vrste; nato jo ovijemo, nit pa prevedemo skozi to petljo, zopet ovijemo kvačko in naposled zategnemo obe zanki, ležeči na kvački.

Nad vsako gosto petljo leži zgoraj zanka prej narejene petlje. Na desni strani se vidita zgoraj oba vodoravna člena te zanke; na narobni strani leži pod gornjim členom še ena vodoravna nit. Na vsaki strani goste petlje se vidita še po dve pokončno stoječi niti.

Za višino goste petlje jemljemo po eno verižno petljo. Ako delo obrnemo, skvačkamo 1 verižno petljo ter vbdemo takoj v prvo petljo na robu.

Ta petlja se rabi pri različnih gostih in preslegastih vzorcih.

4. Šibična petlja.

Ta petlja ima več vrst, in sicer se rabi: a) polšibična petlja, b) navadna ali šibična petlja, c) dvojnošibična petlja, d) trojnošibična petlja itd.

Narisek št. 2.

Narisek št. 3.

Polšibično petljo skvačkamo tako, da najprej ovijemo kvačko, potem jo vbdemo v petljo prejšnje vrste, zopet ovijemo in prevedemo nit iz spodnje petlje, zopet ovijemo kvačko in zategnemo vse 3 zanke, ležeče na kvački.

Narisek št. 4.

Ta petlja je podobna gosti petlji; rabimo jo pa le malokdaj, ker jo prav lahko nadomeščamo z gosto petljo.

Šibično petljo skvačkamo tako, da najprej ovijemo kvačko, potem jo vbdemo v petljo prejšnje vrste, zopet ovijemo in prevedemo nit iz spodnje petlje, zopet ovijemo kvačko, zategnemo obe spodnji zanki, ležeči na kvački, še enkrat ovijemo in zategnemo ostali 2 zanki.

Narisek št. 5.

Ta petlja tvori drobne šibice, odtod njeno ime.

Visoka je tako kakor dve verižni petlji; za njeno širino jemljemo le po eno petljo. Ako delo obrnemo, skvačkamo 3 verižne petlje ter izpustimo prvo šibično petljo.

Ta petlja se takisto rabi za goste in preslegaste vzorce kakor gosta petlja.

Dvojno, trojno in še večkratno šibično petljo skvačkamo tako, da ovijemo kvačko dvakrat, trikrat ali še večkrat in jo potem šele vbdemo v petljo prejšnje vrste; ko petljo dokončujemo, zatezamo po 2 in 2 zanki do vrha.

Na desni strani petlje se vidi prav razločno, kolikokrat smo ovili nit, ker leži vsak ovoj poševno nad šibico.

Za višino jemljemo potem tri, štiri verižne petlje ali pa tudi po več verižnih petelj; v tem razmerju tudi dodajamo petlje, če delo obračamo.

Take petlje rabimo takrat, kadar kvačkamo listke in druge okraske. (Glej stran 53, 54.)

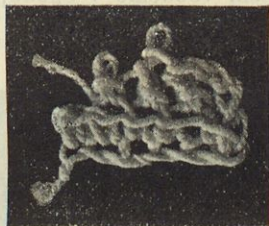
5. Previta petlja.¹

Previto petljo skvačkamo tako, da ovijemo kvačko, jo vbdemo v petljo spodnje vrste — pod zadnji člen ali pa pod oba vodoravna

¹ Nasnujemo si nekaj gostih petelj, obrnemo delo in skvačkamo 1 verižno petljo. Prav tako pričnemo tudi petljo 6., 7. in 8.

člena, v narisku le zadaj — zopet ovijemo, prevedemo nit skozi to petljo in še skozi spodnji ovoj na kvački, zopet ovijemo kvačko in zategnemo obe zanki, ležeči na kvački. Kvačkamo vedno na desni strani. Kako se vrsta prične in konča, je popisano v začetku poznejšega oddelka „Vbodi“ (stran 18).

Na desni strani se vidi sredi petlje vodoravno ležeča nit, ki je podobna majhnemu vozlu; narobna stran te petlje je taka kakor pri gosti petlji. To petljo rabimo za goste vzorce.

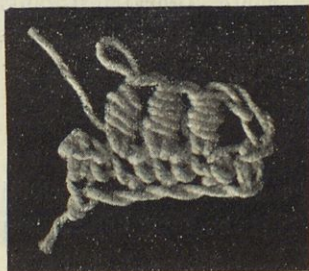

Narisek št. 6.

6. Ovita petlja.

Za rob kvačkamo 2 do 3 verižne petlje. Ovito petljo skvačkamo tako, da ovijemo kvačko vsaj petkrat. Te ovoje pomaknemo na sredo kvačke, kjer je leta debela, da se nam ovoji širijo. Nato potegnemo kvačko zopet nazaj in držimo s palcem ovoje, da se ne premaknejo. — Kvačko vbodemo v petljo spodnje vrste (navadno pod oba vodoravna člena), jo zopet ovijemo in prevedemo nit skozi spodnjo petljo; zopet ovijemo kvačko ter zadnjič zategnemo vse zanke in ovoje na kvački, vse obenem.

Da nam zadnjič kvačka lahko teče, primemo vse ovoje in zanke s srednjim in prvim prstom leve roke in prevedemo kvačko tako med prstoma skozi zanke, da se med prstoma ne vidi petlja.

Narisek št. 7.

Na desni in na levi strani se vidijo prav lepi ovoji. Na desni strani petlje se vidita še dva vodoravna člena, to je zanka prej narajene petlje; na levi strani se vidi še dolga poševna nit, ki teče od dna ene petlje proti vrhu druge, tako da leži med obema. V prvi vrsti radi izpuščamo po eno petljo ter kvačkamo 1 verižno petljo. V narisku pa so petlje stične.

Za višino ovite petlje jemljemo po dve do tri verižne petlje; zato skvačkamo ob kraju tudi toliko verižnih petelj. Ako ovijemo kvačko nad petkrat, je tem višja; potem jemljemo tudi za njeno višino več verižnih petelj.

To petljo rabimo pri težkih preslegastih vzorcih; kvačkamo jo le na desni strani.

7. Vehtna petlja.

Vehtno petljo skvačkamo tako, da najprej ovijemo kvačko, jo ob tem vbodemo v spodnjo petljo (v zadnji člen), potem prevedemo iz te petlje spodnje vrste 2 zanki ali pa tudi 3. Preden prevedemo zanke iz spodnje petlje, kvačko še vselej ovijemo. Naposled zopet ovijemo kvačko in prevedemo nit skozi vse zanke, ležeče na kvački.

Narisek št. 8.

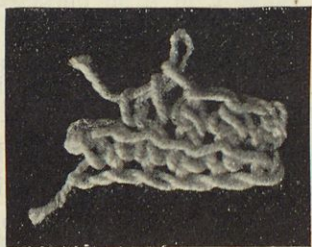
Ker je ta petlja širša od drugih, izpuščamo v prvi vrsti vsaj po 1 petljo; med petljami kvačkamo tudi 1 verižno petljo. V narisku tega nismo storili, sicer bi se nam bilo delo razširilo. Te petlje kvačkamo na desni ali pa na levi strani, kakor nam je drago.

Na desni in na narobni strani se vidijo stoječe niti, ki so zvezane v vehte. Zgoraj leži zanka prejšnje petlje.

Za višino te petlje jemljemo po dve verižni petlji.

8. Dvojna petlja.

To petljo skvačkamo tako, da iz dveh sosednjih petelj prevedemo po 1 zanko in te 2 zanki potem zategnemo. Kvačkamo takole: Najprej vbodemo kvačko v prvo petljo spodnje vrste, jo ovijemo in prevedemo nit skozi petljo; kvačko zopet vbodemo v sosednjo petljo, ovijemo in prevedemo nit skozi to petljo. — Sedaj imamo na kvački 3 zanke. — Končno ovijemo kvačko in prevedemo nit skozi vse zanke, ležeče na kvački, vse obenem. Te petlje kvačkamo navadno le na desni strani dela, vbadamo pa v zadnji člen petlje.

Narisek št. 9.

Kvačkaje do konca vrste, prevedemo prvo zanko iz že skvačkane petlje spodnje vrste in drugo zanko iz nove sosednje petlje. Ali pa nadaljujemo delo tako, da skvačkamo — po vsaki dvojni petlji — po 1 verižno petljo in prevedemo prvo zanko iz prve in drugo iz druge petlje spodnje vrste. Po prvem načinu so dvojne petlje goste, po drugem pa preslegaste, ker se vidijo drobne luknjice.

V naslednjih vrstah prevajamo zanke iz desne in leve luknjice pri dvojni petlji, tako da ta leži v sredi.

Pri dvojni petlji tudi lahko prevajamo po 1 zanko iz dveh, treh ali še več petelj; potem pa moramo kvačkati za presledek po 2, 3 ali več verižnih petelj, da se delo ne vleče.

Na desni in na narobni strani se vidita po dve zanki; druga leži nad drugo.

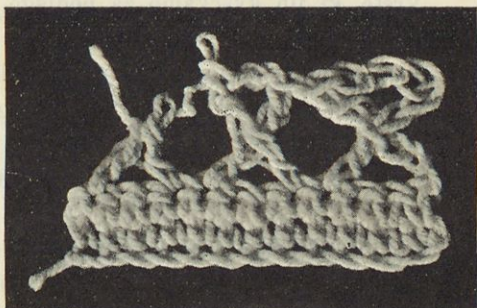
To petljo rabimo za goste vzorce in jo kvačkamo rajši iz volne nego iz prejice.

9. Križna šibična petlja.

Za nasnutek si pripravimo 2 vrsti gostih petelj.

Ako nam rabi križna šibična petlja kot skrajnja petlja, jo kvačkamo takole: 3 verižne petlje — 1 šibično petljo v četrto petljo spodnje vrste — 5 verižnih petelj — 1 šibično petljo; pri tej vbodemo kvačko pod oba gorenja člena prejšnje šibične petlje, to je ravno sredi križne šibične petlje.

Dalje se kvačkajo križne petlje takole: Kvačko ovijemo trikrat — jo vbodemo v prvo prosto petljo spodnje vrste — zopet ovijemo kvačko in prevedemo nit iz te petlje — ovijemo

Narisek št. 10.

iznova in prevedemo nit skozi obe spodnji zanki, ležeči na kvački. — Sedaj imamo na kvački 4 zanke. — Nato zopet ovijemo kvačko in jo vbodemo v tretjo petljo spodnje vrste — ovijemo kvačko in prevedemo nit skozi to petljo — ovijemo kvačko in zategnemo obe spodnji zanki, ležeči na kvački — zopet ovijemo kvačko in prevedemo nit skozi 3 zanke, ki so sedaj spodaj. — To je ravno sredi križne petlje. Polovica križne šibične petlje je narejena. Sedaj ovijemo kvačko in zategnemo 2 zanki — še enkrat ovijemo kvačko in zategnemo zadnji 2 zanki. — Tri četrtine križne šibične petlje so skvačkane. — Zadnjič skvačkamo 2 verižni petlji, ker smo spodaj izpustili dve petlji, in skvačkamo 1 šibično petljo v sredo križne šibične petlje; takrat vbodemo kvačko v one tri zanke, ki smo jih prej zategnili z enim ovojem.

Na desni in na narobni strani se vidijo šibice.

To petljo rabimo tam, kjer uvajamo trak, in za preslegaste vzorce.

10. Pridvižna petlja.

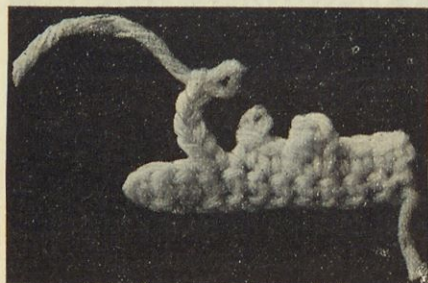
Razločujemo 3 vrste pridvižnih petelj; te so:

1. pridvižna zanka, sestavljena iz verižnih petelj,
2. pridvižna šibična petlja,
3. pridvižna školjka, sestavljena iz šibičnih petelj ali pa iz samih zank.

Pridvižne zanke in pridvižne školjke, sestavljene iz šibičnih petelj, leže samo na eni vrsti podlage. Pričenjamo jih torej precej v vzorčni vrsti. Pridvižne šibične petlje in pridvižne školjke, sestavljene iz samih zank, leže nad tremi vrstami skvačkane podlage; zaradi tega jih pričnemo šele v četrti vrsti podlage.

Vrste, ki jih kvačkamo za podlago pri vzorcih, delamo navadno v gabrnatem vbodu. Kvadrata za odeje, pri katerih rabimo te petlje, pa lahko zvršujemo tudi v navadnem ali v verižnem vbodu.

Vse pridvižne petlje kvačkamo drugo tik druge, ali pa izpuščamo med dvema petljama nekaj gostih petelj; vselej pa napravimo majhen krajec pri desnem in levem robu in si našnujemo nekaj vrst gostih petelj.

Narisek št. 11.

Pridvižna zanka, sestavljena iz verižnih petelj. Za krajec skvačkamo nekaj gostih petelj, recimo 3. Sedaj vbodemo kvačko pod oba vodoravna člena sosednje petlje ali pa le pod en člen v spodnji vrsti, ovijemo kvačko in prevedemo nit skozi spodnjo petljo. Tako se nam naredi na kvački nova zanka; iz te zanke skvačkamo 4 do 5 verižnih petelj.

Zanka zadnje goste petlje nam leži tudi še na kvački, a skozi to zanko ne smemo kvačkati. Naposled ovijemo kvačko, zategnemo zanko zadnje verižne petlje in še zanko goste petlje.

Verižno zanko lahko nagnemo na lice ali na narobno stran vzorca; zaradi tega take zanke tudi kvačkamo v vsaki vrsti. Rabimo jih pa le malokdaj. (V narisku je ena pridvižna zanka že zgotovljena.)

Pridvižno verižno zanko tudi lahko skvačkamo tako, da leži nad tremi vrstami podlage. Takrat kvačkamo zanke tako, da izvedemo vsaj po 9 verižnih petelj za vsako zanko. Vse drugo kvačkamo kakor pri prejšnji zanki. Črez vzorčno vrsto skvačkamo 1 vrsto samih gostih petelj na narobni strani svojega dela in črez to zopet 1 vrsto na licu; v tej vrsti kvačkamo verižne zanke.

Tako kvačkamo do vrhovne vrste. V vrhovni vrsti skvačkamo za konec prav toliko petelj kolikor v spodnjih vrstah; ko pa pridemo do petlje, ki leži ravno nad zanko, nabereimo vse zanke kakor verižico (od dna do vrha),¹ naposled vbodemo kvačko skozi zadnjo verižno zanko in obenem skozi petljo, ki leži nad to zanko. Sedaj ovijemo kvačko in skvačkamo navadno gosto petljo, da se verižica drži dela.

Iz takih zank sestavljamo prav lepe vzorce.

Pridvižna šibična petlja. Za konec skvačkamo nekaj gostih petelj v gabrnatem vbodu, n. pr. 3 goste petlje, nato vbodemo kvačko v zadnji člen četrte petlje v tej vrsti, jo ovijemo in prevedemo 1 zanko iz te petlje; zopet ovijemo kvačko in jo vtaknemo v vodoravni člen četrte petlje v prvi vrsti (od spodaj navzgor); ta člen leži prav navpično pod našo petljo. Potem ovijemo kvačko in prevedemo nit skozi to petljo prve vrste. — Na kvački imamo 4 zanke. — Sedaj ovijemo kvačko in zategnemo trikrat po 2 in 2 zanki do vrha.

Narisek št. 12.

Pridvižne šibične petlje kvačkamo tudi tako, da leže poševno proti desni ali levi roki; takrat vbadamo spodaj v dotično petljo.

Vse pridvižne šibične petlje kvačkamo najrajši na licu vzorca, ker delamo tako lepše in lažje. Zaraditega tukaj ni popisana ona pridvižna petlja, ki se kvačka od narobne strani.

Pridvižne školjke. Te so odprte ali zaprte.

Odprte pridvižne školjke (narisek št. 13.) kvačkamo tako, da napravimo vsaj 3 petlje za konec. V 4. petljo skvačkamo 5 do 7

¹ Glej oddelek „Vzorci, sestavljeni iz pridvižnih petelj“ (stran 30), drugi vzorec.

šibičnih petelj; pri tem vbadamo kvačko v zadnji vodoravni člen. Potem potegnemo kvačko iz zanke in jo vbademo iznova v prvo šibično petljo pod oba vodoravna člena; zanko (zadnjič narejene petlje) zopet natakemo in jo prevedemo skozi to petljo (za delom). Zadnjič skvačkamo 1 verižno petljo in potem

Narisek št. 13.

za presledek nekaj gostih petelj. V drugi vrsti skvačkamo 1 gosto petljo v to verižno petljo v školjki, da imamo vedno enako število petelj.

Zaprte pridvižne školjke začenjamo prav tako kakor odprte. V četrto petljo skvačkamo vsaj 5 šibičnih petelj, ki jih narejamo tako, da zatezamo pri vsaki šibični

petlji le spodnji 2 zanki. — Na kvački imamo 6 zank. — Zadnjič ovijemo kvačko in zategnemo vseh 6 zank.

Narejeno školjko pomaknemo s tretjim prstom leve roke na desno stran svojega dela, da je više pridvignjena. Tudi tukaj kvačkamo goste petlje v presledku; verižne petlje v školjki ni treba.

Školjka, sestavljena iz samih zank, leži nad tremi vrstami podlage; kvačkamo jo torej v četrti vrsti. Vbademo kvačko v zadnji člen pete petlje spodnje vrste, ker smo izpustili štiri petlje za krajec. Sedaj ovijemo kvačko in prevedemo nit skozi to petljo. Potem odštejemo od konca štiri vodoravne niti v prvi vrsti in vtaknemo kvačko prav tako v peti vodoravni člen kakor pri pridvižni šibični petlji. Ta člen leži navpično pod gorenjo petljo. Nato ovijemo kvačko in prevedemo nit skozi to petljo; zopet ovijemo in prevedemo novo zanko iz iste petlje v prvi vrsti. To ponovimo še trikrat do štirikrat; slednjič ovijemo in zategnemo vse zanke razen zadnje; naпослед ovijemo iznova in zategnemo zadnji 2 zanki. Paziti nam je na to, da kvačkamo zanke prav rahlo.

Iz pridvižnih petelj sestavljamo prav lepe goste vzorce.

11. Tuniška petlja.

To kvačkamo v dveh vrstah, zato se samo ena petlja ne dá popisati. Te vrsti sta: 1. zanke vrsta, 2. dovršilna vrsta. (Glej narisek št. 15.)

Nasnujemo nekaj verižnih petelj (za narisek št. 15. n. pr. 6).

V zančni vrsti prevajamo skozi vsako petljo v nasnutku po 1 zanko do konca, le v začetku izpuščamo prvo petljo. Kvačkamo takole: Kvačko vbodemo v sosednjo spodnjo petljo, jo ovijemo in prevedemo nit skozi to petljo itd. iz vsake petlje.

Kvačkaje prehajamo od desne roke proti levi. Kolikor je bilo verižnih petelj v nasnutku, toliko je sedaj zank.

V dovršilni vrsti zatezamo po 2 in 2 zanki, le v začetku prevedemo nit samo skozi 1 zanko. Kvačkamo takole: Najprej ovijemo kvačko, prevedemo nit skozi prvo zanko ob levi roki, zopet ovijemo kvačko in zatezamo po 2 in 2 zanki do roba, to je proti desni roki nazaj.

Na desni strani petlje se vidita po dva navpična in po dva vodoravna člena. Sprednji navpični člen obviija oba vodoravna člena. Na levi strani vidimo en navpičen člen in tri vodoravne člene.

To petljo rabimo za tuniško kvačkanje; kvačkamo jo navadno iz volne.

Vbodi.

Vbodi nastajajo, ako kvačkamo vzporedno več enakih petelj. Lahko pa kvačkamo tudi tako, da ne vbadamo kvačke kakor po navadi, ali pa da kvačkamo le na desni strani ali na obeh straneh dela.

Vbodi, skvačkani iz gostih petelj.

Najnavadnejše vbode kvačkamo iz gostih petelj. Ti vbodi so:

1. navadni vbod,
2. ruski vbod,
3. gabrnati vbod,
4. pletilni vbod,
5. poševni vbod,
6. križni vbod,
7. zančni vbod.

Za vsak vbod nasnujemo vsaj po 1 vrsto gostih petelj.

Kadar dospemo h koncu vrste, skvačkamo 1 verižno petljo, obrnemo delo proti sebi in kvačkamo do konca te vrste itd. Vse lihe vrste leže na licu, sode pa na robu dela.

Navadni in gabrnati vbod kvačkamo na obeh straneh dela. Ostale vbode kvačkamo le na licu, to je na desni strani. Tu odrežemo koncem vsake vrste nit in jo zopet privežemo v začetku.

Kako kvačkamo vbode ali vzorce samo na desni strani dela.

To se vrši takole:

a) *Začetek.* Kvačko vbodemo v prvo gosto petljo spodnje vrste ob desnem robu, potem jo ovijemo in prevedemo tako, da nam kratki konec niti visi ob kraju. Ta konec držimo z levo roko, da se nam ne izmakne iz začetne petlje; potem skvačkamo 1 verižno petljo. V prvo gosto petljo skvačkamo še 1 gosto petljo. Začetno nit obkvačkamo.

Prav tako se pričenjajo vbodi s šibičnimi petljami, samo da skvačkamo iz prve petlje 3 verižne petlje, ki nadomeščajo skrajnjo šibično petljo.

Kvačkaje drugo, tretjo in četrto gosto ali šibično petljo, polagamo kratki konec na vrh spodnje vrste, in sicer tako, da kvačkamo črez ta konec, ki leži potem sredi petelj. Ostali konec odrežemo.

b) *Konec.* Ko pridemo do zadnjih štirih petelj, položimo konec niti prejšnje vrste vodoravno črez spodnjo vrsto in kvačkamo črez to nit do konca vrste. Nit potem odrežemo.

Kako se izdelujejo vbodi.

1. Navadni vbod.

Pri tem kvačkamo goste petlje in vbadamo kvačko pod oba vodoravna člena spodnje goste petlje.

2. Ruski vbod.

Ta vbod kvačkamo prav tako kakor navadni vbod.

Ker dela ne obračamo, odrežemo nit na koncu vsake vrste in pričnemo v začetku vrsto iznova.

3. Gabrnati vbod.

Pri tem kvačkamo goste petlje, a vbadamo kvačko vedno pod zadnji vodoravni člen spodnje goste petlje.

Sem spada še verižni vbod. Pri tem vbadamo kvačko na licu pod zadnji vodoravni člen, na levi strani pa pod sprednji vodoravni člen petlje prejšnje vrste.

Vsi vodoravni členi leže na licu; na robu ni nobenega. (Kvačkaje obračamo delo in kvačkamo vselej po 1 verižno petljo; prvo gosto petljo vbadamo takoj v prvo petljo ob robu.)

Tako vbadamo kvačko najrajši pri preslegastih vzorcih, ker je takšno delo najlepše.

4. Pletilni vbod.

Tukaj kvačkamo goste petlje in vbadamo kvačko v spodnjo petljo pod spodnji vodoravni člen na levi strani. Oba gorenja vodoravna člena petlje prejšnje vrste ležita nad gosto petljo in tvorita vodoravno spleteno petljo.

V vsaki vrsti konec odrežemo, ker kvačkamo le na desni strani.

5. Poševni vbod.

Pri tem kvačkamo goste petlje in vbadamo kvačko v zadnji vodoravni člen petlje prejšnje vrste; tukaj ovijemo kvačko tako, da položimo kvačko na nit. Kvačkamo le na desni strani, torej odrežemo v vsaki vrsti nit kakor pri ruskem in pletilnem vbodu.

6. Križni vbod.

Ta vbod kvačkamo prav tako kakor poševnega, samo da vbadamo kvačko pod oba vodoravna člena petlje prejšnje vrste.

7. Zančni vbod.

Ta vbod navadno kvačkamo iz volne. Tvorijo nam kožuhovalni podobne okraske za otroške črevljičke in za volnene čepice.

Da skvačkamo zančni vbod, si pripravimo 1 do 2 *cm* široko papirnato pas, ki je toliko dolga, kolikor je okrasek širok, ker kvačkamo črezenj.

Za ta vbod si naslanjamo 5 do 6 vrst v ruskem ali navadnem vbodu, položimo papirnato pas prav blizu na narobno stran dela in jo držimo tu s tretjim in četrtim prstom leve roke. (Po dokončanem delu je ta stran desna stran vbodova.) Za krajec skvačkamo nekaj gostih petelj. V prvo vzorčno petljo vbodemo kvačko, jo ovijemo ter prevedemo nit skozi spodnjo petljo. Sedaj ovijemo papirnato pas trikrat z nitjo (od zunanje strani proti sebi), vtaknemo kvačko pod vse tri zanke, jo ovijemo ter prevedemo nit skozi vse 3 zanke nad papirjem in še skozi zanko iz spodnje petlje; zopet ovijemo kvačko in zategnemo ostali 2 zanki. Tako kvačkamo v vsako petljo do konca; na koncu zopet skvačkamo nekaj petelj, da naredimo krajec.

Črez to vrsto skvačkamo vsaj 3 vrste, potem zopet zančno vrsto.

Ko smo skvačkali eno vrsto črez zančno vrsto, potegnemo papirnato paso iz dela; ako bi jo bili potegnili že prej, se petlje lahko razporjejo.

Vbod, sestavljen iz več zank.

Zvezdni vbod.

Tega sestavljamo iz samih zank, zato ni naveden pri prejšnjih vbodih. Nasnujemo si 1 vrsto verižnih petelj in kvačkamo delo le na licu.

V začetku skvačkamo razen nasnutka še 3 verižne petlje za krajec; gorenjo verižno petljo izpustimo, iz dodane druge in prve skrajnje verižne petlje prevedemo po 1 zanko in še 1 zanko iz druge petlje v nasnutku. — Na kvački imamo 4 zanke. — * Kvačko ovijemo in vse 4 zanke zategnemo. — Dalje skvačkamo 1 verižno petljo; v tej tiče vse prej zategnjene zanke. — Sedaj nekoliko podaljšamo zanko na kvački ter prevedemo zopet 3 zanke, in sicer prvo iz pravkar skvačkane verižne petlje, drugo iz zadaj ležega navpičnega člena prejšnje zvezdne petlje in tretjo iz druge petlje spodnje

Narisek št. 14.

vrste. — Od znaka * ponavljamo vbod do konca. Na koncu skvačkamo 1 verižno petljo in nit odrežemo.

Da se nam delo ne širi, izpuščamo v nasnutku vsako drugo petljo; tako je vbod narekovan.

V drugi in v vsaki prihodnji vrsti kvačkamo začetno petljo kakor zgoraj; v naslednjih petljah izvedemo prvo zanko iz pravkar skvačkane verižne petlje, drugo zanko iz zadnjega navpičnega člena prejšnje zvezdne petlje te vrste in tretjo zanko iz verižne petlje spodnjega zvezdnega vboda. Glej zadnjo zanko v narisku.

Lahko izvedemo še 1 zanko iz zadnjega vodoravnega člena spodnje zvezdne petlje; tedaj je vbod bolj poln. Zatezamo po 5 zank v vsakem vbodu. V skrajnji petlji skvačkamo takrat 4 verižne petlje; da ima tudi 5 zank, izvedemo iz krajca 3 zanke. Vse drugo kvačkamo kakor po navadi.

Na desni strani petlje leže zanke bolj gladko in tvorijo zvezdi podobne žarke. Ta vbod ni lep, ako ga skvačkamo trdo. Jako ličen pa je, ako ga skvačkamo bolj rahlo iz volne ali iz prav debele pavole. Rabimo ga za odeje, jopice itd.

Vbodi, sestavljeni iz tuniških petelj.

Iz tuniške petlje tudi sestavljamo nekaj vbodov. Ti so:

1. navadni ali tuniškozančni vbod,
2. mnogozančni vbod,
3. desnopletilni vbod,
4. levopletilni vbod,
5. vehtni vbod,
6. piketni vbod,
7. mrežni vbod *a)* brez vozla, *b)* z vozlom.

Kako se izdelujejo ti vbodi.

Za tuniško kvačkanje rabimo tuniško kvačko in največkrat debelo nit.

Ker se spoznavajo ti vbodi večinoma šele v tretji vrsti, naj bodo tukaj popisane tudi nastopne vrste, da jih ne bo treba popisovati pozneje pri vzorcih.

1. Navadni ali tuniškozančni vbod.

Prvi dve vrsti sta že popisani pri tuniški petlji (stran 16 in 17).

V tretji vrsti izpustimo prvo petljo, * vbodemo kvačko pod spredaj ležeči navpični člen tuniške petlje spodnje vrste od desne roke proti levi, tako da ostajamo s kvačko na licu dela. Nato ovijemo kvačko in prevedemo nit izpod tega člena. Od znaka * ponavljamo vbode do konca.

Narisek št. 15.

V četrti vrsti prevedemo nit prvič skozi 1 zanko, potem pa zatezamo po 2 in 2 zanki.

Vse zančne vrste se kvačkajo kakor tretja vrsta, vse dovršilne kakor četrta vrsta.

2. Mnogozančni vbod.

Petelj si nasnujemo toliko, da je njih število vselej mnogokratnik števila 3.

Prva vrsta je navadna zančna vrsta (stran 17).

V dovršilni vrsti ovijemo kvačko in prevedemo nit skozi 3 zanke. Sedaj se nam prikaže 1 zanka izpod teh treh zank; iz te zanke skvačkamo 1 verižno petljo, * kvačko zopet ovijemo ter prevedemo nit skozi to verižno petljo in še skozi sprednje 3 zanke; zopet skvačkamo 1 verižno petljo in od znaka * tolikokrat ponavljamo vbod, da se vrnemo k desnemu kraju. — Naposled skvačkamo 1 verižno petljo.

Narisek št. 16.

Vodoravna nit veže po tri in tri zanke ter leži nad njimi. Med dvema vbodoma so luknjice; nad vsako luknjico sta po dve verižni petlji.

Zančne vrste, ki jih kvačkamo še odslej, delamo takole: Prvo petljo nekoliko podaljšamo, kvačko vbodemo v ono verižno petljo, ki je zategnila spodnje tri zanke; nato

jo ovijemo in prevedemo nit. Sedaj pa vtaknemo kvačko v prvo luknjico, jo ovijemo in prevedemo nit iznova. Potem imamo na kvački 3 zanke za prvi mnogozančni vbod. — * Nadalje izvedemo prvo zanko iz iste prve luknjice, drugo iz verižnega člena nad tremi zankami prejšnje vrste in tretjo iz sosednje luknjice.

Ker se zanka razporje, ako prevedemo nit dvakrat zaporedoma iz iste luknjice, moramo sedaj pred prvo zanko kvačko še oviti.

Prihodnje petlje imajo torej po 4 zanke. Od znaka * ponavljamo vbod tolikokrat, da pridemo do kraja pri levi roki.

Zadnjo zanko izvedemo izpod skrajnje petlje.

Dovršilne vrste. Tukaj ovijemo kvačko in prevedemo nit najprej le skozi 3 zanke — * skvačkamo 1 verižno petljo, ovijemo kvačko, zategnemo verižno petljo in še 4 zanke.

Od znaka * ponavljamo vbod do desnega kraja.

Prej dodani ovoj leži pri vsakem mnogozančnem vbodu ob levi roki posameznih vbodov.

3. Desnopletilni vbod.

Nasnujemo 1 vrsto tuniških petelj; to je zančna in dovršilna vrsta navadnega tuniškega vboda (stran 17).

Zančna vrsta. Skrajnjo petljo izpustimo, v sosednjih petljah pa vbadamo kvačko ravno med oba navpična člena iste tuniške petlje,

tako da se kaže kvačka na narobni strani te vrste. — Paziti nam je, da ne vbadamo v presledek med dvema petljama. — Nato ovijemo kvačko in prevedemo nit skozi to petljo.

Tako kvačkamo do konca vrste.

Dovršilna vrsta je prav taka kakor pri tuniški petlji.

Na desni strani se vidijo stoječe spletene petlje.

4. Levopletilni vbod.

Nasnutek je tak kakor pri desnopletilnem vbodu.

Zančna vrsta. Prvo verižno petljo izpustimo, kvačko pa vbodemo na levi strani dela tako od desnice proti levici, da si nataknemo prvi navpični člen spodnje tuniške petlje; potem ovijemo kvačko in prevedemo nit skozi ta člen. Tako kvačkamo do konca vrste.

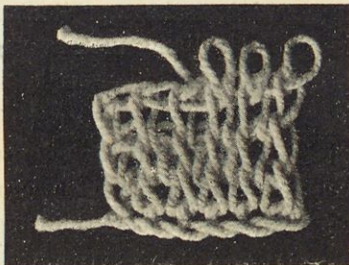
Dovršilna vrsta je taka kakor pri prejšnjem vbodu.

Vodoravne zanke vsake tuniške petlje spodnje vrste legajo ob kvačkanju na desno stran dela in tvorijo vbod, ki je podoben levi spleteni petlji.

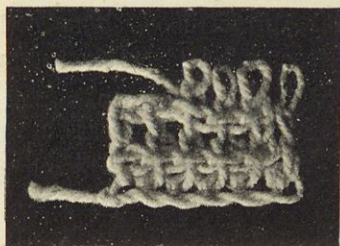
5. Vehtni vbod.

Nasnutek. Tudi za ta vbod si nasnujemo 1 vrsto tuniških petelj, a v zančni vrsti moramo vbadati v vsako drugo verižno petljo, da se nam delo ne širi.

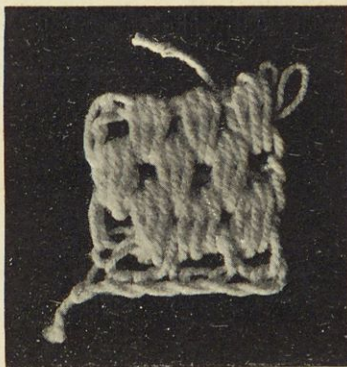
Vzorec. Prva zančna vrsta. V začetku skvačkamo 1 verižno petljo, dalje prevedemo iz vsakega presledka (to je med dvema sosednjima tuniškima petljama) najprej 1 zanko brez ovoja, potem še 2 zanki, a pred tem ovijemo kvačko proti sebi; tako dobimo iz vsakega presledka 5 zank. Iz skrajnje petlje prevedemo še 1 zanko za rob.

Narisek št. 17.

Narisek št. 18.

Narisek št. 19.

Prva dovršilna vrsta. V začetku ovijemo kvačko in prevedemo nit le skozi ravnokar skvačkano zanko. Potem pa ovijamo in zatezamo po 6 in 6 zank; te so: 1 zanka, ki je ostala od zadnjega vboda in 5 zank iz vsakega presledka. Končno zategnemo le 2 zanki. (Vzorec, ki ga sestavljamo iz tega vboda, se kvačka predevoma; popisan je pri gostih tuniških vzorcih, v točki tretji, stran 31.)

Druga zančna vrsta. V začetku skvačkamo 1 verižno petljo; da leže vehtne petlje predevoma, izpustimo pri desnem robu skrajnjo vehtno petljo, dodamo pa eno petljo pri levem robu. Ob levem robu ne prevedemo nobene posamezne petlje, sicer bi se vzorec širil.

Druga dovršilna vrsta. Zatezamo po 6 in 6 zank; končno pri desnem robu pa le 2 zanki.

Tretja zančna vrsta. V začetku skvačkamo 1 verižno petljo, tukaj izpustimo vehtno petljo pri levem robu ter jo dodamo pri desnem. Na levem koncu prevedemo neopazno eno zanko za rob iz skrajnje vehtne petlje.

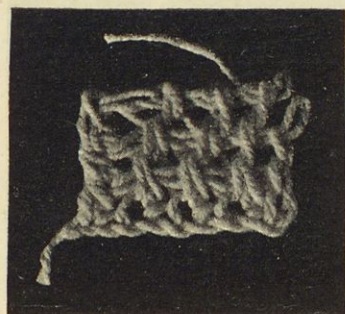
Tretja dovršilna vrsta je taka kakor vrsta v začetku vzorca.

Ta vboj tvori prav lepe vehte in se ponavlja po zadnjih štirih vrstah.

6. Piketni vboj.

Nasnujemo si liho število verižnih petelj, n. pr. 17 petelj.

Zančna vrsta. Kvačko ovijemo, nit pa prevedemo prvič skozi tretjo, dalje skozi vsako drugo petljo; tako do konca.

Narisek št. 20.

Dovršilna vrsta. Kvačko ovijemo, nit pa prevedemo prvič le skozi prvi 2 zanki; potem ovijamo in zatezamo po 3 in 3 zanke. Končno ovijemo kvačko in zategnemo le ostali 2 zanki.

Vsak ovoj leži poševno proti levi petlji. Ako kvačkamo dalje, izpuščamo v zančnih vrstah skrajnjo petljo v začetku vrste, ovijamo kvačko in jo vbadamo pod oba skupaj stoječa člena spodnjega vboda. — Eden teh členov je navpičen in eden poševen. Kvačka ostaja na licu dela. — Zopet ovijemo kvačko in prevedemo nit izpod obeh zank sosednje petlje. Zadnji piketni vboj skvačkamo v skrajnjo petljo ob levi roki.

Vse dovršilne in vse zančne vrste so odslej enake.

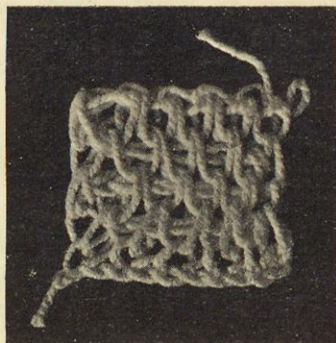
Na desni strani vidimo navpično stoječe vrvce in poševne niti. V dovršilnih vrstah dodajamo lahko po eno verižno petljo, ko zatezamo pikezne zanke; tak vzorec je redkejši od narisaneega.

7. a) Tuniški mrežni vbod brez vozla.

Za nasnutek si pripravimo sodo število verižnih petelj.

Prva zančna vrsta. Zadnjič skvačkano verižno petljo izpustimo, v sosednjo pa vbodemo kvačko, jo ovijemo ter prevedemo nit.

* Sedaj ovijemo kvačko proti sebi (kakor pri poševnem vbodu ali pri pletenju) in držimo nit z desnim palcem, da se ne izmakne. Izpustimo sosednjo petljo in vbodemo kvačko v drugo petljo spodnje vrste, ovijemo kvačko (kakor po navadi) in prevedemo nit skozi to petljo. Od znaka * ponavljamo vbode do konca. Paziti nam je, da se ovoj pred vsako zanko ne razporje.

Narisek št. 21.

Prva dovršilna vrsta. Najprej ovijemo kvačko in prvič zategnemo 2 zanki; potem pa ovijamo in zatezamo po 3 in 3 zanke, to je 1 iz prejšnjih petelj izvedeno in 2 zanki iz spodnje vrste.

Vsaka petlja ima na desni strani po dva stoječa člena, a ta nista združena; vodoravni člen dovršilne vrste veže po dva in dva člena sosednjih petelj.

Druga zančna vrsta. Da se nam sestavlja vzorec predevoma, izpustimo v začetku skrajnjo tuniško petljo.

Kvačko ovijemo le enkrat proti sebi (kakor v prvi zančni vrsti), držimo ovoj s palcem desne roke, da se ne izmakne, vbodemo kvačko pod oba združena člena tuniške petlje v spodnji vrsti (tudi od desnice proti levici). Kvačka ostane na licu dela. Zopet ovijemo kvačko in prevedemo nit izpod teh členov. Tako kvačkamo do konca. Pri tem vbodu se nam ne naredi vozla nad tuniško petljo. Konec te vrste dojemljemo po 1 tuniško petljo, ker smo v začetku izpuščali po eno. Vbadamo prav neopazno v skrajnjo petljo ob levi roki, da imamo vselej enako število tuniških petelj.

Druga dovršilna vrsta. Najprej ovijemo kvačko in prvič zategnemo le 2 zanki; potem pa ovijamo in zatezamo po 3 in 3 zanke. Na koncu zategnemo le 2 zanki.

Tretja zančna vrsta. V tej vrsti skvačkamo v vsako petljo spodnjega mrežnega vboda po 1 mrežni vbod; na koncu nam ni treba dojemati petlje, ker tudi v začetku nismo nobene izpustili, to je kakor v prvi vrsti.

Kvačko ovijemo enkrat proti sebi (zanka ostane na kvački kakor v prvi vrsti) in jo vbodemo pod oba združena člena prve tuniške petlje; ovijemo jo zopet ter prevedemo zanko izpod te petlje. Tako delamo do konca; paziti nam je, da imamo vselej enako število tuniških petelj.

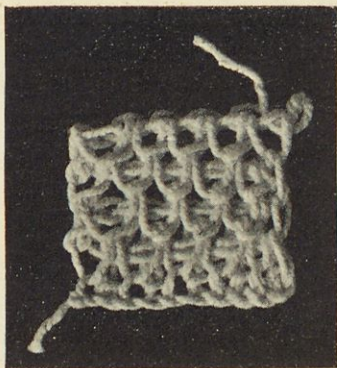
Vse dovršilne vrste so prav take kakor druga dovršilna vrsta.

Od druge zančne vrste se vbod ponavlja. V narisku je izdelana druga dovršilna vrsta.

7. b) Tuniški mrežni vbod z vozlom.

Nasutek, prvo zančno in prvo dovršilno vrsto kvačkamo z vozlom prav tako kakor pri mrežnem vbodu brez vozla.

Druga zančna vrsta. Tudi pri tem vzorcu izpustimo v tej vrsti skrajno tuniško petljo v začetku vrste.

Narisek št. 22.

nam naredi voz. Od znaka * ponavljamo vbode do konca vrste.

Na koncu moramo dojemati po 1 tuniško petljo, ker smo v začetku izpuščali po eno. V zadnjo petljo skvačkamo torej še enkrat mrežni vbod ter vbadamo tja, kjer se v kraju najmanj pozna.

* Kvačko pa ovijemo dvakrat proti sebi, zanki držimo s palcem desne roke, da se ne izmakneta. Sedaj vbodemo kvačko pod oba združena člena sosednje tuniške petlje v spodnji vrsti, in sicer od desnice proti levisi. Kvačka ostane na licu dela. Nato izpustimo spodnji ovoj tako, da nam ostane le še 1 ovoj na kvački. Nit izpuščenega ovoja leže čez oba zvezana člena in teče pod kvačko. Sedaj ovijemo kvačko in prevedemo nit skozi ta 2 člena, pa vrhu izpuščenega ovoja, tako da se

Dovršilne vrste so prav take kakor druga vrsta pri prejšnjem vzorcu.

Tretja zančna vrsta. V tej vrsti v začetku ne izpuščamo tuniških petelj, torej tudi na koncu nobene petlje ne dojemljemo.

Kvačko ovijemo dvakrat proti sebi, jo vbodemo pod oba združena člena prve tuniške petlje in izpustimo spodnji ovoj, da ostane le eden na kvački. Kvačko zopet ovijemo ter prevedemo nit skozi oba združena člena, da se naredi vozle kakor v prvi zančni vrsti. Tako delamo do konca ter pazimo, da imamo vselej enako število petelj.

Od druge zančne vrste se vzorec ponavlja.

Pri obeh mrežnih vbodih vidimo na desni strani lepe nitke, ki so podobne mrežni zanki; odtod njiju ime.

Še drugi tuniški vbodi nastajajo, ako v zančni vrsti izvajamo verižne petlje, goste petlje ali šibične petlje.

Vse te naštete petlje izdelujemo le do zadnjega ovoja. Toda ker rabimo take vbode le malo, niso tukaj popisani nadrobneje.

Kako privezujemo nit ob delu.

Z vozlom ne smemo privezovati niti, če se nam utrga ali če poide. Najlepše je, ako n. pr. pri gosti petlji to do zadnjega ovoja skvačkamo s staro nitjo, ostali ovoj zadnje petlje pa dovršimo z novo nitjo. Potem skvačkamo nekoliko petelj črez oba konca in naposled oba konca odrežemo.

Pri verižni petlji razkoljemo zadnji konec stare in nove niti (vsako na pol), položimo razklano polovico vsakega konca križema in jo zasučemo v vrvco, odrežemo ostali polovici in kvačkamo potem s to vrvco dalje. Ta vrvca ni nič kaj lepa.

Kako dokončujemo delo.

Kvačkanje lahko dokončamo, kjerkoli hočemo (le tuniškega kvačkanja ne); takrat skvačkamo le 1 verižno petljo koncem dela, potem odrežemo nit in jo prevedemo skozi petljo. Tako se nam delo ne razporje, najsi konec ni zašit.

Vzorci.

Vzorci nastajajo, ako družimo različne petlje in vbode, pa tudi, ako kvačkamo več vrst enakih petelj.

Imamo dve poglavitni vrsti vzorcev; ti so:

1. gosti vzorci,
2. preslegasti vzorci.

Pri gostih vzorcih razločujemo zopet *a)* nemško, *b)* tuniško kvačkanje.

Preslegaste vzorce delimo na tri vrste; te so:

a) vzorci v kvadratnem vbodu, *b)* razni preslegasti vzorci, *c)* zvezde, čipke in vstavki.

Kako se loči nemško kvačkanje od tuniškega.

Pri nemškem kvačkanju dokončamo delo lahko pri vsaki petlji; ni nam treba kvačkati do konca vrste. Po vsaki skvačkani petlji nam ostane le ena zanka na kvački.

Pri tuniškem kvačkanju pa dela ne moremo dokončati prej, dokler ne skvačkamo obeh vrst tuniške petlje. Kvačkaje zančno vrsto, imamo več zank na kvački in šele koncem dovršilne vrste nam ostane le ena zanka.

Gosti vzorci.

Nemško kvačkanje.

Najlažji vzorci so ti, ki se jih vadijo dekleta v spodnjih razredih ljudske šole.

1. vzorec se kvačka iz gostih petelj v navadnem vbodu.
2. vzorec se kvačka iz gostih petelj v gabrnatem vbodu.
3. vzorec se kvačka iz šibičnih petelj v navadnem vbodu.
4. vzorec se kvačka iz šibičnih petelj v verižnem vbodu.

Lepši in težji vzorci nastajajo:

1. Če kvačkamo same goste petlje v pletilnem, poševnem, križnem ali zančnem vbodu. Tudi vzorec v zvezdnem vbodu pripada tej vrsti; ta vzorec je kaj lep. (Stran 20.)

2. Če kvačkamo same previte, ovite, vehtne ali dvojne petlje.

3. Če sestavljamo tudi različne petlje; tukaj naj bodo navedeni nekateri taki vzorci.

Za vsak vzorec si nasujemo vsaj 1 vrsto verižnih petelj.

Vzorec *a*). 1 verižna in 1 gosta petlja se vrstita; v nasutku izpuščamo po eno verižno petljo prav pod vsako drugo verižno petljo. Dalje kvačkamo predevoma in vbadamo kvačko v luknjico pod verižno petljo.

Ta vzorec kvačkamo lahko le na desni strani, pa tudi na obeh straneh.

Vzorec *b*). V prvi vrsti kvačkamo same vehtne petlje, drugo pri drugi. V drugi vrsti kvačkamo tudi zgolj vehtne petlje, a tako, da izpuščamo vsako drugo vehtno petljo prejšnje vrste in nad to kvačkamo po 1 verižno petljo. Te vrsti se kvačkata zaporedoma.

Ta vzorec kvačkamo na obeh straneh, in sicer v verižnem vbodu.

Vzorec *c*). Pri tem skvačkamo 1 vrsto gostih petelj in 1 vrsto vehtnih petelj. (Stran 12.)

Tudi ta vzorec kvačkamo v verižnem vbodu; delo pri tem obračamo. Vehtne petlje kvačkamo na licu dela.

Vzorec *d*). Tukaj si nasujemo toliko verižnih petelj, da je njih število mnogokratnik števila 4, in dodamo še 2 petlji za oba krajca. Ta vzorec je sestavljen iz gostoverižnih in šibičnih petelj. Kvačkamo ga takole: Eno verižno petljo v nasutku izpustimo, * v drugo petljo skvačkamo 1 gostoverižno petljo; zopet izpustimo eno verižno petljo in skvačkamo v drugo petljo 3 šibične petlje. Od znaka * se vzorec ponavlja. Na koncu skvačkamo 1 gostoverižno petljo. Nit odrežemo in pričnemo drugo vrsto iznova, ker kvačkamo le na desni strani.

Drugo vrsto začnemo tako, da skvačkamo iz skrajnje petlje spodnje vrste 2 verižni petlji; te nadomeščata eno šibično petljo. V isto skrajno petljo skvačkamo še 1 šibično petljo; * dalje 1 gostoverižno petljo v srednjo šibično petljo prejšnje vrste — 3 šibične petlje v sosednjo gostoverižno petljo prejšnje vrste. Od znaka * se vzorec ponavlja do konca. Za krajec skvačkamo samo 2 šibični petlji v skrajno gostoverižno petljo.

Navedeni vrsti se ponavljata; tvorita nam predevoma skvačkan vzorec.

Vselej vbadamo gostoverižne petlje le v zadnji člen spodnje petlje; pri šibičnih petljah vbadamo kvačko pod oba vodoravna člena petlje spodnje vrste.

Ta vzorec je najlepši, ako skvačkamo 1 vrsto z belo in 1 z rdečo nitjo; skvačkan iz enobarvne volne, se rabi za vrhnje jope.

Vzorci, sestavljeni iz pridvižnih petelj.

Te vzorce navadno kvačkamo na gabrnati podlagi.

1. vzorec. Skvačkamo predevoma same enakovrstne pridvižne petlje, in sicer šibice, zanke ali školjke. Pridvižne petlje lahko kvačkamo drugo pri drugi ali pa bolj narazen; takrat kvačkamo med dvema pridvižnima petljama liho število gostih petelj. Tudi jih sestavljamo po 2, 3, 4 in še več skupaj ter kvačkamo predevoma dalje.

2. vzorec. Skvačkamo podlago v gabrnatem vbodu, nad to podlago pa kvačkamo proge, sestavljene iz pridvižnih šibičnih petelj ali iz verižnih zank. Proge, sestavljene iz pridvižnih šibičnih petelj, kvačkamo tako, da predevljemo šibice posameznih prog v vsaki vrsti.

Proge, zložene iz verižnih zank, pa sestavljamo tako, da kvačkamo te zanke v vsaki drugi vrsti navpično drugo vrhu druge. Ko pa pridemo do vrhovne vrste, prevedemo vse te zanke od dna do vrha, da se naredi verižica. Zato vbodemo kvačko v zanko prve in druge vrste, skozi zanko prve vrste prevedemo zanko druge vrste; sedaj prevedemo skozi to zanko ono tretje vrste itd. do vrha. Paziti nam je, da zanke niso prekratke, sicer se ne naredi lepa verižica.

V zgornji vrsti kvačkamo goste petlje. Ona gosta petlja, ki leži nad verižico, se skvačka v petljo in obenem v vrhovno zanko, da se delo ne razporje. (Čitaj še popis pridvižne zanke; str. 15.)

Tudi pod vzorcem in nad njim še lahko napravimo rob iz verižnih zank; tedaj izdelamo prvo vzorčno vrsto tako, kakor je že popisana pri oddelku pridvižne petlje (stran 15, narisek št. 12.). Med zankami iste vrste izpuščamo po 1 gosto petljo.

Tak rob se tudi lahko skvačka iz pridvižnih šibičnih petelj.

3. vzorec. Skvačkamo zopet podlago v gabrnatem vbodu, na sredi pa kvadrat, sestavljen iz pridvižnih šibičnih petelj, ali pa iz školjk. Ta kvadrat ima v prvi vzorčni vrsti le 1 školjko — oziroma šibično petljo — v drugi vzorčni vrsti sta že 2 školjki, in sicer 1 na vsaki strani spodnje školjke. Med dvema školjkama skvačkamo n. pr. tri goste petlje. Tako naraste kvadrat v vsaki vzorčni vrsti za 1 školjko, dokler nima zaželeno širine. V drugi polovici izgubi kvadrat v vsaki vzorčni vrsti po 1 školjko do vrha.

Školjke kvačkamo le na desni strani in vedno le v presledke prejšnje vzorčne vrste.

4. vzorec. Nad podlago tudi lahko skvačkamo več majhnih kvadratov. Sestavljamo jih iz 4 školjk; kvačkamo jih pa predevoma

Najlepši so ti vzorci, ako napravimo na okrog rob iz pridvižnih šibičnih petelj ali pa iz verižnih zank.

5. vzorec. Vzorce sestavljamo tudi tako, da kvačkamo proge, ki legajo poševno proti desnici ali proti levici. Med dvema progama pridvižnih petelj izpuščamo presledke; ti so za nekaj petelj širši nego vzorčna proga. Pridvižne petlje predevljemo tako, da izpuščamo pri levici (oziroma pri desnici) 1 pridvižno petljo; obenem pa dojemljemo v isti vrsti pri desnici (oziroma pri levici) 1 pridvižno petljo. Pridvižne petlje iste vrste v progi stoje navpično; med dvema pridvižnima petljama skvačkamo 1 gosto petljo.

6. vzorec. Tudi vodoravno sestavljene proge so lepe. Take proge nastajajo, ako kvačkamo predevoma nekaj vrst pridvižnih šibičnih petelj in nekaj praznih vrst. Še lepše je, ako skvačkamo med dvema progama 1 vrsto v zvezdnem vbodu.

Izurjena delavka si lahko sama sestavlja še mnogo vzorcev iz pridvižnih petelj.

Vse te vzorce rabimo za kvačkane odeje, podbradnice, za povoje in za volnene jope.

Tuniško kvačkanje.

Iz vseh navedenih tuniških petelj se nam sestavljajo prav lepi vzorci. Take vzorce izdelujemo tako, da skvačkamo:

1. Ves vzorec iz zgolj enakovrstnih tuniških petelj. Vzorec, skvačkan zgolj v navadnem tuniškem vbodu (stran 21), uporabljamo za povojček. Črez tuniške petlje znamenujemo takrat navadne križce.

2. Kvačkamo predevoma raznotere vbode. Lep vzorec se nam naredi, ako skvačkamo n. pr. 5 petelj v desnopletilnem vbodu in 5 petelj v levopletilnem vbodu. (Skrainja petlja se tudi šteje.) To ponavljamo v toliko vrstah, da se nam napravijo kvadrati; navadno zadoščajo po našem vzorcu 4 vrste. Dalje kvačkamo te vbode predevoma.

3. Skvačkamo 4 do 5 petelj v navadnem tuniškem vbodu (stran 21) in nato 1 ali 2 petlji v vehtnem vbodu (stran 23). V daljnjih vrstah kvačkamo vedno enako število tuniških petelj, vehtne petlje pa predevljemo, in sicer izpuščamo v vsaki drugi vrsti enkrat prvo, enkrat zadnjo vehtno petljo in kvačkamo na to mesto navadno tuniško petljo.

4. Ali pa skvačkamo nekaj vrst v navadnem tuniškem vbodu in nekaj vrst v kakem že navedenem vbodu.

5. Popisana naj bosta tukaj še dva lepa vzorca.

a) Kožušček. Nasnujemo si liho število verižnih petelj, čez to vrsto skvačkamo 1 vrsto navadnih tuniških petelj, to sta zančna in dovršilna vrsta. Naslednja zančna vrsta se kvačka kakor po navadi.

Dovršilna vrsta. V začetku ovijemo kvačko in prevedemo nit skozi 1 zanko, * zopet ovijemo kvačko in zategnemo 2 zanki. Iz sedaj nastale petlje skvačkamo 4 verižne petlje, ovijemo kvačko ter zategnemo zanko verižne petlje in še zanko spodnje tuniške petlje. — Od znaka * ponavljamo vzorec do konca vrste.

Pred skrajno petljo ob desnem robu ne kvačkamo verižnih petelj, da sta oba krajca enaka.

Zančna vrsta. V tej naklanjamo zanke na lice dela ter jih ob kvačkanju izpuščamo. Iz vsakega navpičnega člena tuniške petlje si izvedemo po 1 zanko kakor pri navadnem tuniškem vbodu, da imamo vedno enako število tuniških petelj.

Obe zadnji vrsti se ponavljata.

Ta vzorec je podoben kožuhi.

b) Polžki. Nasnujemo si liho število verižnih petelj; čez nasnutek skvačkamo vsaj 1 tuniško vrsto.

Zančna vrsta. Skrajno petljo izpustimo; iz dveh sosednjih petelj izvedemo 2 zanki; na kvački imamo 3 zanke. — Sedaj izpustimo nit, tekočo ob kazalcu, in si jo ovijemo iznova tako, da se naredi le 1 zanka. Zato primemo nit z drugim, tretjim, četrtim in petim prstom leve roke; kazalec vtaknemo pod nit proti sebi in ga vzdignemo; pri tem mu teče nit zunaj čez gorenji člen in napravi zanko. V to zanko vbodemo kvačko od spodaj navzgor tako, da ji nataknemo sprednjo, proti dlani tekočo nit. Sedaj izpustimo zanko na kazalcu in jo rahlo zategnemo. Takih zank si napravimo na kvački 10 ali še več. Zadnjič ovijemo kvačko ter prevedemo nit skozi vse zanke in še skozi zanko spodnje tuniške petlje. Iz sedaj nastale zanke skvačkamo 1 verižno petljo, da se vse zanke bolj združijo. Te združene zanke tvorijo polžku podobne kroge.

Dalje izvedemo iz dveh sosednjih petelj spodnje vrste po 1 zanko in napravimo zopet tak zančni krog; tako do konca.

Dovršilna vrsta je taka kakor pri navadnem tuniškem vbodu (stran 21).

V nastopnih vrstah kvačkamo vzorec predevoma.

Ta vzorec tvori prav goste polžke.

Ta dva vzorca kvačkamo najrajši iz volne, ker se rabita za okrasek otroške vrhnje obleke.

Izurjena delavka si lahko še sama sestavlja mnogo drugih vzorcev iz tuniških petelj.

Vse vzorce, ki jih kvačkamo posamezno, radi obrobujemo, da je krajec lepši.

Navadno kvačkamo zobce; še lepše pa je, ako skvačkamo okoli vzorca 1 vrsto gostih petelj in črez to 1 vrsto rogljičkov, ki so opisani v nastopnem odstavku.

Rogljčki pri gosti petlji.

Rogljčki (francosko „picots“), ki z njimi obrobujemo vzorce, se kvačkajo takole: Najprej skvačkamo 1 gosto petljo in potem 1 verižno petljo. * Zanko sedanje petlje obdržimo na kvački in vbo-demo kvačko pod sprednja člena pravkar skvačkane goste petlje, ovijemo kvačko in prevedemo 1 novo zanko izpod teh dveh členov; tudi iz goste petlje spodnje vrste izvedemo 1 zanko. — Sedaj imamo na kvački 3 zanke. — Zopet ovijemo kvačko in zategnemo spodnji 2 zanki. — Na kvački imamo le 2 zanki. — Iz spodnje zanke (ostala nam je od goste petlje) skvačkamo 1 verižno petljo; iz gorenje zanke se nam naredi rogljiček šele potem, ko potegnemo kvačko iz obeh zank; gorenjo zanko spustimo, še prej jo dobro nategnemo; spodnjo pa zopet natakemo na kvačko. Pod vsakim rogljičkom se nam naredi petlja, ki je prav močno podobna gosti petlji. Dalje ponavljamo delo od znaka *, da pridemo okrog in okrog vzorca.

Iz vsake goste petlje se vzdiguje po en rogljiček; ob delu ga nekoliko podaljšamo, pa ne preveč, da ni predolg.

Take rogljičke lahko izvajamo tudi le iz vsake druge ali tretje petlje, da niso pregosti.

Še drugi rogljički, izvedeni iz verižnih petelj, se rabijo pri preslegastih vzorcih; zaraditega so tudi popisani šele tam. (Glej narisek št. 36., str. 47.)

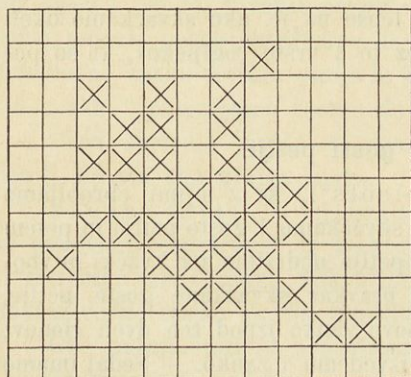
Kako kvačkamo z dvema raznobarvnima nitma.

To delamo skoro tako kakor takrat, kadar privezujemo nit ob delu. (Stran 27.)

Vsak narisek, sestavljen iz križcev ali kvadratov, se lahko kvačka z dvema raznobarvnima nitma. Tak vzorec se imenuje tipski vzorec; vidiš ga v narisku št. 23., str. 34.

Podlago skvačkamo z enobarvno nitjo, vzorčne križce pa z drugobarvno nitjo. Obe niti morata biti enako debeli. Za vsak

križec jemljemo pri ruskem vbodu po 1 gosto petljo v širini in po 1 vrsto v višini. Ako pa kvačkamo v gabrnatem vbodu, jemljemo za širino po 2 petlji in za višino pa 2 vrsti.

Narisek št 23.

Paziti moramo, da jemljemo pri različnih petljah pravilno širino petelj za vzorčni križec, ker nam gre za to, da tvori vsak skvačkani križec pravilen tipski kvadrat.

Radi kvačkamo tudi šibične petlje; takrat jemljemo za širino po 3 šibične petlje, za višino pa le po 1 vrsto. Ali pa kvačkamo v podlagi bele luknjice in za križce drugobarvne šibične petlje. Glej točki b) in c), str. 35.

Naj kvačkamo katerokoli petljo, vedno nam ostaja na kvački 1 zanka, in sicer od zadnjega ovoja; ta zanka leži nad sosednjo petljo. Zato ne smemo nikoli z enakobarvno nitjo dokončavati ne zadnje vzorčne petlje, ne zadnje petlje v podlagi.

a) Goste petlje. Zadnjo gosto petljo v podlagi skvačkamo do zadnjega ovoja z nitjo, ki smo jo rabili v podlagi, in sicer vbodemo kvačko v petljo spodnje vrste, ovijemo in prevedemo nit (na kvački sta 2 zanki); ostali ovoj pa dovršimo z raznobarvno nitjo. Sedaj skvačkamo s to nitjo toliko petelj, kolikor ima vzorec zaporednih križcev; zadnjega odštejemo.

Pri našem vzorcu (narisek št. 23.) sta v prvi vzorčni vrsti 2 križca; skvačkamo (za ruski obod) pa le prvo petljo celotno z raznobarvno nitjo, drugo le še do zadnjega ovoja, ki ga dokončamo z nitjo v podlagi.

Nit, s katero ne kvačkamo, skrivamo med prvotne petlje. Najlepše je, da skvačkamo črez to nit, ker se potem nikjer ne vidi. Ako nam pa ni dosti do lepote narobne strani, ne obkvačkujemo niti; takrat nam visi nit na narobni strani. Pri ruskem vbodu odrežemo obe niti koncem vsake vrste; pri gabrnatem vbodu pa ne, ker jih rabimo za drugo vrsto. Tu obkvačkamo drugobarvno nit (ob levem robu) samo do zadnje vzorčne petlje, konec položimo na narobno stran ter skvačkamo rob kakor po navadi. V vrsti, ki jo kvačkamo na narobni strani, pa potegnemo drugobarvno nit k vzorčni petlji, da se ne vidijo nitke na licu dela.

b) Šibične petlje tudi kvačkamo do zadnjega ovoja in tega dovršimo z drugobarvno nitjo.

Paziti moramo tukaj, kako obkvačkujemo nit, tekočo v petlji. Kvačkamo namreč vse spodnje dele šibične petlje tako, da jih delamo pod ono nitjo, tekočo v petlji. Zadnji ovoj pa dovršimo nad to nitjo; tako nam ta sedaj teče med vrhom šibične petlje.

c) Tudi preslegaste vzorce kvačkamo z dvema raznobarvnima nitma.

Pri verižni petlji obkvačkujemo nit tako, da skvačkamo za vsako luknjico po 2 verižni petlji, in sicer po 1 verižno petljo pod nitjo in po 1 nad njo. Na narobni strani se nit nekoliko vidi, ker se ne more dovolj skriti. (Ako pa kvačkamo goste petlje namesto verižnih in obkvačkujemo s temi nit, tekočo v petlji, je prav dobro skrita.)

Že v prvi vrsti podlage kvačkamo verižne petlje in vrhovne dele šibičnih petelj, ležečih pod križci, z drugobarvno nitjo. V vzorčnih vrstah kvačkamo zadnjo verižno petljo, ležečo pred šibično petljo vzorčnih križcev, z drugobarvno nitjo.

Z dvema raznobarvnima nitma radi kvačkamo domače kape, mošnjičke, krožnike za svetilnice itd.

Raznobarvni vzorci nastajajo tudi tako, da prevajamo zlato nit, vrvco ali trak; tudi te reči obkvačkujemo. Ako kvačkamo vzorčne petlje za trakom, podlago pa pred trakom, nam tvori trak načrtani tipski vzorec. Lahko pa kvačkamo tudi tako, da nam tvori trak vzorčevo podlago. Kako visoke so petlje, to se ravna tukaj po širini ali debelini niti, vrvce ali traku.

Kako kvačkamo z biseri.

V prejšnjih časih so gospe rade izdelovale kvačkane mošnjičke, domače kape, mošnjičke za tobak itd., v katere so vkvačkavale bisere. Najsi se rabi tako delo sedaj le malo, vendar bodi tudi navedeno.

Bisere vkvačkujemo na dva načina; vselej pa prej naberemo vse bisere na nit, s katero pozneje kvačkamo. To je prav zamudno, ako je vzorec raznobarven, ker moramo nabirati tudi gotovo število raznobarnih biserov, in sicer prav po tipskem narisku.

Podlago navadno skvačkamo v verižnem vbodu; v podlagi so goste petlje prazne, biseri pa nam tvorijo vzorec.

1. način. Na niti, ki je ovita okoli kazalca, je pripravljenih nekaj biserov. Ko dospemo do vzorčne petlje, izvedemo iz spodnje goste petlje 1 zanko, nato pomaknemo 1 biser prav blizu k petlji in dovršimo gosto petljo.

Biser leži na narobni strani dela; ta stran je po končanem delu naša desna stran. Tako nam je prav lahko kvačkati; toda lahko se tudi zmotimo, ker je težko gledati na vzorec.

2. način. Takoj v začetku vzorčne petlje pomaknemo biser prav blizu k delu, vbodemo kvačko v spodnjo gosto petljo, ovijemo kvačko in prevedemo nit iz spodnje petlje; obenem moramo prevesti biser iz te petlje, kar pa ni lahko. Ako kvačkamo bolj rahlo, nam gre delo laže izpod rok.

Pri tem načinu leže biseri na desni strani dela. Kvačkamo bolj težko, a ne zmotimo se tako lahko kakor pri prvem načinu.

Za širino enega križca jemljemo po 1 biser, za višino po 1 vrsto. Ako pa hočemo kvačkati obsežnejše križce, jemljemo za širino po 2 bisera in za višino po 2 vrsti. Ako kvačkamo podlago v verižnem vbodu, začnemo prvo vzorčno vrsto po drugem načinu in drugo vzorčno vrsto po prvem načinu. Te vrsti se izmenjavata.

Prav lahko pa kvačkamo tudi vse vrste po prvem lažjem načinu; takrat odtrgamo nit v vsaki vrsti, ker kvačkamo ves vzorec na levi strani dela.

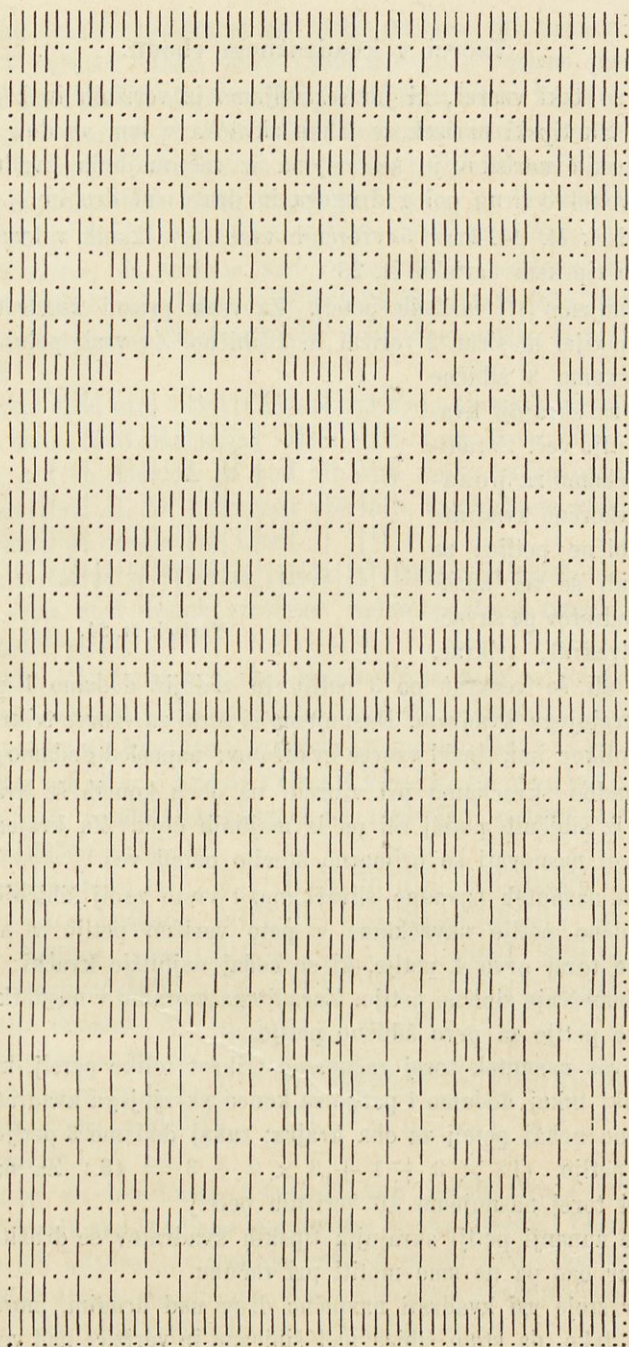
Preslegasti vzorci.

Preslegasti vzorci nastajajo, ako med raznovrstne goste petlje kvačkamo verižne petlje. Ker se take petlje sestavljajo prav mnogo-tero, so tudi vzorci prav različni.

Kako razvrščujemo preslegaste vzorce, smo navedli že spredaj v začetku oddelka „Vzorci“ (stran 28).

Otroci kvačkajo preslegaste vzorce navadno tako, da stoji drug vzorec vrhu drugega; med dva vzorca kvačkajo majhen, prav lahek, enovrsten vstavek. Tako sestavljene vzorce imenujemo *vzorčni trak*. (Glej narisek št. 25., str. 37.)

Za učiteljico je bolj prikladno, da kvačka vzorce posamezno, ker jih potem lahko daje otrokom za zgled.

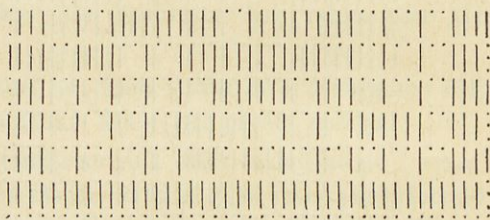

Vzorci v kvadratnem vbodu.

To so taki vzorci, ki jih sestavljamo iz verižnih in iz šibičnih petelj. Vsak tipski narisek se lahko skvačka v tem vbodu. Podlaga takih tipskih nariskov je sestavljena iz več majhnih kvadratov; ti leže pravokotno drug poleg drugega in drug nad drugim.

Narisek št. 24. kaže 5 vzorčnih vrst, skvačkanih v kvadratnem vbodu po tipskem narisku št. 23.

Nasnujemo 46 verižnih petelj. Za vsak prazni kvadrat skvačkamo 3 petlje, in sicer 2 verižni in 1 šibično. Za vsak polni kvadrat pa skvačkamo 3 šibične petlje in za skrajnji kvadrat 1 petljo več. Zaradi tega kvačkamo za posamezne vzorčne kvadrate po 4 šibične petlje; za 2, 3, 4 ali še več združenih kvadratov pa skvačkamo dvakrat, trikrat,

Narisek št. 24.

štirikrat ali še večkrat po 3 petlje in zadnjič dodamo 1 petljo za konec skrajnjega kvadrata. Nasnujemo si torej za vzorec trikrat toliko petelj, kolikor ima tipski vzorec kvadratov; naposled dodamo 1 petljo.

Navadno skvačkamo pri vzorcih na obeh koncih še krajec, sestavljen iz šibičnih petelj ali pa iz majhnih čipk. Za krajec si moramo torej nasnovati še primerno število petelj več.

Črez nasnutek navadno skvačkamo 1 vrsto zgolj šibičnih petelj; prvo šibično petljo skvačkamo v peto verižno petljo v nasnutku. Izpustimo torej prve 4 petlje, ki so sedaj najbližje kvački; 3 petlje nam nadomeščajo šibično petljo. Zaraditega moramo v nasnutku dodati 3 verižne petlje za prvo šibično petljo.

Za ves nasnutek torej računamo trikrat toliko petelj, kolikor je kvadratov; tukaj dodamo 1 petljo za konec skrajnjega kvadrata. Dalje skvačkamo nekaj petelj za oba krajca; tukaj dodamo 3 petlje za prvo šibično petljo. ($12 \times 3 + 1 + 3 \times 2 + 3 = 46$.) Za naš tipski vzorec si torej nasnujemo 46 verižnih petelj.

Obe zunanji petlji skrajnjih tipskih kvadratov se družita s krajcem, kar nas pa ne sme motiti pri računu.

Ker stoje vsi kvadrati navpično drug nad drugim, moramo tudi kvačkati tako, da stoje šibice nad šibicami in verižice nad verižicami.

Take vzorce kvačkamo na obeh straneh, in sicer v verižnem vbodu. V začetku vsake vrste kvačkamo po 3 verižne petlje in izpuščamo spodnjo skrajnjo petljo, potem napravimo krajec.

V prvi vzorčni vrsti navadno kvačkamo zgolj prazne luknjice, in sicer za vsako luknjico po 2 verižni petlji in 1 šibično petljo v tretjo petljo spodnje vrste; izpuščamo torej po dve petlji. Vsaka šibična petlja ima zadaj na vrhu po dve vodoravni niti; vbadamo pa pod oba člena, da se nam nad vsako šibično petljo ne napravljajo nelepe luknjice. Ako nam leži v daljnjih vrstah poln kvadrat nad praznim, kvačkamo šibične petlje v verižne petlje in ne v prazne luknjice.

Otroci kvačkajo laže, ako ne izpuščajo skrajnje petlje; tudi ne vbadajo lahko pod oba zadaj ležeča vodoravna člena šibičnih petelj; vbadajo pod en člen ali pa pod vrhovno zanko vsake petlje.

Narisek št. 25. kaže dva vzorca v kvadratnem vbodu, kakor se kvačkata za vzorčni trak.

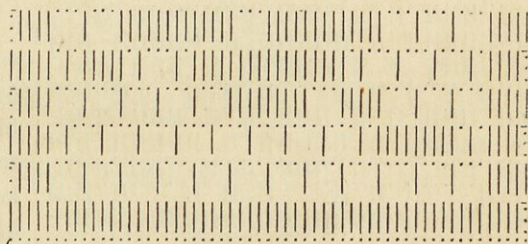
Vsak vzorec je 55 petelj širok in toliko vrst visok, da se delajo šibične vrste med dvema vzorcema vedno na desni strani. Zanj nasnujemo 58 petelj.

Lahko kvačkamo tudi širše vzorčne trakove, a najbolje je, da niso široki nad 60 petelj. Široki vzorčni trakovi so za otroke kaj zamudni.

Tej stopnji kvačkanih vzorcev pripadajo še vzorci v kvadratnem vbodu s predevoma skvačkano podlago (št. 26.).

Za vsak kvadrat skvačkamo po 4 petlje, in sicer 3 verižne in 1 dvojnošibično petljo.

Nasnujemo si torej tolikokrat po 4 verižne petlje, kolikor ima tipski vzorec kvadratov, in 1 petljo dodamo za konec skrajnjega kvadrata; vse drugo je tako kakor pri prejšnjih vzorcih.

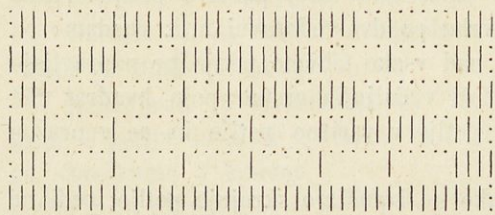

Narisek št. 26.

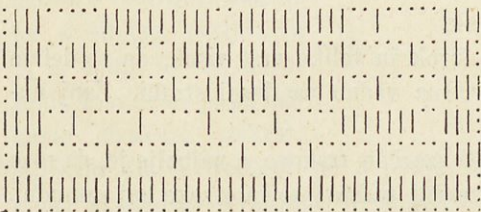
Tukaj ne kvačkamo dvojnošibičnih petelj druge vrhu druge, temveč kvačkamo podlago predevoma v vsaki vrsti. Vbadamo torej pri praznih kvadratih v srednjo verižno petljo vsake luknjice spodnje vrste. Med dvema sosednjima dvojnošibičnima petljama izpuščamo po 3 petlje, ker tudi kvačkamo po 3 verižne petlje.

Za posamezne polne kvadrate kvačkamo po 3 dvojnošibične petlje in še dve za oba krajca.

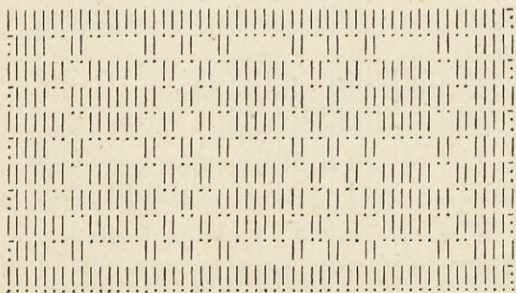
Paziti moramo, da stoje dvojnošibične petlje v vseh lihih vrstah ravno druga vrhu druge kakor tudi dvojnošibične petlje vseh sodih vrst. V sodih vrstah nam ostajata na vsakem kraju v vzorcu dva

Narisek št. 27.

Narisek št. 28.

Narisek št. 29.

polkvadrata; za vsak polkvadrat skvačkamo po 1 verižno in 1 dvojnošibično petljo. (Narisek št. 26.)

Predevoma kvačkamo le podlago, vzorčnih kvadratov pa ne predevljemo; zato nam časih ostajajo polkvadrati tudi sredi vzorca. (Glej 1. in 3. vzorčno vrsto v narisku št. 26.)

Tipske nariske tudi lahko kvačkamo v pravokotnem vbodu (št. 27.). Takrat družimo po 2 sosednja kvadrata v podlagi tako, da tvorita 1 pravokotnik. Vzorčni gosti kvadrati se pa ne družijo; ti so vedno enaki.

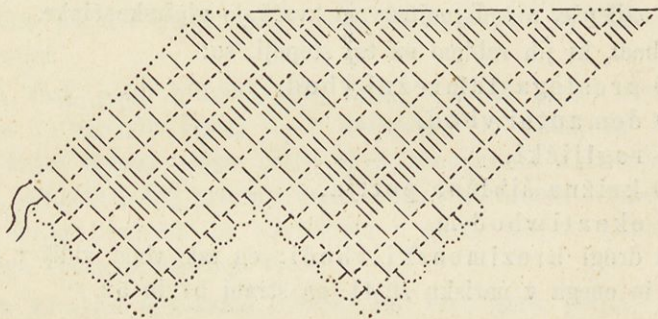
Za vsak tipski kvadrat v podlagi skvačkamo po 5 verižnih petelj in po 1 šibično petljo. Naslanjemo si torej tolikokrat po 6 petelj, kolikor ima vzorec pravokotnikov; 1 petljo še dodamo za konec skrajnjega pravokotnika.

Tudi vzorce v pravokotnem vbodu lahko kvačkamo tako, da predevljemo podlago. To se godi prav tako kakor pri kvadratnem vbodu. Narisek št. 28. kaže tak vzorec.

Ker prištevamo tej stopnji navadno tudi take vzorce, sestavljene iz verižnih in iz šibičnih petelj, ki jim ni za podlago kvadrat, vidiš tudi takšen vzorec v narisku št. 29.

Razvidno je samo po sebi, kako se dokončujejo vzorci št. 24., 26., 27. in 28.; raditega niso narisani do vrha.

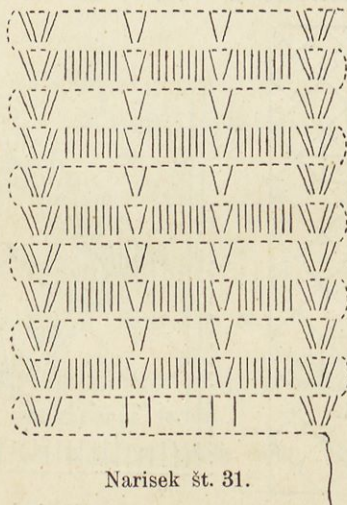
Tudi čipke, sestavljene večinoma iz verižnih in iz šibičnih petelj, prištevamo tej stopnji. Eno tako čipko vidiš tukaj v narisku št. 30. Take čipke kvačkajo otroci prav lahko.

Narisek št. 30.

To čipko kvačkamo v poševnih vrstah. Nasnujemo si 34 verižnih petelj. Šibične petlje vbadamo v spodnje petlje, ne pa v luknjice. Zobati krajec obrobljamo z drobnimi zobčki; za vsak zobček skvačkamo po 5 verižnih petelj in po 1 gosto petljo.

Narisek št. 31. ti kaže vstavek, primeren tej stopnji.

Narisek št. 31.

Ta vstavek se lahko kvačka brez navodila prav po narisku. Tukaj vbadamo šibične petlje v luknjice, ne pa v spodnje petlje; nasnujemo si 32 verižnih petelj.

Razni preslegasti vzorci.

Take vzorce kvačkamo tako, da 1. zvršimo vso ploščo v enovrstnem vbodu; 2. da kvačkamo med podlago še nariske, sestavljene iz raznih petelj; 3. da napravljamo proge. Tudi listke in cvetke kvačkamo; najlepše, a tudi najteže se kvačkajo gipirske čipke.

Vbodi, ki jih rabimo na tej stopnji, so:

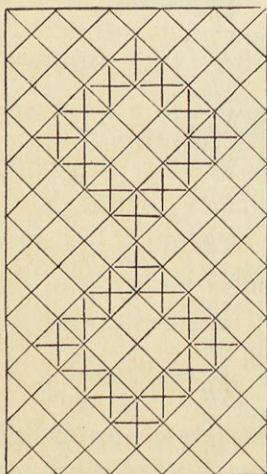
- a) preslegastomrežni vbod,
- b) demantni vbod,
- c) rogljički,
- d) križna šibična petlja,
- e) oknati vbod in
- f) drugi brezimenski vbodi; en tak vbod vidiš v narisku št. 40. in enega v narisku št. 41. na strani 51 in 52.

Kako se izdelujejo ti vbodi.

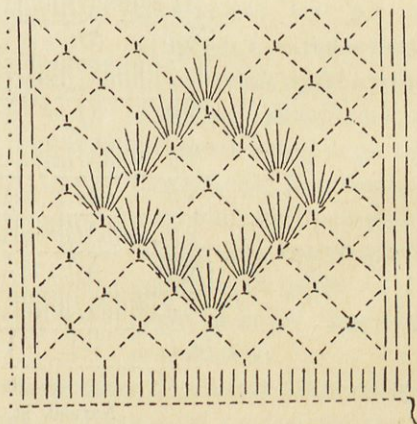
a) Preslegastomrežni vbod.

Ta vbod kvačkamo na podlagi tipskega nariska; kvadrati stoje ob kotu, ne pa ob stranicah.

Vzorco v mrežnem vbodu kvačkamo na dva načina, in sicer razločujemo: a) enovrstni mrežni vbod, b) dvovrstni mrežni vbod.

Narisek št. 32.

Narisek št. 33.

Narisek št. 33. kaže 10 prvih vrst tipskega vzorca št. 32., skvačkanih po prvem načinu.

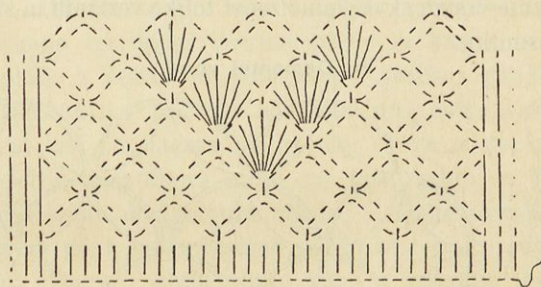
a) Nasnujemo si tolikokrat po 6 petelj, kolikor ima vzorec tipskih kvadratov, dodamo pa še 1 petljo in nekaj petelj za konec, to je 38 petelj. Začetek se vidi iz nariska št. 33.

Za vsak prazni kvadrat skvačkamo po 7 verižnih petelj in 1 gosto petljo; to gosto petljo skvačkamo v šesto petljo spodnje vrste. Torej izpuščamo po dve petlji manj, nego jih kvačkamo za vsak kvadrat v nasnutku.

Za vsak polni kvadrat (glej tretjo vzorčno vrsto) skvačkamo namesto 7 verižnih petelj po 7 dvojnošibičnih petelj in 1 gosto petljo kakor zgoraj. Goste petlje skvačkamo ravno v srednjo petljo sedmih verižnih petelj prejšnje vrste. Vseh 7 združenih dvojnošibičnih petelj enega kvadrata pa skvačkamo v gosto petljo, ležečo sredi mrežnega vboda predzadnje vrste.

Za konec kvačkamo v vsaki lihi vrsti goste petlje, v vsaki sodi vrsti dvojnošibične petlje (oziroma 4 verižne petlje). Na vrhu skvačkamo za vsako luknjico po 5 verižnih petelj in 1 gosto petljo v srednjo verižno petljo spodnje vrste, da imamo zopet toliko petelj kolikor v nasnutku. V zadnji vrhovni vrsti kvačkamo zopet navadne šibične petlje. — Krajec se ne sme vleči in tudi ne gubančiti.

Vzorec (to so polni kvadrati) se prične šele v tretji vrsti.

Narisek št. 34.

Pri tem načinu leže šibične petlje polnih kvadratov enkrat delu na licu, enkrat pa na narobni strani.

b) Narisek št. 34. kaže 10 prvih vrst, skvačkanih po drugem načinu.

Tu leže vse dvojnošibične petlje vedno na licu; kvačkamo jih takole: Nasnujemo si prav toliko petelj kolikor pri prvem načinu; tudi prvo vzorčno vrsto skvačkamo še prav tako kakor pri prvem

načinu. V drugi vrsti pa kvačkamo tako, da legajo petlje prav blizu ravno skvačkane vrste. V tej vrsti ne napredujemo po tipskem vzorcu prav nič, ker mora biti vsaka vrsta dvojna.

Za prazne kvadrate vsake druge vrste kvačkamo prav tako po 7 verižnih petelj in 1 gosto petljo kakor pri načinu *a*) v prvi vrsti; to vbademo v gosto petljo prejšnje vrste. (Vsak skrajnji kvadrat ima še 1 gosto petljo na robu.)

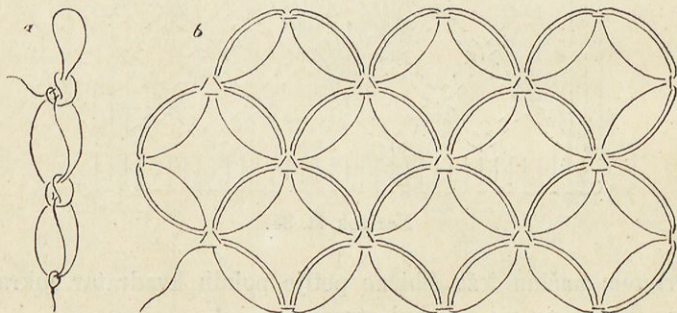
Za polne kvadrate, ki jih kvačkamo po narisku šele v peti vzorčni vrsti, napravljamo tudi tukaj po 7 dvojnošibičnih petelj. Pri teh petljah vbadamo v ono gosto petljo, ki leži v spodnjem kotu tega polnega kvadrata. Črez polne kvadrate vsake druge vrste skvačkamo 7 verižnih petelj in 1 gosto petljo v gosto petljo, ležečo v kotu tega kvadrata. Tako je tudi ta vrsta dvojna.

V tretji in četrti vrsti kvačkamo po 1 gosto petljo v srednjo petljo prve vrste, in sicer tako, da preseza gosta petlja četrte vrste tudi ono v tretji vrsti.

V narisku št. 34. značijo dolge črte ob kraju trojnošibične petlje, kratke črte pa tri vrste gostih petelj. V prvi in drugi vrsti kvačkamo za konec goste petlje, v tretji vrsti trojnošibične petlje, v četrti, peti in šesti vrsti zopet goste petlje itd. za vsako kratko črto po 3 vrste gostih petelj.

V vrhovnih vrstah skvačkamo zopet toliko verižnih in šibičnih petelj kolikor v nasnutku.

b) Demantni vbod.

Narisek št. 35.

Znaki: — in | pomenita posamezne goste petlje; / \ sta gosti petlji, ki se kvačkata zaporedoma v dve sosednji dolgi verižni petlji; $\triangle$ so združene goste petlje sredi demantnega vboda; () je dolga verižna petlja.

Za podlago mu je mreža, sestavljena iz kvadratov, stojećih ob kotu. Ves vzorec kvačkamo zgolj v tem vbodu, ali pa ga sestavljamo v čipkah z drugimi petljami.

Imamo dve vrsti demantnega vboda: 1. navadni demantni vbod, 2. šesterotraki demantni vbod.

1. Za navadni demantni vbod skvačkamo prvič 1 navadno verižno petljo, potem * 1 dolgo verižno petljo (nategnemo jo tako, da se nam podaljša); v to verižno petljo skvačkamo 1 gosto petljo tako, da vtaknemo kvačko pod enotno nit dolge verižne petlje. Enotna nit leži ob levi, dve združeni niti (zanka dolge verižne petlje) pa ležita ob desni roki. — Od znaka * ponavljamo vbod do konca. (Glej narisek št. 35. a.)

(Med dvema gostima petljama leži po ena verižna petlja; ta ima dve združeni niti in eno posamezno. Med dvema verižnima petljama pa leži po ena gosta petlja.)

Navadno si nasujemo sodo število dolgih verižnih petelj, ker se tako krajec laže kvačka. Po našem narisku ima nasutek 8 dolgih verižnih petelj.

Sedaj obrnemo delo tako, da leže dvojne niti vsake dolge verižne petlje zgoraj, enotne niti pa spodaj.

1. vrsta. Od nasnovanih osmih dolgih verižnih petelj izpustimo zadnjič skvačkane tri dolge verižne petlje za krajec in skvačkamo po 1 gosto petljo v četrto in peto dolgo verižno petljo. (Štejemo nazaj grede.) Vbadamo pod obe združeni niti dolge verižne petlje; tudi tukaj nam leži posamezna nit spodaj. (Tega odslej ne omenimo več.) Gosta petlja nasnutkova in te dve gosti petlji se družijo prav blizu in tvorijo šredo demantnega vboda. — Dalje skvačkamo * dvakrat zaporedoma po 1 dolgo verižno petljo in 1 gosto petljo v dolgo verižno petljo. Potem 1 gosto petljo takoj v sosednjo dolgo verižno petljo nasnutkovo in še 1 gosto petljo v bližnjo dolgo verižno petljo nasnutkovo. Tako leže zopet tri goste petlje skupaj; gosta petlja nasnutkova, ležeča med dvema dolgima verižnima petljama, pa ostane prosta. Od znaka * ponovimo vzorec še enkrat. (Zadnjo gosto petljo vbodemo v prvo verižno petljo nasnutkovo.)

2. vrsta. Za krajec skvačkamo trikrat zaporedoma po 1 dolgo verižno petljo in 1 gosto petljo v dolgo verižno petljo; nato delo obrnemo in * skvačkamo po 1 gosto petljo na vsako stran posamezne goste petlje prejšnje vrste, to je v prvo in drugo dolgo verižno petljo;

dalje skvačkamo le dvakrat zaporedoma po 1 dolgo verižno petljo in 1 gosto petljo v dolgo verižno petljo. Gosti petlji izvedemo iz sosednjih dveh dolgih verižnih petelj prejšnje vrste. — Od znaka * ponovimo vzorec še enkrat.

Nastopne vrste se kvačkajo prav tako kakor druga vrsta. Tako kvačkamo vzorec predevoma; ako pazimo, da so vse verižne petlje enako dolge, se nam napravljajo prav lepe četverotrake zvezdice.

2. Šesterotraki demantni vbod kvačkamo tako, da si nasnujemo 1 navadno verižno petljo, potem * 1 dolgo verižno petljo in v to 1 gosto petljo (vbadamo tako, da leži enotna nit ob levi roki kakor pri prejšnjem vzorcu). Od znaka * ponovimo petlje za naš vzorec še trikrat.

Verižne petlje kvačkamo precej daljše nego v poznejših vrstah, da se začetek ne vleče.

1. vrsta. Obrnemo delo in skvačkamo za krajec 1 navadno verižno petljo in 1 gosto petljo v dolgo verižno petljo nasnutkovo ob desnem kraju. (Vselej vbadamo pod dvojni člen.) Dalje skvačkamo za vzorec * dvakrat zaporedoma po 1 dolgo verižno petljo in 1 gosto petljo v dolgo verižno petljo vzorca kakor pri navadnem demantnem vbodu; potem 1 gosto petljo na drugi konec prav one dolge verižne petlje, v katero smo kvačkali gosto petljo za krajec, in še 1 gosto petljo v sosednjo dolgo verižno petljo nasnutkovo. Od znaka * ponovimo vzorec še trikrat. Tu skvačkamo prvo združeno gosto petljo vselej v ono dolgo verižno petljo nasnutkovo, v kateri že tiči gosta petlja prejšnjega demantnega vboda; drugo združeno gosto petljo pa skvačkamo v sosednjo dolgo verižno petljo nasnutkovo. (Zadnjo gosto petljo vbademo v prvo verižno petljo nasnutkovo.) Med dvema demantnima vbodom leži le po ena dolga verižna petlja.

2. vrsta. Obrnemo delo in skvačkamo za krajec po 1 navadno verižno petljo in 1 gosto petljo med obe gosti petlji skrajnjega demantnega vboda (pod oba člena), dalje še 1 dolgo verižno petljo in 1 gosto petljo v dolgo verižno petljo. Za vzorec skvačkamo takoj še * 1 dolgo verižno petljo in 1 gosto petljo v dolgo verižno petljo; dalje izvedemo po 1 gosto petljo na vsaki strani posamezne goste petlje spodnjega demantnega vboda kakor pri navadnem demantnem vbodu. Od znaka * ponovimo vbod še trikrat. Dolge petlje te vrste naj bodo tako dolge kakor one v nasnutku.

3. vrsta. Obrnemo delo in skvačkamo za krajec 1 navadno verižno petljo in 1 gosto petljo med obe gosti petlji skrajnjega

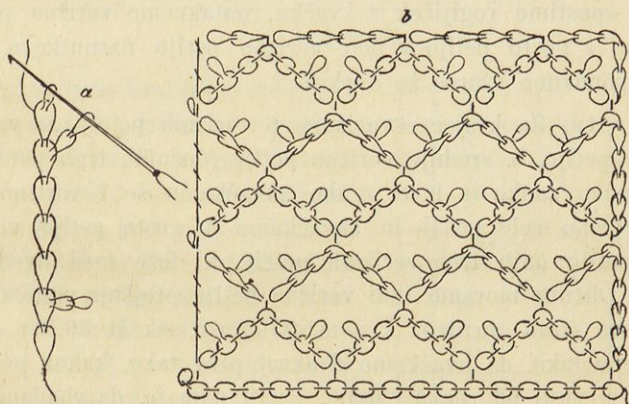
demantnega vboda (pod oba člena). Dalje skvačkamo za vzorec * dva-krat zaporedoma po 1 dolgo verižno petljo in 1 gosto petljo v dolgo petljo; potem 2 gosti petlji v srednji gosti petlji spodnjega demantnega vboda. — Od znaka * ponovimo vbod še trikrat. (Obe zadnji gosti petlji izvedemo na vsaki strani skrajnje goste petlje.)

Druga in tretja vrsta se izmenjavata. Ta vbod tvori lepe šestero-trake zvezdice. Ker nam leži krajec poševno, rabimo ta vbod najrajši za poševno tekoče čipke.

Čipke kvačkamo takole: Konec druge zgoraj narekovane vrste skvačkamo 5 navadnih verižnih petelj, 1 gosto petljo v sredo spodnjega demantnega vboda prejšnje vrste ob kraju (to je v 1. vrsti); delo obrnemo in skvačkamo v to luknjico nekaj zank, sestavljenih iz verižnih in gostih petelj, ali kake druge male čipke; potem nadaljujemo tretjo zgoraj narekovano vrsto. Za vsak zobček smo uporabili po 2 vrsti. Kvačkamo pa tudi lahko večvrstne zobčke.

Če bi naredili vzorec tako, da bi imel navpična krajca, ne bi bil posebno lep. Zato tudi ni popisan.

c) Rogljički pri verižni petlji.

Narisek št. 36.

Znaki: je verižna petlja; je trojnošibična petlja; je gosta petlja; je 1 rogljiček in 3 verižne petlje, ležeče na licu, je 1 rogljiček in 3 verižne petlje, ležeče na narobni strani dela.

Rogljčke rabimo, da obrobujemo vzorce; ti so popisani v oddelku „Rogljčki pri gosti petlji“ (stran 33).

Rogljčke tudi kvačkamo tako, da jih delamo obenem z verižnimi petljami. S takimi rogljčki si tudi sestavljamo vzorce; glej narisek št. 36. *a* in *b*. — (Narisek ti kaže pri *a* prva 2 rogljčka in 7 verižnih petelj.)

Za ta vzorec si nasnujemo 17 verižnih petelj. Narisan je tako, da ležita nasutek in prva vrsta na narobni strani dela.

1. vrsta. Zadnjo verižno petljo izpustimo in skvačkamo 1 gosto petljo za konec. Rogljčke, ki vise iz verižnih petelj (glej narisek št. 36. *a* in *b*), kvačkamo takole: * Po zadnji gosti petlji skvačkamo 3 verižne petlje, v srednjo teh treh petelj vbodemo kvačko, jo ovijemo in potem prevedemo zanko. — Na kvački imamo 2 zanki. — Iz ravnokar prevedene zanke skvačkamo 5 verižnih petelj. Sedaj potegnemo kvačko iz rogljčka in iz verižne petlje, spustimo rogljiček, kvačkamo dalje ter natakemo zopet peto verižno petljo, vbodemo kvačko v četrto verižno petljo, jo ovijemo ter iz te verižne petlje zopet prevedemo novo zanko; iz te zanke skvačkamo še 1 verižno petljo za vzorec. — Med dvema rogljičkoma so po tri verižne petlje. — Sedaj spustimo rogljiček s kvačke, natakemo verižno petljo in skvačkamo 1 gosto petljo v peto verižno petljo nasnutkovo. — Od znaka * ponovimo vzorec še dvakrat.

2. vrsta. Za konec skvačkamo 6 verižnih petelj, za vzorec še 3 verižne petlje, iz srednje verižne petlje (dodanih treh petelj) prevedemo novo zanko in iz te zanke skvačkamo še 1 verižno petljo. Delo obrnemo šele sedaj in skvačkamo 1 gosto petljo v srednjo verižno petljo onih treh verižnih petelj, ki leže med dvema rogljičkoma. Obrniti moramo tudi verižne petlje prejšnje vrste tako, da je njih leva stran obrnjena k nam. (Glej narisek št. 36. *b*.) — Delo nadaljujemo tako, da kvačkamo dvakrat prav tako, kakor je narekovano v prvi vrsti od znaka * dalje. Paziti nam je, da vbadamo vselej gosto petljo v srednjo verižno petljo onih treh verižnih petelj, ki so nam ostale med dvema rogljičkoma. Naposled skvačkamo 3 verižne petlje, iz srednje petlje si prevedemo zanko in iz te zanke skvačkamo 1 verižno petljo, kakor je že znano. Za konec skvačkamo 1 trojnošibično petljo v gosto petljo pri kraju.

3. vrsta. Delo obrnemo, skvačkamo za konec 1 verižno petljo in 1 gosto petljo v trojnošibično petljo prejšnje vrste; dalje kvačkamo

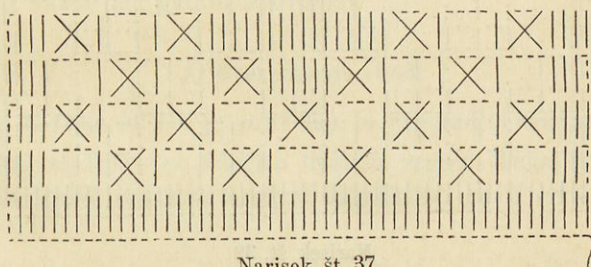
prav tako, kakor je narekovano v prvi vrsti. Gosto petljo vbadamo tudi tukaj v srednjo verižno petljo onih treh verižnih petelj med dvema rogljičkoma kakor v drugi vrsti.

Prva in druga vrsta se izmenjavata. V vrhovni vrsti kvačkamo zgolj verižne in goste petlje (brez rogljičkov); tudi zadošča dvojnošibična petlja namesto trojnošibične.

Taki rogljički so prav lepi; ne pero se pa nič kaj lepo.

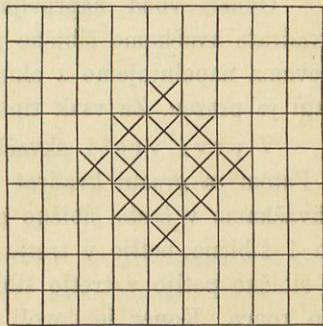
d) Križna šibična petlja.

Križne šibične petlje se lahko kvačkajo po vsakem tipskem narisku, ki je sestavljen iz majhnih kvadratov. Narisek št. 37. kaže 4 vzorčne vrste, skvačkane po tipskem narisku št. 38.

Narisek št. 37.

Za polne kvadrate kvačkamo dvojnošibične petlje; kvadrate v podlagi pa predevoma napolnjujemo vsakega drugega s križnimi šibičnimi petljami. Vbadamo vedno pod oba vodoravna člena vsaj pri križnih šibicah; pri dvojnošibičnih petljah tudi lahko vbadamo le pod en člen. Dvojnošibične petlje leže enkrat na desni in enkrat na narobni strani dela.

Narisek št. 38.

Prav lep je ta vzorec, ako kvačkamo čez vsako vrsto tipskega nariska zgolj goste petlje in ako takrat vbadamo v zadnji člen petelj spodnje vrste. Te goste petlje izpuščamo v nastopni vrsti in vbadamo ob delu v proste člene prejšnje tipske vrste.

Tako leži vsa vrsta gostih petelj navzgor na desni strani; vse križne šibice in vse šibične petlje so tudi na desni strani dela.

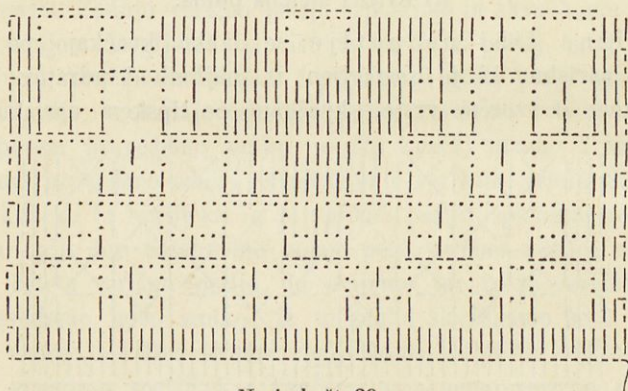
Delo v vsaki vrsti obračamo.

Lep je vzorec tudi takrat, kadar izpuščamo posamezne šibične petlje, stoječe med križnimi šibicami. Takrat nasnavljamo za vsak kvadrat po 2 petlji manj.

e) Oknati vbod.

Tudi za oknati vbod uporabljamo vsak tipski narisek.

Narisek št. 39. kaže 10 vzorčnih vrst, skvačkanih po narisku št. 38.

Narisek št. 39.

Oknati vbod napravljamo iz štirih drobnih luknjic. V polne kvadrate kvačkamo šibične petlje; prazne kvadrate v podlagi pa predvoma napolnjujemo z oknatim vbodom. Vsak drugi kvadrat v podlagi je prazen. Za vsak tipski kvadrat skvačkamo po 2 vrsti.

V prvi vrsti skvačkamo po našem vzorcu najprej krajec. * Potem za prazni kvadrat 11 verižnih petelj in 1 šibično petljo; to skvačkamo v šesto šibično petljo nasnutkovo. Dalje 2 verižni petlji in 1 šibično petljo v tretjo šibično petljo, zopet 2 verižni petlji in 1 šibično petljo v tretjo šibično petljo nasnutkovo. Od znaka * dalje do konca. Konec je dovolj jasen iz nariska.

V drugi vrsti obrnemo narobno stran dela proti sebi. Za krajec skvačkamo 3 verižne petlje in 2 šibični petlji. * Od 11 verižnih petelj izpustimo 2 petlji, v tretjo skvačkamo 1 gostoverižno petljo; ta nam nadomešča skrajno petljo. V vsako zaporedno verižno petljo skvačkamo po 1 gostoverižno petljo, le v zadnji 2 verižni petlji ne kvačkamo nobene. Te petlji pa nam nadomeščata eno skrajno petljo oknatega vboda. Vsega skupaj skvačkamo 7 gostoverižnih

petelj. Dalje skvačkamo 2 verižni petlji in 1 šibično petljo v srednjo šibično petljo spodnjega oknatega vboda in zadnjič 2 verižni petlji. — Od znaka * ponavljamo vzorec do konca.

Za vsak prazni kvadrat skvačkamo torej v prvi vrsti po 11 verižnih petelj; v drugi vrsti pa po 7 gostoverižnih petelj. Za vsak polni kvadrat skvačkamo v vsaki prvi vrsti po 6 šibičnih petelj, 1 petljo pa dodamo za skrajno petljo. Ako pa se polni kvadrat popolnoma dotika praznega kvadrata, nam 2 verižni petlji nadomeščata skrajno šibično petljo; to se vidi sredi našega nariska v 9. in 10. vzorčni vrsti.

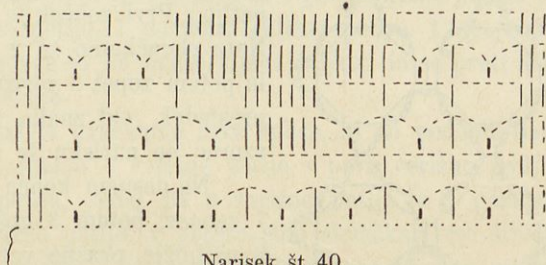
Vse drugo je dovolj jasno iz nariska št. 39.

Prav lepo se nam kvačka ta vzorec, ako vbadamo vedno v zadnji člen petelj kakor pri gabrnatem vbodu.

f) Brezimski vbodi.

Vbod nariska št. 40. je prav lep in gre tudi hitro izpod rok.

Kvačka se lahko po vsakem tipskem vzorcu. Tukaj je skvačkan po narisku št. 38. Za vsak kvadrat skvačkamo po 2 vrsti.

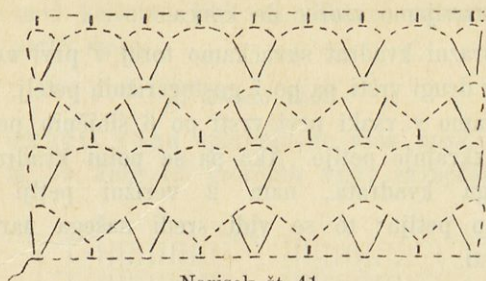
Narisek št. 40.

Za polne kvadrate skvačkamo po 2 vrsti šibičnih petelj, in sicer po 6 šibičnih petelj za en poln kvadrat, brez dodatka za skrajno petljo.

V prvi vrsti skvačkamo skrajnje petlje in potem za prazne tipske kvadrate po * 3 verižne petlje in 1 gosto petljo, ki jo skvačkamo v tretjo petljo spodnje vrste; zopet 3 verižne petlje in 1 šibično petljo v tretjo petljo spodnje vrste. Od znaka * ponavljamo vbod do konca.

V drugi vrsti skvačkamo v vsako šibično petljo prejšnje vrste po 1 šibično petljo, med 2 šibičnima petljama pa po 5 verižnih petelj.

Vzorec št. 41. se kvačka prav lahko po narisku. Rabimo ga tudi za čipke in vstavke.

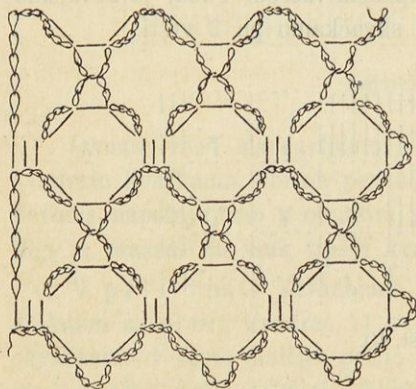

Narisek št. 41.

Vzorec, sestavljen iz drobnih zobcev.

Ta vzorec ima za podlago kvadrate, stoječe ob kotu.

Za vsak tipski kvadrat skvačkamo po 2 vrsti, v vsaki vrsti pa po 3 drobne zobce. Take zobce kvačkamo takole: Nasnujemo si 3 verižne petlje za krajec. Dalje * za prvi zobček 5 verižnih petelj; v prvo teh pet verižnih petelj skvačkamo 1 gosto petljo. (Vbadamo vselej pod enojni člen verižne petlje.) Prvi zobček je že narejen. Nato skvačkamo še 2 taka zobca in potem zopet 3 verižne petlje za presledek. Od znaka * ponovimo vzorec po narisku še enkrat.

Narisek št. 42.

Na desnem koncu skvačkamo 7 zobcev, potem 3 goste petlje v 3 najbližje prazne verižne petlje prejšnje vrste. Tako se prične druga vrsta, in obenem se nam naredi majhna čipka.

Dalje skvačkamo zopet 3 zobce, potem 3 goste petlje v bližnje 3 prazne verižne petlje spodnje vrste in tako dalje po narisku do konca dvakrat.

Prva in druga vrsta zobcev je dovršena; drobne zobce prve vrste obrnemo navzdol, zobce druge vrste pa navzgor. Za krajec skvačkamo 8 verižnih petelj.

V tretji vrsti skvačkamo * v začetku le 1 zobček prost; drugega pa združimo s srednjim zobcem prejšnje vrste. (Ta ležita

ravno drug pod drugim.) Dela ne obrnemo. Dva zobca pa združimo tako, da skvačkamo 3 verižne petlje, potegnemo kvačko iz petlje, jo iznova vbedemo v srednji zobček spodnjega kvadrata in nataknemo spuščeno verižno petljo; nato jo prevedemo skozi zobček in skvačkamo 2 verižni petlji. Ta zobček dokončamo z 1 gosto petljo, ki jo skvačkamo v prvo verižno petljo tega zobca kakor po navadi. Dalje skvačkamo še 1 zobček in 3 verižne petlje. Od znaka * vzorec ponavljamo. Vsi zobci leže na desni strani dela. — Druga in tretja vrsta se izmenjavata. Na koncu druge vrste skvačkamo le 5 zobcev. Iz tega vzorca se nam sestavljajo prav lepe čipke.

Kako kvačkamo še druge zobce.

Zobci so kaj različni: 1. gosti, 2. sestavljeni iz verižnih petelj in 3. sestavljeni iz samih zank, to so rogljički.

Goste zobce kvačkamo na več načinov, in sicer:

- a) nasnujemo 3 verižne petlje, v prvi dve skvačkamo po 1 gosto petljo;
- b) nasnujemo 5 verižnih petelj, v prvi dve skvačkamo po eno šibično petljo;

c) nasnujemo 6 verižnih petelj; nazaj grede izpustimo prvo verižno petljo, v sosednje petlje skvačkamo 1 gostoverižno petljo, 1 gosto petljo, 1 polšibično petljo, 1 navadno šibično petljo, 1 dvojnošibično petljo.

Taki zobci so na enem koncu šiljasti in se proti drugemu koncu po malem širijo.

Tudi lahko kvačkamo take zobce, ki so podobni listku, in sicer:

- a) nasnujemo 4 verižne petlje, v prvo verižno petljo skvačkamo 3 šibične petlje, sedaj pa 3 verižne petlje in 1 gostoverižno petljo v prvo verižno petljo, v katero smo skvačkali vse šibične petlje;

b) nasnujemo 6 verižnih petelj, v prvo verižno petljo skvačkamo 3 dvojnošibične petlje, pa vsako dokončamo le do zadnjega ovoja. Po dovršenih treh dvojnošibičnih petljah imamo na kvački 4 zanke; sedaj ovijemo kvačko in prevedemo nit obenem skozi vse štiri zanke; dalje skvačkamo 5 verižnih petelj in 1 gostoverižno petljo v prvo verižno petljo, kjer smo vbadali vse dvojnošibične petlje.

Kako kvačkamo listke.

Listki so šiljasti le na eni strani ali pa na obeh straneh.

Listke, šiljaste na eni strani, kvačkamo tako kakor goste zobce, popisane v prejšnjem oddelku c). Taki listki so močno šiljasti; manj

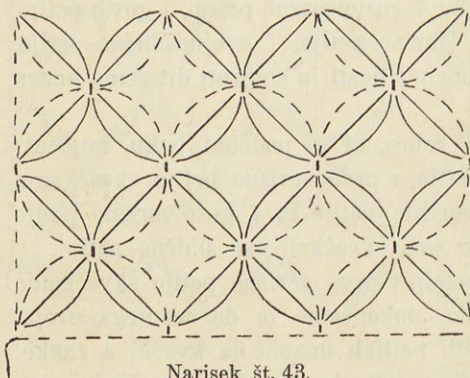
šiljasti pa so listki, ako skvačkamo takoj v začetku 1 gosto petljo in potem nekaj šibičnih petelj.

Listke, šiljaste na obeh straneh, pa kvačkamo tako, da dokončujemo listek z enakovrstnimi petljami, s katerimi smo ga začeli, n. pr. po nasnutku skvačkamo 1 gostoverižno petljo, 1 gosto petljo, 5 ali več šibičnih petelj; na koncu pa zopet 1 gosto petljo in 1 gostoverižno petljo. Nasnujemo torej 10 verižnih petelj; prvo verižno petljo izpustimo ter skvačkamo 1 gostoverižno petljo v drugo verižno petljo nasnutkovo, v sosednjo petljo 1 gosto petljo, dalje v pet sosednjih petelj po 1 šibično petljo, v predzadnjo petljo 1 gosto petljo, v zadnjo petljo pa 1 gostoverižno petljo. Prav lepi so taki listki, ako jih obrobujemo z eno vrsto gostih petelj.

Rabimo še druge listke. Ti so lahko tudi prav veliki; zanje kvačkamo več vrst zgolj gostih ali šibičnih petelj. Taki listki se navadno kvačkajo po skvačkanem zgledu.

Kako kvačkamo cvetke (rozete).

Cvetke so: 1. majhne in ploščate, sestavljene iz štirih listkov, in 2. večje in pridvignjene, sestavljene iz več listkov, ki leže drug vrhu drugega.

Narisek št. 43.

1. Majhne in ploščate cvetke se kvačkajo v dveh vrstah. Črez nasnutek, ki ima tukaj 18 verižnih petelj, skvačkamo * za prvi listek 5 verižnih petelj in 2 dvojnošibični petlji v prvo verižno petljo. Te 2 dvojnošibični petlji pa dokončamo le do zadnjega ovoja. Potem ovijemo kvačko in prevedemo nit skozi vse tri zanke, ležeče na kvački. Drugi listek

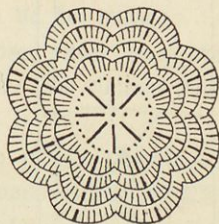
skvačkamo prav tako kakor prvega. Ko je dokončan še ta listek, skvačkamo 1 gosto petljo v šesto verižno petljo nasnutkovo. Ta dva lista sta na vrhu združena in ležita poševno k desni in k levi roki. Od znaka * ponovimo vzorec še dvakrat.

V drugi vrsti skvačkamo najprej 6 verižnih petelj za krajec, dela pa ne obrnemo. * Potem skvačkamo še 5 verižnih petelj in v prvo teh petih verižnih petelj napravimo zopet 2 dvojnošibični petlji itd.,

tako da se nam naredi listek, kakršna sta spodnja dva. Nato potegnemo kvačko iz zanke in jo vtaknemo v ono petljo, ki družni vse niti spodnjih dveh listkov, nataknejo prej spuščeno zanko in jo prevedemo skozi to petljo. Dalje skvačkamo še četrti listek kakor v prvi vrsti. — Od znaka * ponovimo vzorec še dvakrat. Vse cvetke leže na desni strani dela; na enem kraju se nam naredi lepi zobci.

Take cvetke kvačkamo lahko drugo tik druge, kakor je narisano, ali pa tudi bolj redkoma; takrat kvačkamo med dvema cvetkama namesto listkov verižne petlje, in sicer navadno v preslegasto-mrežnem vbodu. (Glej narisek št. 33., stran 42.)

2. Večje pridvignjene cvetke (rozete) kvačkamo tako, da si nasujemo majhen krog. Ta krog ima toliko luknjic, kolikor ima cvetka listkov, po našem narisku 8. Nasujemo 7 verižnih petelj, v prvo petljo skvačkamo 1 šibično petljo, dalje za vsako luknjico po 3 verižne petlje in 1 šibično petljo. Vse šibične petlje kvačkamo v prvo verižno petljo. Po 7. luknjici skvačkamo 1 gostoverižno petljo v srednjo petljo začetnih 7 petelj.

Narisek št. 44.

V drugi vrsti obkvačkujemo verižne petlje vsake luknjice tako, da kvačkamo v vsako luknjico po 1 gostoverižno petljo, 5 šibičnih petelj in končno zopet 1 gostoverižno petljo. Te petlje vbadamo v luknjice, ne pa v verižne petlje.

V tretji vrsti si napravimo nove luknjice za drugo vrsto listkov. Za vsako teh luknjic skvačkamo po 4 verižne petlje in 1 šibično petljo; za prvo luknjico skvačkamo 7 verižnih petelj. — Na koncu skvačkamo 1 gostoverižno petljo v 3. verižno petljo začetka. Šibične petlje vbadamo na narobni strani dela v šibične petlje prve vrste.

V četrti vrsti kvačkamo zopet listke tako, da skvačkamo v vsako luknjico po 1 gostoverižno petljo, 7 šibičnih petelj in končno zopet 1 gostoverižno petljo.

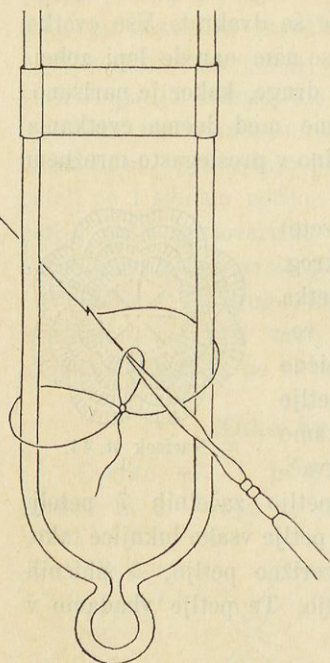
Tako dojemljemo v vsaki nastopni vrsti za vsako luknjico po 1 verižno petljo več in za vsak listek po 2 šibični petlji več.

Take cvetke sestavljamo za prtiče, ki se z njimi pokrivajo stoli, in za razne druge reči.

Kako kvačkamo gimpe.

Da kvačkamo gimpe, rabimo iglo, podobno lasnici. Gimpna igla je jeklena, povsod enako široka in ima dva roglja. Spodaj je sključena in zgoraj odprta; navadno je dolga 15 do 20 cm; dobivajo se

ozke in široke igle. Na vrhu ima natakknjeno medeničasto ploščo, ki se na igli lahko premiče. Ta plošča nam rabi za to, da so vse zanke enako velike; med delom je plošča vedno na vrhu igle.

Narisek št. 45.

Gimpe kvačkamo takole: Nasnujemo si 1 verižno petljo, primemo gimpno iglo z levo roko, jo položimo pred nit (tekočo s kazalca) ter jo držimo s palcem in s tretjim prstom leve roke. Sedaj položimo verižno petljo na sprednjo stran gimpne igle, in sicer ravno v sredo; pri tem obviije tekoča nit kazalčeva obenem desni del igle. To zadaj tekočo nit natakknemo s kvačko in jo prevedemo skozi zanko verižne petlje. Prva zanka je narejena; to zanko sedaj dobro zategnemo, pri tem pa pazimo, da je kvačka sredi igle. (V narisiku vidiš prvo zanko na levem roglju.)

* Za novo zanko potegnemo kvačko iz petlje in jo takoj vtaknemo v isto petljo, ki smo jo ravnokar spustili, pa od narobne strani dela proti sebi; sedaj šele obrnemo gimpno iglo in skvačkamo novo zanko, tako da nit natakknemo s kvačko (glej narisek) in jo prevedemo iz petlje.

Paziti moramo, da sta obe zanki enako dolgi. Prva zanka leži sedaj ob levi roki, druga ob desni; nit za daljnje delo pa teče zadaj proti kazalcu. — Sedaj je dovršena druga zanka; to trdneje zategnemo, petljo pa pomaknemo ravno v sredo. Od znaka * delo ponavljamo.

Tako delamo vedno dalje; sedaj se naredi desna, sedaj leva zanka, dokler ni igla polna.

Na sredi med rogljema se vidi le drobna gimpna portica. Ta je debelejša, ako skvačkamo v vsako zanko ob levi 1 gosto petljo takoj potem, ko smo dovršili novo zanko ob desni. Še gostejša je gimpna portica, ako skvačkamo v vsaki vrsti po 2 gosti petlji, in sicer 1 gosto petljo v spodnjo levo gosto petljo in 1 gosto petljo v zanko pri levi roki.

Ko je gimpna igla napolnjena, se medeničasta ploščica sname in vse zanke se spuste z igle. V nastopnem delu natakknemo

zadnjič skvačkani dve zanki na vsaki strani nazaj; potem pa nadaljujemo delo, kakor je že znano.

Take gimpe lahko kvačkamo z dvema raznobarvnima nitma, in sicer srednje petlje z eno barvno in zanke z drugo barvno nitjo; črez zračno nit kvačkamo tako, da jo lepo pokrivamo. Če kvačkamo goste petlje bolj na eno stran, so ene zanke daljše, druge pa krajše.

Gimpne portice rabimo za vstavke, čipke ali za resice.

Vstavke narejamo tako, da kvačkamo več enako dolgih kosov takih gimpnih portic; potem sestavljamo te kose na tri načine:

1. Prevajamo vedno po 1 zanko enega kosa skozi nasprotno zanko drugega kosa; tedaj ne rabimo prav nobene niti, delamo samo s kvačko.

2. Družimo več zank enega kosa z 1 gosto petljo, skvačkamo nekaj verižnih petelj in združimo prav toliko zank nasprotnega kosa itd.

Združene zanke leže poševno druga proti drugi, ker družimo zanke enkrat tega in enkrat onega kosa.

3. Družimo le zanke enega kosa, med združenimi zankami skvačkamo n. pr. 7 verižnih petelj. Črez to vrsto skvačkamo še drugo vrsto verižnih petelj, pri tej pa združimo prvič zanke drugega kosa z gosto petljo, potem skvačkamo 3 verižne petlje ter jih združimo s srednjo verižno petljo onih 7 verižnih petelj v prvi vrsti (kakor pri rozetah, narisek št. 43.), dalje še 3 verižne petlje in 1 gosto petljo, ta združi zopet nekaj zank drugega kosa itd. Dela pa ne obračamo.

Tako leže združene zanke druga proti drugi.

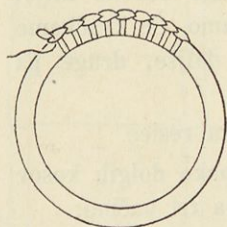
Za čipke uporabljamo take gimpne portice le po skvačkanem vzorcu ali pa po nariskih, ki jih vidiš v vsakem modnem listu.

Resice delamo tako, da si razrežemo več enako dolgih niti, n. pr. 20; te niti položimo prav gladko drugo k drugi in jih ovijemo enkrat okoli kazalca leve roke. Sedaj vtaknemo prav debelo kvačko v eno gimpno zanko (ali pa v več gimpnih zank) in prevedemo vse niti skozi to zanko. Kvačka tiči sedaj v vseh nitih ene resice, ki tvori novo zanko. Potem naklonimo zanko tako, da lahko prevedemo s kvačko oba konca združenih niti ene resice. Zanko lepo zategnemo in prva resica je narejena. Tako delamo do konca. Desna stran je ona, pri kateri leži vodoravna nit nad resicami. Take resice rabimo za mizne prtiče, zagrinjala itd.

Tej stopnji še pripada obkvačkavanje raznih oblik.

Obkvačkavanje raznih oblik.

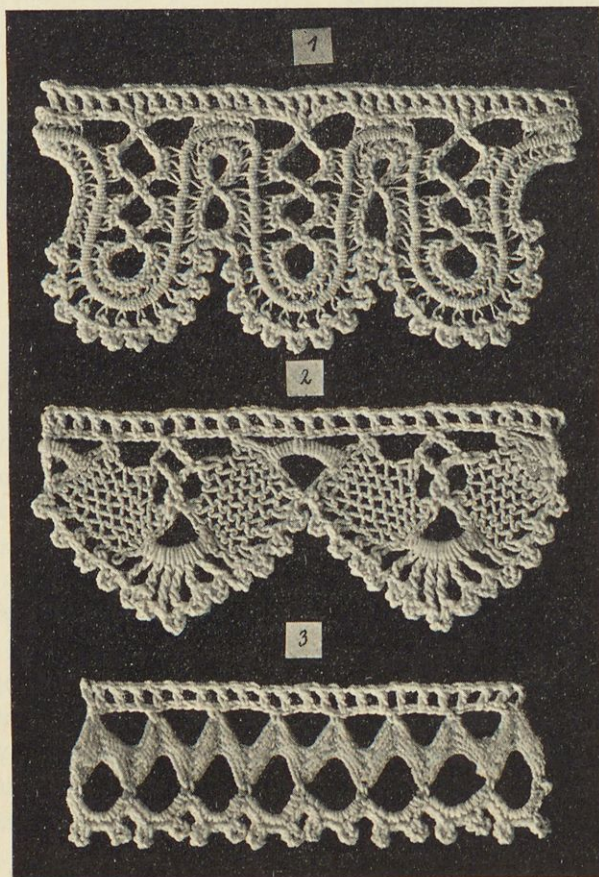
Take oblike so narejene iz papirja (Papier maché); nekaj najvažnejših oblik je načrtanih v dodatku. Dobivajo se v vsaki prodajalnici za ženska ročna dela. Sedaj krase z njimi ženske obleke, prtiče itd.

Narisek št. 46.

Kroge si lahko tudi sami narejamo tako, da si kazalec večkrat obvijamo.

Take like obkvačkujemo prav gosto zgolj z gostimi petljami. Stične oblike so pripravnejše nego nestične, ker se iz nestičnih goste petlje lahko izmaknejo in se potem pokaže prazen papir.

1. minjardiza

2. medaljonske
portice

3. zobčasti trak
(pram)

Narisek št. 47.

Lahko skvačkamo črez gosto vrsto še več različnih vrst, ako nam je to bolj po volji. Za obkvačkavanje rabimo temnobarvno nit, da se oblike takoj ne zamažejo, ker se ne dajo prati. Obkvačkane oblike sestavljamo v proge, zvezde itd. ter jih šivamo na volneno obleko.

Tukaj bodi še navedeno, da se rabijo za kvačkanje tudi: 1. minjardiza, 2. medaljonske portice, 3. zobčasti trak (pram) (glej narisek št. 47.).

Navadno se vidi že iz nariska, kako je treba kvačkati.

Zvezde, čipke, vstavki.

Zvezde rabimo za otroške čepice in za prtiče, vstavke, čipke itd. Razločujemo dvoje zvezd: *a)* zvezde, iz katerih delamo čepice, *b)* zvezde, s katerimi krasimo pohištvo.

Zvezde za čepice.

Te so navadno sestavljene večinoma le iz verižnih in iz šibičnih petelj. Kvačkamo jih vedno na okrog, pri tem moramo vsako vrsto dokončavati z gostoverižno petljo. Ni lepo, ako kvačkamo vedno dalje po polževo.

Nekatere zvezde so take, da napravljajo v srednjih vrstah zobat krog; v zadnji vrsti se vsi zobci zopet poravnajo, tako da je zadnja vrsta zopet pravilno okrogla.

Vsaka zvezda ima trakove ali žarke, in sicer po 6, 8, 10, tudi po 12 trakov.

Zvezde za otroške čepice si nasnavljamo na dva načina: *a)* z luknjico, *b)* brez luknjice sredi zvezde.

Otroci nasnavljajo zvezde laže po prvem načinu; odrasle učenke naj si jih nasnavljajo po drugem načinu, ker so take zvezde lepše.

Prva zvezda za čepice je taka, kakršno prav lahko kvačkajo otroci spodnjih razredov; ima 9 trakov. (Uporabili smo jo za zgledno čepico, stran 90.) To zvezdo kvačkamo po prvem načinu, torej nasnujemo toliko verižnih petelj, kolikor ima zvezda trakov; za to zvezdo 9 verižnih petelj. (Zadošča pa tudi manj petelj, da luknjica ni prevelika.) Iz teh petelj naredimo krog tako, da skvačkamo 1 gostoverižno petljo v prvo verižno petljo. Prvi dve vrsti naj se kvačkata bolj trdo, da naslednje vrste ne vlečejo.

Vzorčno zvezdo smo naredili iz prejice za kvačkanje št. 30. („Elefant“); v premeru ima 9 cm.

1. vrsta. V začetku skvačkamo 5 verižnih petelj; izmed teh 5 petelj nam nadomeščajo prve 3 petlje eno šibično petljo in 2 petlji ostaneta za prvo luknjico.

Dalje kvačkamo na okrog po 1 šibično petljo (v vsako verižno petljo nasnutkovo) in 2 verižni petlji za vsako luknjico. — Začetno nit obkvačkamo. — Ko imamo 8 šibičnih petelj in 8 luknjic, skvačkamo še 2 verižni petlji in 1 gostoverižno petljo v tretjo verižno petljo onih 5 petelj, ki smo si jih pripravili že v začetku. Tako dokončujemo vsako vrsto. Vbadamo pod oba vrhovna člena verižnih petelj.

2. vrsta. V začetku skvačkamo zopet 5 verižnih petelj. Tri verižne petlje nadomeščajo zadnjo šibično petljo devetega traku te vrste, 2 petlji pa tvorita prvo luknjico, ker bomo prehajali iz vrste v vrsto na koncu zadnjega traku. Dalje skvačkamo po 2 šibični petlji in 2 verižni petlji za vsak trak. Prvo šibično petljo vbodemo v luknjico, drugo pa pod oba vodoravna člena šibične petlje spodnje vrste, in sicer zato, da si otroci ne kvarijo oči. Za zadnji trak skvačkamo 1 šibično petljo manj kakor za vsakega drugega, ker nam začetne 3 verižne petlje nadomeščajo eno šibično petljo. Sklenemo vrsto z 1 gostoverižno petljo v tretjo verižno petljo v začetku te vrste. V nastopnih vrstah skvačkamo za vsak trak v vsaki vrsti po 1 šibično in po 1 verižno petljo več. (Tudi v začetku vsake vrste dodajamo po 1 verižno petljo; v 3. vrsti skvačkamo torej 6, v 4. vrsti 7 in v 5. vrsti 8 verižnih petelj.)

Vsaka začetna luknjica je torej za 3 verižne petlje večja kakor luknjice iste vrste, ker nam te tri petlje nadomeščajo eno šibično petljo. Vsako vrsto sklenemo koncem zadnjega traku z 1 gostoverižno petljo, ki jo skvačkamo v tretjo verižno petljo začetne luknjice.

V 6. vrsti skvačkamo za vsak trak po 6 šibičnih, pa le po 5 verižnih petelj.

Doslej so se trakovi širili, v 7. vrsti pa snemljemo trakove do 10. vrste.

7. vrsta. Za prvo luknjico skvačkamo 6 verižnih petelj, dalje 1 šibično petljo v spodnjo luknjico, še 3 verižne petlje za drugo luknjico, potem 5 šibičnih petelj, in sicer po eno v 2., 3., 4., 5. in 6. šibično petljo spodnjega traku; prvo šibično petljo izpustimo.

Tako skvačkamo na okrog za vsak trak po 2 luknjici (za vsako 3 verižne petlje) in po 5 šibičnih petelj. Zadnji trak dokončamo kakor dosedaj vsako vrsto.

V nastopnih vrstah dojemljemo za vsak trak po 1 luknjico in snemljemo po 1 šibično petljo. Začetek in konec sta vedno enaka kakor dosedaj. V 10. vrsti ima vsak trak le še 2 šibični petlji.

11. vrsta. V tej vrsti kvačkamo zgolj luknjice. Začnemo tako, da skvačkamo po 1 gostoverižno petljo do srede prve luknjice (s koncem 10. vrste so to 3 gostoverižne petlje). Za vsako luknjico skvačkamo 3 verižne petlje in 1 šibično petljo; za prvo luknjico pa dodamo 3 verižne petlje. Šibične petlje vbadamo v luknjice spodnje vrste.

Črez konec vsakega traku skvačkamo torej 1 luknjico črez vrhovni 2 šibični petlji vsakega traku. Na okrog skvačkamo 9krat po 5 luknjice.

12. vrsta. Na okrog skvačkamo 45krat po 4 šibične petlje, to je 180 šibičnih petelj. Za prvo šibično petljo skvačkamo 3 verižne petlje in dokončamo vrsto kakor po navadi.

Take zvezde uporabljamo za čepice navadne velikosti, ker niso kaj velike.

Druga zvezda za čepice.¹ To zvezdo nasujemo brez luknjice v sredi. Ker je precej visoka (15 vrst), jo kvačkamo iz prejice št. 40., da ni prevelika. Ta zvezda ima le 7 trakov.

1. vrsta. Nasujemo si 5 v. p., v prvo verižno petljo skvačkamo 1 š. p., * dalje 2 v. p. in zopet 1 š. p. v isto verižno petljo; od znaka * ponovimo petlje še štirikrat. Končno skvačkamo 2 v. p. in 1 gv. p. v srednjo verižno petljo prve luknjice. Tudi pri tej zvezdi nam nadoમેščajo tri verižne petlje začetne luknjice eno šibično petljo.

2. vrsta. Pri tej zvezdi prehajamo iz vrste v vrsto v začetku prvega traku in ne na koncu zadnjega traku kakor pri prejšnji zvezdi. Za prvi trak skvačkamo torej 3 v. p. in 1 š. p. v ono verižno petljo, v kateri je gostoverižna petlja spodnje vrste. Dalje za vsak trak 3 v. p. in 2 š. p.; obe šibični petlji skvačkamo v spodnjo šibično petljo vsakega traku. Vrsto dokončamo tako, da skvačkamo 3 v. p. in 1 gv. p. v tretjo verižno petljo prvega traku te vrste.

Šibične petlje vbadamo pod oba vodoravna člena spodnje petlje ali pa tudi le v zadnji člen.

¹ Kratice za petlje: v. p. = verižna petlja; š. p. = šibična petlja; gv. p. = gostoverižna petlja.

Prav tako kakor to vrsto začnemo in dokončujemo vsako vrsto do vštete 7. vrste.

3. vrsta. Za vsak trak skvačkamo 4 š. p., in sicer po 2 š. p. v vsako šibično petljo spodnje vrste. Začetno šibično petljo prvega traku pa nadomeščajo 3 v. p.; začetek skvačkamo tako še v 7. vrsti; tudi tega ne omenimo več. Med dvema trakoma skvačkamo po 3 v. p.

4. vrsta. Za vsak trak skvačkamo po 6 š. p. in 3 v. p. — V prvo in v zadnjo šibično petljo skvačkamo po 2 š. p., v srednje petlje pa po 1 š. p.

5. vrsta. V prvo šibično petljo skvačkamo 2 š. p., v sosednjo petljo 1 š. p., 2 v. p., 1 š. p. v tretjo šibično petljo spodnje vrste. Spodaj izpustimo 2 š. p. V zadnjo šibično petljo skvačkamo 2 š. p. — Med žarkoma skvačkamo po 3 v. p. — Tako na okrog.

6. vrsta. V začetku skvačkamo 3 š. p., (in sicer v prvo šibično petljo spodnje vrste 2 š. p., v drugo le 1 š. p.), dalje 2 v. p., 1 š. p. v spodnjo luknjico, 2 v. p., zopet 3 š. p., (in sicer 1 š. p. v predzadnjo petljo in 2 š. p. v zadnjo petljo spodnje vrste). Med žarkoma skvačkamo po 3 v. p. — Tako na okrog.

7. vrsta. V začetku in na koncu skvačkamo prav tako po 3 š. p. kakor v 6. vrsti. Iz dveh luknjic skvačkamo sedaj 3 luknjice, (po 2 v. p. za skrajni luknjici, med njimi po 1 š. p.; za srednjo luknjico vsakega traku pa 3 v. p.) in med trakoma skvačkamo zopet 3 v. p. — Tako na okrog.

8. vrsta. Doslej so se trakovi širili, sedaj se zopet snemljejo. V tej vrsti in v vseh vrstah do vrha prehajamo iz vrste v vrsto tako, da dokončujemo vrste kakor po navadi z 1 gv. p.; dalje pa skvačkamo takoj še 1 gv. p. v prvo šibično petljo spodnje vrste in potem 3 v. p. za prvo šibično petljo. Vsak trak snemljemo za eno petljo v začetku in za eno na koncu; na vrhu (v 12. vrsti) nam ostaneta dve šibični petlji. Med trakoma se nam napravi nov vzorec.

Za vsak trak skvačkamo torej po 3 š. p., (in sicer po 1 petljo v drugo in v tretjo šibično petljo spodnje vrste in 1 petljo v sosednjo luknjico). Dalje 2 luknjici po 2 v. p. za vsako luknjico in med njima 1 š. p.; na koncu 3 š. p., (in sicer 1 š. p. v tretjo luknjico in po 1 š. p. v prvo in v drugo šibično petljo skrajnjih treh šibičnih petelj).

Prvo in zadnjo šibično petljo vsakega traku torej izpuščamo, da se nam trakovi snemljejo. V presledkih kvačkamo 3 v. p., 1 š. p. v srednjo petljo spodnjih treh verižnih petelj in še 3 v. p.

9. vrsta. Za vsak trak skvačkamo zopet v začetku po 3 š. p. kakor v 8. vrsti, dalje le 1 luknjico iz dveh v. p. in na koncu zopet 3 š. p. kakor v 8. vrsti. V presledkih kvačkamo 3 v. p., 3 š. p., (in sicer po 1 petljo v tretjo verižno petljo prve luknjice, 1 petljo v šibično petljo presledkovo in 1 petljo v prvo verižno petljo druge luknjice); na koncu 3 v. p.

10. vrsta. Za vsak trak skvačkamo po 6 š. p.; prvo in zadnjo šibično petljo spodnje vrste izpuščamo. V presledkih kvačkamo 3 v. p., 1 š. p. v srednjo verižno petljo prve luknjice; zopet 3 v. p., 1 š. p. v srednjo šibično petljo spodnje vrste in še 3 v. p., 1 š. p. v srednjo verižno petljo druge luknjice; na koncu 3 v. p.

11. vrsta. Iz šestih šibičnih petelj se narede 4 š. p.; v presledkih kvačkamo 3 v. p. in 5 š. p. Srednja teh petelj je ravno nad prvo šibično petljo spodnje vrste; ostale petlje kvačkamo v sosednji verižni petlji na desni in na levi strani. Dalje zopet 3 v. p. in zopet 5 š. p.; te petlje se uvrščajo prav tako nad tretjo šibično petljo spodnje vrste kakor prejšnje petlje. (V obe sosednji petlji na desni in na levi strani skvačkamo po 1 š. p.) Srednjo šibično petljo presledkovo v 10. vrsti izpuščamo. Na koncu skvačkamo 3 v. p. — Tako na okrog.

12. vrsta. Za trakove kvačkamo le 2 š. p.; v presledke pa 3 v. p., 1 š. p. v srednjo verižno petljo prve luknjice; 3 v. p., 3 š. p. nad pet šibičnih petelj spodnje vrste (prva in zadnja šibična petlja se izpušča). Zopet 3 v. p., 1 š. p. v drugo luknjico; dalje 3 v. p., 3 š. p. nad pet šibičnih petelj spodnje vrste (prva in zadnja šibična petlja se zopet izpuščata); 3 v. p., 1 š. p. v tretjo luknjico; na koncu 3 v. p. — Tako na okrog.

13. vrsta. V začetku skvačkamo 6 v. p. (3 v. p. nadomeščajo vrhovno šibično petljo vsakega traku). Za vsak trak skvačkamo po 1 š. p. med obe šibični petlji na vrhu vsakega traku, le v prvem traku ne; v presledke kvačkamo za vsak trak po * 3 v. p., 3 š. p. (srednja je ravno nad prvo šibično petljo presledkovo in izmed ostalih dveh petelj je na vsaki strani po 1 š. p.). Zopet 3 v. p., 1 š. p. v srednjo šibično petljo spodnjih treh šibičnih petelj; od znaka * se ponove petlje še enkrat. Na koncu skvačkamo 3 v. p., 3 š. p. nad zadnjo šibično petljo kakor že dvakrat in zadnjič 3 v. p.

14. vrsta. V začetku skvačkamo 3 gv. p., da pridemo v sredo prve luknjice kakor v 11. vrsti pri prejšnji zvezdi. Dalje 6 v. p. in 1 š. p. v srednjo šibično petljo prvih treh šibičnih petelj spodnje

vrste. Na okrog kvačkamo zgolj luknjice, za vsako po 3 v. p. in po 1 š. p. — Šibične petlje vbadamo v srednjo verižno petljo prejšnjih luknjic ali pa v srednjo šibično petljo spodnjih treh šibičnih petelj. Šibično petljo koncem vsakega traku izpuščamo. Na okrog imamo 7krat po 9 luknjic.

15. vrsta. Na okrog skvačkamo 7krat po 36 š. p., to je 252 š. p. Za prvo šibično petljo skvačkamo zopet 3 v. p. in dokončamo tudi to vrsto z 1 gv. p.

Zvezde kot okraski za pohištvo.

Take zvezde kvačkamo prav mnogotero, in sicer delamo razno-vrstne petlje; sestavljamo eno veliko zvezdo iz več majhnih zvezd, kvačkamo z dvema raznobarvnima nitma, ali pa rabimo gimpe, minjardize, zobčasti trak itd. V vsakem modnem listu je dovolj takih zvezd.

Čipke.

Te kvačkamo najrajši počrez, ker je tako najpripravneje; kvačkamo jih pa tudi poševno in podolgoma. Tudi iz gimp, minjardiz itd. sestavljamo prav lepe čipke. V vsakem modnem listu je dovolj takih čipk, ozkih in širokih, lahkih in težkih.

Diktat dveh majhnih čipk.

Take čipke kvačkajo otroci prav lahko, ker jim ni treba vbadati v petlje; vbadajo namreč vedno v luknjice prejšnjih vrst.¹

Za prvo čipko si nasujemo 14 v. p.

1. vrsta. 1 š. p. v četrto verižno petljo (štejemo nazaj grede), * 2 v. p., po 1 š. p. v tretjo, četrto in peto verižno petljo spodnje vrste. Izpustimo dve verižni petlji spodnje vrste. — Od znaka * ponovimo vzorec še enkrat.

V tej vrsti smo vbadali v verižne petlje, ker še nimamo luknjic. Končno 7 v. p. in 1 g. p. v prvo verižno petljo nasutkovo.

2. vrsta. V pravkar skvačkano luknjico 2 v. p. in 13 š. p. — (Luknjica je prav gosto napolnjena.) Dalje 2 v. p., 3 š. p. v prvo luknjico; 2 v. p., 3 š. p. v drugo luknjico. Za krajec še 2 š. p. — Te dve vrsti se izmenjavata. (Delo obrnemo.) Na ravnem kraju kvačkamo 3 v. p. in 1 š. p., to vbadamo v drugo šibično petljo spodnje vrste.

¹ Kratice za petlje so prav take kakor pri zvezdi za čepice, stran 61. Dodajamo še: g. p. = gosta petlja; trš. p. = trojnošibična petlja.

3. vrsto nadaljujemo pri znaku * in kvačkamo šibične petlje v luknjice. Na zobatem kraju pa vbadamo gosto petljo za vsak zobček v tretjo šibično petljo prejšnjega zobca.

Za drugo čipko si nasnujemo 15 v. p.

1. vrsta. Po 1 g. p. v šesto in sedmo verižno petljo nasnutkovo (štejemo nazaj grede), * 3 v. p., po 1 g. p. v tretjo in četrto verižno petljo nasnutkovo. — Izpustimo dve verižni petlji. Od znaka * ponovimo petlje še enkrat.

2. vrsta. 4 v. p., 2 g. p. v prvo luknjico; 3 v. p., 2 g. p. v drugo luknjico in zopet 3 v. p. in 2 g. p. v skrajno luknjico.

3. vrsta je prav taka kakor 2. vrsta.

4. vrsta. 7 v. p., 3 trš. p. v prvo luknjico; 2 v. p., 3 trš. p. v drugo luknjico; zopet 2 v. p. in 3 trš. p. v skrajno luknjico. Dalje 9 v. p. in 1 g. p. v isto skrajno luknjico.

5. vrsta. 1 v. p., 1 g. p. v začetno veliko luknjo, * po 3 v. p. in 2 g. p. v prav to veliko luknjo; — od znaka * se ponovijo petlje še trikrat. (Luknja je napolnjena.) Dalje 3 v. p. in 2 g. p. v prvo luknjico; 3 v. p. in 2 g. p. v drugo luknjico in še 3 v. p. in 2 g. p. v skrajno luknjico.

V nastopnih vrstah se ponavljajo 2., 3., 4. in 5. vrsta.

Diktat čipke, skvačkane v poševnih vrstah.¹

Nasnujemo si 38 v. p.

1. vrsta. 1 g. p. v osmo verižno petljo nasnutkovo (štejemo nazaj grede). — $\left| \begin{smallmatrix} \vdots \\ 3 \text{ v. p., } 1 \text{ g. p. v četrto verižno petljo spodnje vrste, } 5 \text{ v. p., } 1 \text{ g. p. v drugo petljo spodnje vrste, } \vdots \end{smallmatrix} \right|$ — končno 3 v. p., 1 g. p. v tretjo verižno petljo spodnje vrste; 3 v. p., 1 š. p. v zadnjo verižno petljo spodnje vrste. (Zadnjič smo izpustili dve verižni petlji.)

2. vrsta. 9 v. p., 1 š. p. v srednjo petljo one zanke, ki se nam je naredila od zadnjič skvačkanih 5 verižnih petelj (lepše je, ako vbadamo pri vsaki zanki v verižne petlje nego kar v luknjice). — Dalje 5 v. p., 1 š. p. v prav to petljo; — 2 v. p., 1 š. p. v sosednjo, kvišku stoječo zanko, 5 v. p., 1 š. p. v prav to zanko

¹ Kratice za petlje: v. p. = verižna petlja; g. p. = gosta petlja; š. p. = šibična petlja; $\left| \begin{smallmatrix} \vdots \\ \vdots \end{smallmatrix} \right|$ = petlje, ki so zapisane med tema dvema znakoma, ponavljamo tolikokrat, kolikor je pik pri eni črti.

(vbadamo kakor prej). — |: po 9 v. p., 1 g. p. v srednjo petljo vsake še ostale zanke spodnje vrste :| — Dalje še 9 v. p. in 1 g. p.; ta zadnja g. p. se kvačka v tretjo verižno petljo skrajnih petelj.

3. vrsta. 8 v. p., — |: 1 g. p. v četrto verižno petljo spodnjih 9 petelj, 5 v. p., 1 g. p. v sosednjo drugo verižno petljo, 3 v. p.; :| — |: 7 š. p. v luknjico spodnjih 5 verižnih petelj, :| — končno 3 v. p., 1 g. p. v tretjo verižno petljo zadnjih 9 verižnih petelj; zopet 3 v. p., 1 š. p. v tretjo verižno petljo zadnjih 9 verižnih petelj. Ostanejo še 3 verižne petlje spodnje vrste proste.

4. vrsta. 9 v. p., 1 g. p. v prvo šibično petljo spodnjih 7 šibičnih petelj, 4 v. p., — |: v sosednje tri šibične petlje po 1 š. p., vsako dokončamo le do zadnjega ovoja; ovijemo kvačko in zategnemo vse 4 zanke; :| — 4 v. p., 1 g. p. v luknjico med obe vrstici združenih 7 šibičnih petelj; 4 v. p. — Sedaj skvačkamo še 1 prav tako školjko nad drugimi 7 verižnimi petljami (zadnjič združimo 4 š. p.). — Pri školjkah vbadamo pod oba vodoravna člena spodnjih šibičnih petelj. — Dalje 4 v. p., 1 g. p. v prvo kvišku stoječo zanko; to je v sredi velike luknjice. — |: 9 v. p., 1 g. p. v vsako kvišku stoječo zanko spodnje vrste :|. — Zadnjo g. p. vbodemo tako kakor v 2. vrsti.

5. vrsta. 8 v. p., — |: 1 g. p., 5 v. p., 1 g. p., 3 v. p. prav tako kakor v 3. vrsti, :| — 7 š. p. v luknjico pred prvo spodnjo školjko; 3 v. p., 1 g. p. v notranjo vrhovno verižno petljo prve školjke; 3 v. p., 1 g. p. v notranjo vrhovno verižno petljo druge školjke; 3 v. p., 7 š. p. v luknjico takoj za drugo spodnjo školjko. Končno 3 v. p., 1 g. p. v tretjo verižno petljo, zopet 3 v. p., 1 š. p. v tretjo verižno petljo, prav tako kakor v 3. vrsti.

6. vrsta. 9 v. p., 1 g. p. v prvo šibično petljo spodnjih 7 šibičnih petelj, 4 v. p. — |: v sosednje tri šibične petlje po 1 š. p., vsako dokončamo le do zadnjega ovoja; ovijemo kvačko in zategnemo vse 4 zanke, :| — 4 v. p., 1 š. p. v sosednjo luknjico spodnje vrste; 2 v. p., 1 š. p. v luknjico pred 7 šibičnimi petljami; 4 v. p. — Sedaj skvačkamo nad spodnjimi 7 verižnimi petljami še 1 školjko kakor v 4. vrsti. Dalje 3 v. p., 1 g. p. v prvo kvišku stoječo zanko. — |: 9 v. p., 1 g. p. v vsako kvišku stoječo zanko spodnje vrste :|. — Zadnjo g. p. vbodemo tako kakor v 2. in v 4. vrsti.

7. vrsta. 8 v. p. — |: 1 g. p., 5 v. p., 1 g. p., 3 v. p. prav tako kakor v 3. vrsti, :| — 1 g. p. na vrh prve školjke, 3 v. p., 7 š. p. v prvo luknjico med spodnjima školjkama; zopet 7 š. p. v tretjo luknjico med spodnjima školjkama, 3 v. p., 1 g. p. v vrhovno

verižno petljo pri skrajnji školjki. — Končno 3 v. p., 1 g. p. v tretjo verižno petljo, 3 v. p., 1 š. p. kakor v 3. vrsti.

8. vrsta. 9 v. p., 1 g. p. v prvo šibično petljo spodnjih 7 šibičnih petelj, 4 v. p., — |: v sosednje tri šibične petlje po 1 š. p., vsako dokončamo le do zadnjega ovoja; ovijemo kvačko in zategnemo vse 4 zanke, :| — 4 v. p., 1 g. p. v luknjico med obe vrstici združenih 7 šibičnih petelj, 4 v. p. — Sedaj skvačkamo še 1 školjko nad drugimi 7 šibičnimi petljami (zadnjič združimo 4 š. p. kakor v 6. vrsti), — 4 v. p., 1 g. p. v vrhovno verižno petljo pri levi školjki, — |: 9 v. p., 1 g. p. v vsako kvišku stoječo zanko spodnje vrste :|. — Zadnjo g. p. vbodemo tako kakor v 6. vrsti.

9. vrsta. 8 v. p. — |: 1 g. p., 5 v. p., 1 g. p., 3 v. p. prav tako kakor v 3. vrsti :|. — Končno 1 g. p. v tretjo verižno petljo; zopet 3 v. p., 1 š. p. v tretjo verižno petljo prav tako kakor v 3. vrsti. — Nad vsako školjko se nam naredi tudi 1 zanka; goste petlje vbadamo pri teh zankah v one petlje, ki družijo spodnje šibične petlje.

10. vrsta. |: 3 v. p., 1 š. p. v zanko nad spodnjo školjko; 3 v. p., 1 š. p. v prav to zanko :| — |: 9 v. p., 1 g. p. v vsako kvišku stoječo zanko spodnje vrste :|. — Zadnjo g. p. vbadamo tako kakor v 2. vrsti.

11. vrsta. 8 v. p. — |: 1 g. p., 5 v. p., 1 g. p., 3 v. p. prav tako kakor v 3. vrsti :|. — Končno 1 g. p. v tretjo verižno petljo; zopet 3 v. p., 1 š. p. v tretjo verižno petljo prav tako kakor v 3. vrsti. Ostale petlje tvorijo zobček. Od 2. vrste se čipka ponavlja.

Zobčasti krajec te čipke ozaljšamo tako, da skvačkamo eno vrsto drobnih zobcev, in sicer takole: 1 g. p. v skrajno luknjico druge vrste, 2 v. p., 1 š. p. čez skrajno šibično petljo tretje vrste — |: 5 v. p., 1 g. p. v prvo verižno petljo :|. Tako se narede drobni zobci. — 1 g. p. v pravkar skvačkano šibično petljo, 2 v. p., 1 g. p. v sosednjo luknjico itd., da skvačkamo konec vsakega čipkinega zobca v eno luknjico 1 g. p., v eno luknjico pa 1 š. p. s tremi drobnimi zobci. V kotu med dvema čipkinima zobcema pa izpuščamo dvakrat po eno luknjico, da ni čipka v kotu preširoka.

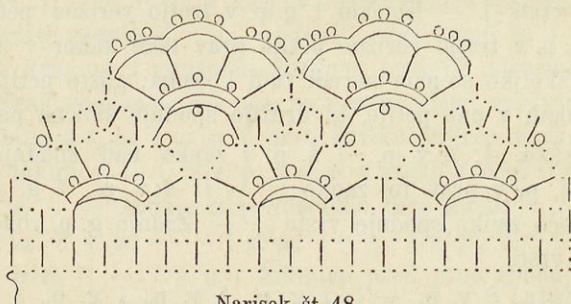
Čipka, skvačkana podolgoma.

Ker se čipka nariska št. 48. kvačka podolgoma, jo pričenjamo v vsaki vrsti iznova, da leže vse vrste na licu dela; le nasutek in prvo vrsto naredimo brez novega začetka.

V 1. vrsti kvačkamo zgolj luknjice, in sicer po narisku 18 luknjic.

V 2. vrsti kvačkamo nekaj ozkih in nekaj širokih luknjic. Ena široka luknjica je tukaj popisana; vse drugo se kvačka prav po narisku. Za vsako široko luknjico skvačkamo 3 vrste (vselej delo obrnemo), in sicer naredimo prvič 10 v. p., 1 š. p.; drugič 1 v. p. in 14 g. p. črez te verižne petlje, 1 gv. p. v sosednjo šibično petljo, 1 v. p., in tretjič črez to vrsto 15 g. p. in obenem rogljičke, sestavljene iz verižnih petelj.

Rogljčki so popisani konec oddelka „Rogljčki pri gosti petlji“ (stran 33). Pri tem vzorcu izvedemo trikrat zaporedoma po 1 rogljiček

Narisek št. 48.

iz vsake četrte goste petlje, zadnjič skvačkamo še 3 g. p. Vse goste petlje vbadamo v zadnji člen petelj prejšnje vrste. Končno skvačkamo 1 gv. p. v šibično petljo velike luknje.

V 3. vrsti kvačkamo zobate luknjice iz verižnih petelj in iz šibičnih petelj in zobčke, sestavljene iz verižnih petelj. Za take drobne zobce skvačkamo 5 v. p. in v prvo petljo 1 g. p.

V 4. vrsti kvačkamo zopet ozke in široke luknjice. Za vsako široko luknjico skvačkamo tudi tukaj 3 vrste, in sicer zopet prvič 10 v. p., v sredo pa še zobček, sestavljen iz verižnih petelj. Ta zobček mora viseti navzdol, kvačkamo pa ga takole: Najprej skvačkamo 5 v. p. za polovico široke luknjice, potem še 6 v. p. za zobček. Potegnemo kvačko iz petlje in jo vbademo v srednjo teh 11 petelj, zopet natakneemo spuščeno petljo in jo prevedemo skozi šesto petljo. Dalje skvačkamo še 5 v. p. za drugo polovico velike luknje; na koncu skvačkamo 1 š. p. Drugo in tretjo vrsto teh širokih luknjic kvačkamo prav tako kakor v 2. vrsti.

V 5. vrsti skvačkamo vrhu majhnih luknjic po 1 g. p., med rogljičke pa dvojnošibične petlje in med dvojnošibičnimi petljami po 10 v. p.

V 6. vrsti kvačkamo zgolj goste petlje in rogljičke, in sicer med dvema rogljičkoma po 3 g. p. — Goste petlje vbadamo v spodnjo luknjico.

Vstavki.

Vstavke tudi kvačkamo podolgoma, počrez in poševno.

Tudi zanje rabimo minjardize, gimpe, medaljonske porte, zobate trakove itd.

Iz vsake čipke, skvačkane v poševnih ali pa v počreznih vrstah, lahko naredimo vstavek, in sicer tako, da skvačkamo ravni krajec namesto zobatega krajca na koncu vsake vrste. — Nasprotno sestavljamo iz vstavkov zopet čipke.

Kako si pri vstavkih in pri čipkah sestavljamo ogale, je opisano na strani 80.

Diktat prvega lahkega vstavka.

Pri tem vstavku ne vbadamo v petlje, temveč kar v luknjice, da si otroci ne kvarijo oči.

Kratice za petlje so prav take, kakor smo jih rabili, ko smo narekovali čipko, ki se kvačka v poševnih vrstah na strani 65.

Nasnujemo si 20 v. p.

1. vrsta. Izpustimo 5 v. p. in skvačkamo 3 š. p. v šesto verižno petljo (štejemo nazaj grede). Dalje 3 v. p., 3 š. p. v sosednjo drugo verižno petljo; 3 v. p. in po 1 š. p. v sosednjo 4., 5. in 6. verižno petljo, izpustili smo 3 v. p., še 3 š. p. v sosednjo četrto verižno petljo, izpustili smo zopet 3 v. p. Končno 3 v. p. in 3 š. p. v skrajnjo verižno petljo. (Izpustili smo 1 v. p.)

2. vrsta. |: 3 v. p., 3 š. p. v prvo luknjico, :| — 3 v. p., 3 š. p. v drugo luknjico (izpustimo 6 š. p. spodnje vrste); 3 š. p., 3 v. p. in zopet 3 š. p. v tretjo luknjico, to je ono, ki leži med združenimi tremi šibičnimi petljami.

Delo se nadaljuje vedno po tej vrsti.

Ta vstavek si sestavimo prav lahko tako, da je širši. Nasnujemo si 12 v. p. več.

1. vrsto prejšnjega diktata skvačkamo do konca; potem pa skvačkamo še po 1 š. p. v 4., 5. in 6. verižno petljo nasnutkovo, izpustimo 3 v. p.; dalje 3 v. p., 3 š. p. v sosednjo četrto verižno petljo; 3 v. p., 3 š. p. v skrajnjo petljo nasnutkovo kakor pri zgornjem vstavku.

2. vrsta. |: 3 v. p., 3 š. p. v prvo luknjico, :| — 3 š. p. v drugo luknjico, — |: 3 v. p., 3 š. p. v srednjo luknjico, :| — 3 v. p., 3 š. p. v sosednjo luknjico. Končno 3 š. p., 3 v. p., 3 š. p. v skrajnjo luknjico.

3. vrsta. |: 3 v. p., 3 š. p. v prvo luknjico, :| — 3 v. p., 3 š. p. v drugo luknjico, 3 š. p., 3 v. p., 3 š. p. v srednjo luknjico, 3 š. p. v sosednjo luknjico, |: 3 v. p., 3 š. p. v skrajnjo luknjico :|.

Vstavek se po 2. in 3. vrsti nadaljuje.

Iz ozkega vstavka tudi lahko sestavimo prav lepo čipko. Najprej naredimo 4 vrste prav po diktatu, na koncu četrte vrste pa še dodamo * 2 v. p., 1 š. p. — To šibično petljo skvačkamo v skrajnjo luknjico, ki se nam je naredila med drugo in tretjo vrsto. Od znaka * ponovimo petlje še štirikrat. Končno skvačkamo 2 v. p. in 1 g. p. v skrajnjo luknjico prve vrste.

Nazaj grede skvačkamo * 4 v. p., 2 š. p. v prvo verižno petljo izmed teh štirih verižnih petelj, 1 š. p. v luknjico med prvima dvema šibičnima petljama tega zobca. Od znaka * ponovimo delo še štirikrat in napredujemo vedno za 1 luknjico.

Sedaj nadaljujemo čipko prav tako, kakor je narekovana druga vrsta ozkega vstavka.

To čipko smo porabili za pričetek otroške jopice (stran 87).

Diktat drugega prav lahkega vstavka.

Nasnujemo si 28 v. p.

1. vrsta. 3 š. p. v šesto verižno petljo nasnutkovo (štejemo nazaj grede); 3 v. p., 3 š. p. v sosednjo drugo verižno petljo, | 3 v. p., 1 g. p. v sosednjo četrto verižno petljo, 3 š. p. v sosednjo četrto verižno petljo, 3 v. p., 3 š. p. v sosednjo drugo verižno petljo :|.

2. vrsta. 3 v. p., |: 3 š. p., 3 v. p., 3 š. p. v prvo luknjico, 3 v. p., 1 g. p. v drugo luknjico :|. — Končno 3 š. p., 3 v. p., 3 š. p. v skrajnjo luknjico. Ta vrsta se vedno ponavlja.

Geometrijski liki.

Največkrat rabimo kvadrat in pravokotnik; kvačkamo pa tudi trikotnik, šesterokotnik, osmerokotnik, krog in romb.

Najrajši kvačkamo geometrijske like v nemškem kvačkanju in v gabrnatem vbodu. Nekatere like kvačkamo kar ravno; pri drugih dojemljemo in snemljemo v vsaki vrsti po nekaj petelj.

Dojemljemo ob kraju ali pa tudi sredi vsake vrste, in sicer tako, da skvačkamo 1 ali več petelj v petljo spodnje vrste — to se ravna po geometrijskem liku in po različnih petljah; n. pr. za šibično petljo ne bi zadoščalo, ko bi dovezli 1 šibično petljo, tukaj bi morali dovezeti 2 šibični petlji ali pa 3 šibične petlje.

Snemljemo tudi ob kraju ali pa sredi vsake vrste. Ob kraju skvačkamo 2 petlji, oziroma 3 petlje skupaj. To naredimo tako, da izvedemo iz spodnjih petelj po 1 zanko in zategnemo vse te zanke, ali pa izpustimo predzadnjo petljo ali obe zadnji petlji, kar se zopet ravna po geometrijskem liku in po različnih petljah.

Geometrijske like tudi kvačkamo v tuniškem vbodu, a najrajši delamo le kvadrat in pravokotnik, pa brez dojemanja in snemanja, ker sicer lik ne bi bil lep. Vsi geometrijski liki so prvič popisani tukaj v gabrnatem vbodu iz gostih petelj. Za vsak lik je treba nasnuti nekaj verižnih petelj; da se delo obrača, moramo v nasnutku dodati 1 verižno petljo. Tudi za obračanje koncem vsake vrste skvačkamo 1 verižno petljo (oziroma 2 do 3 verižne petlje). Začetno nit povsod obkvačkujemo. Vsak lik se po dovršenem delu še s prsti nategne tako, da leže vrste pravilno, ker se ob delu rade krčijo. Vsega tega odslej ne omenimo več.

Kvadrat.

Kvadrat kvačkamo ali z ene strani, ali iz kota ali iz srede.

1. Kvadrat, skvačkan z ene strani. Tukaj skvačkamo eno do dve vrsti manj, nego je gostih petelj v prvi vrsti, tako da so vse štiri strani enako dolge.

2. Kvadrat, skvačkan iz kota. Nasnujemo 2 verižni petlji. V prvi vrsti skvačkamo 3 goste petlje v prvo petljo nasnutkovo. Dalje dojemljemo po 1 petljo v začetku in na koncu vsake vrste, in sicer kvačkamo v prvo in zadnjo petljo po 2 gosti petlji, v vmesne petlje pa po 1 gosto petljo, dokler nismo sredi kvadrata (v diagonalni); sedaj snemljemo prav tako do vrha. V začetku vsake vrste izpuščamo prvo

gosto petljo, na koncu vsake vrste snemljemo obe zadnji petlji ter izpuščamo predzadnjo petljo. Tudi obe vrhovni petlji še snamemo.

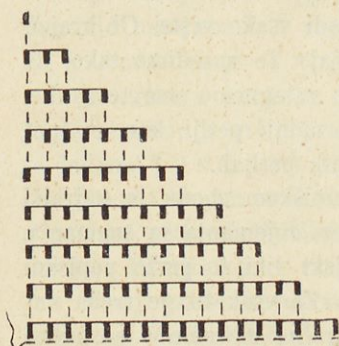
3. Kvadrat, skvačkan iz kota, pri katerem dojemljemo v diagonali. Nasnujemo 2 verižni petlji. V prvi vrsti skvačkamo 3 goste petlje v prvo petljo nasutkovno. V nastopnih vrstah kvačkamo v vsako srednjo petljo po 3 goste petlje; tako dojemljemo v vsaki vrsti po 2 petlji do vrha.

Ta kvadrat se lahko dokonča v vsaki vrsti, ker tvorijo goste petlje vsake vrste skrajnji dve stranici.

4. Kvadrat, sestavljen iz dveh trikotnikov. Kvadrat nariska št. 49. skvačkamo z ene strani; nasnujemo sodo število verižnih

petelj, tukaj 18. V prvi vrsti skvačkamo liho število gostih petelj, ker izpustimo prvo verižno petljo. V drugi vrsti izpustimo na koncu dve gosti petlji (to je ravno v diagonali) in skvačkamo le 15 gostih petelj. V tretji vrsti skvačkamo vse petlje druge vrste; na tem koncu torej ne izpuščamo nobene petlje.

V četrti in v vsaki sodi vrsti izpuščamo torej po dve petlji na koncu vrste, da dospemo do vrha.

Narisek št. 49.¹

Peto in vsako liho vrsto kvačkamo tako kakor ono pred njo. Tako sta vedno po 2 in 2 vrsti enaki.

Na vrhu skvačkamo 1 gosto petljo, to gosto petljo skvačkamo še enkrat; vselej pa delo obrnemo. Prva polovica kvadrata je skvačkana; v diagonali se nam narede dve vrsti visoke stopnice.

Za drugo polovico skvačkamo v 1. vrsti 3 goste petlje, in sicer na vrhu 1 gosto petljo v zadnjo vrhovno gosto petljo in še po 1 gosto petljo v vsako izpuščeno petljo najvišje stopnice.

V 2. vrsti skvačkamo nazaj grede 3 goste petlje v goste petlje prve vrste.

V 3. vrsti: 5 gostih petelj, in sicer po 1 gosto petljo v vsako gosto petljo prejšnje vrste in še 2 gosti petlji v sedaj najvišjo stopnico.

¹ Narisek kaže le 1 trikotnik, da je delo razvidnejše.

V 4. vrsti: 5 gostih petelj v goste petlje tretje vrste. Tako kvačkamo dalje, da dojemljemo v vsaki lihi vrsti po 2 petlji prav tako, kakor smo snemali v prvi polovici kvadrata po 2 petlji v vsaki sodi vrsti.

Zadnjo vrsto dokončamo prav v nasprotnem kotu kvadrata ter skvačkamo v dveh vrstah po 17 gostih petelj.

Na podlagi tega kvadrata sestavljamo ogale pri vstavkih in pri čipkah, ki jih kvačkamo po širini. Take ogale rabimo pri odejni prevleki itd. (Glej nariske št. 51., 52., 54. in 55.).

5. Kvadrat, skvačkan iz srede. Pri tem kvadratu nam je posebno paziti na to, kako prehajamo iz vrste v vrsto. Najlepše je, da se to godi ob kotu, ne pa sredi vrste.

a) Kvadrat brez luknjic na ogalih.

Nasnujemo 4 verižne petlje; v prvo verižno petljo skvačkamo 1 gostoverižno petljo, da se nam naredi krog.

V prvi vrsti skvačkamo 1 verižno petljo, 2 gosti petlji v ravno to verižno petljo takoj v začetku, * po 3 goste petlje v sosednjo verižno petljo nasnutkovo; od znaka * ponovimo petlje še dvakrat. Končno skvačkamo še 1 gosto petljo v spodnjo gostoverižno petljo. Začetno verižno petljo te vrste izpustimo, v prvo gosto petljo skvačkamo 1 gostoverižno petljo. Tako dokončujemo vsako vrsto ter prehajamo iz vrste v vrsto na ogalu. Sedaj imamo okoli kvadrata 12 petelj.

Drugo in vsako nastopno vrsto začenjamo tako, da skvačkamo 1 verižno petljo, potem 2 gosti petlji takoj v prvo spodnjo gosto petljo (ravno v to, kjer je že gostoverižna petlja), * dalje po 1 gosto petljo v sosednji gosti petlji spodnje vrste; v srednjo gosto petljo na ogalu pa zopet po 3 goste petlje. Od znaka * ponovimo petlje še dvakrat. Naposled skvačkamo po 1 gosto petljo v gosti petlji četrte stranice.

Končujemo vrste tako, da skvačkamo za zadnji ogal 1 gosto petljo v gostoverižno petljo spodnje vrste; verižno petljo izpustimo in skvačkamo 1 gostoverižno petljo v prvo gosto petljo te vrste. Okoli kvadrata imamo sedaj 20 gostih petelj.

Kvačkamo vedno na okrog, dojemljemo po 2 petlji na vsaki stranici v vsaki vrsti. Vsaka stranica ima liho število petelj; ako pa hočemo, da ima vsaka stranica sodo število petelj, skvačkamo v prvi

vrsti po 4 goste petlje namesto treh gostih petelj za vsako stranico. Vse drugo kvačkamo, kakor je že znano.

Ti kvadrati ob ogalih nimajo luknjic; ako jih želimo, skvačkamo na vsakem ogalu nekaj verižnih petelj. (Glej prihodnji oddelek.)

b) Kvadrat z luknjicami na ogalih.

Tak kvadrat nasnujemo prav tako kakor prejšnjega, prehajamo iz vrste v vrsto tudi na ogalu. Dalje skvačkamo takoj v začetku prve vrste 4 verižne petlje; nato trikrat po 3 goste petlje in po 3 verižne petlje v prve tri verižne petlje nasnutkove. Za četrto stranico pa skvačkamo le 2 gosti petlji v četrto verižno petljo nasnutkovo in 1 gostoverižno petljo v prvo verižno petljo začetnih štirih verižnih petelj (gostoverižno petljo spodnje vrste izpustimo). Konec vrste skvačkamo takoj še 1 gostoverižno petljo v sosednjo verižno petljo na ogalu (dve verižni petlji ostaneta prazni).

Iz vrste v vrsto prehajamo tako, da skvačkamo takoj v začetku vsake vrste 4 verižne petlje, dalje skvačkamo za vsako stranico 5 gostih petelj, in sicer skvačkamo prvo gосто petljo v zadnjo verižno petljo na tem ogalu, nastopne 3 goste petlje v spodnje goste petlje prve stranice in peto gosto petljo v prvo verižno petljo drugega ogala. Za nastopne ogale kvačkamo po 3 verižne petlje in za vsako stranico po 5 gostih petelj; vbadamo prav tako kakor pri prvi stranici. Za četrto stranico skvačkamo le 4 goste petlje in sklenemo vrsto zopet z 1 gostoverižno petljo, ki jo skvačkamo v prvo verižno petljo začetnih štirih verižnih petelj. V sosednjo verižno petljo skvačkamo takoj še 1 gostoverižno petljo, da smo na ogalu. (Gostoverižno petljo prejšnje vrste izpustimo tudi tukaj.)

Tako kvačkamo vedno dalje; v vsaki vrsti narastejo stranice za 2 petlji, na vsakem ogalu ostane ena verižna petlja prazna.

6. Kvadrat, skvačkan iz srede v gabrnatem vbodu, se obrača v vsaki vrsti. Nasnutek in prva vrsta sta prav taka kakor pri točki a) v 5. kvadratu na strani 73.

2. vrsta. Po skvačkani gostoverižni petlji obrnemo delo in skvačkamo 1 verižno petljo, potem takoj v gostoverižno petljo 2 gosti petlji; * dalje po 1 gosto petljo v sosednji petlji, na ogalu 3 goste petlje v srednjo gosto petljo spodnjega ogala. Od znaka * ponovimo petlje še dvakrat. Za četrto stranico skvačkamo 3 goste petlje v goste

petlje spodnje vrste. Verižno petljo spodnje vrste izpustimo in skvačkamo 1 gostoverižno petljo v prvo gosto petljo druge vrste. Na okrog je 20 gostih petelj.

3. vrsta. Delo obrnemo ter skvačkamo 1 verižno petljo in takoj v gostoverižno petljo 2 gosti petlji; dalje skvačkamo kakor že znano za vsako stranico 2 gosti petlji več nego v spodnji vrsti, na ogalih pa 3 goste petlje. Za četrto stranico skvačkamo 5 gostih petelj v goste petlje spodnje vrste; verižno petljo spodnje vrste zopet izpustimo in skvačkamo 1 gostoverižno petljo v prvo petljo tretje vrste. Na okrog je 28 gostih petelj.

Tako nadaljujemo kvadrat, dokler nima zaželeno velikosti.

Trikotnik.

Trikotniki so pravokotni, ostrokotni in topokotni, enakostranični, raznostranični in enakokraki. Pravokotne trikotnike kvačkamo ali iz kota, ali s katete ali pa s hipotenuze (to je z ene kratke ali pa z ene dolge stranice).

Pravokotni raznostranični trikotnik kvačkamo :

a) Kakor kvadrat, popisan v točki 2., v prvi polovici na strani 71.

b) Kakor drugo polovico prav tega kvadrata. Prvi trikotnik pričenjamo iz kota, drugega pa iz diagonale.

c) Pričnemo sredi diagonale; nasujemo 2 verižni petlji, v prvo verižno petljo skvačkamo 5 gostih petelj. Obrnemo delo in skvačkamo v vsako skrajnjo petljo po 2 gosti petlji, v srednjo petljo 3 goste petlje, v vsako ostalo gosto petljo spodnje vrste po 1 gosto petljo.

Tako kvačkamo do vrha; v vsaki vrsti dojemljemo za vsako stranico po 2 gosti petlji v sredi vrste.

d) Pričnemo iz katete; nasujemo sodo število verižnih petelj, črez te petlje skvačkamo liho število gostih petelj. Dalje kvačkamo tako, da snemljemo koncem ene vrste in takoj še v začetku druge vrste po eno petljo, dokler ne pridemo do vrha. — Snemljemo tako, da izpustimo v eni vrsti predzadnjo petljo, ali pa da izvedemo iz obeh zadnjih petelj le 1 petljo, takoj v daljnji vrsti pa izpustimo prvo petljo. Delo vedno obračamo. — En krajec pa skvačkamo gladko in le eden se sname.

Ta trikotnik je podoben prvi polovici kvadrata, popisanega v točki 4., na strani 72, samo da nima stopnic v diagonali; snemlje se bolj polagoma.

Ostrokotni trikotnik napravimo tako, da nasnujemo 2 verižni petlji, dalje skvačkamo v prvo verižno petljo nasnutkovo po 1 ali po 2 gosti petlji (prav po velikosti kota). V vsaki nastopni vrsti skvačkamo na koncu po 2 gosti petlji; tako dojemljemo le 1 petljo v vsaki vrsti.

Topokotni trikotnik naredimo tako, da nasnujemo tudi 2 verižni petlji, v prvo verižno petljo nasnutkovo skvačkamo 3 do 4 goste petlje; v nastopnih vrstah dojemljemo v začetku in na koncu po 2 petlji.

Enakostranični trikotnik naredimo tako, da nasnujemo tudi 2 verižni petlji in skvačkamo v prvo verižno petljo nasnutkovo 2 gosti petlji. V prvih nastopnih vrstah dojemljemo v začetku in na koncu vsake vrste po 1 gosto petljo, potem pa dojemljemo le na koncu vsake vrste po 1 gosto petljo. Sploh se ta lik ne dá popisati tako sistematično kakor drugi liki. Navadno ga kvačkamo na podlagi kroja, ki si ga naredimo iz papirja. Prav to lahko rečemo o enakokrakem trikotniku.

Šesterokotnik.

Šesterokotnik kvačkamo ali z ene strani ali pa iz srede.

Z ene strani ga kvačkamo tako, da si nasnujemo toliko verižnih petelj, kolikor jih zahteva dolžina ene stranice. Sedaj dojemljemo na koncu vsake vrste po 1 gosto petljo, da je šesterokotnik dovolj širok. Odslej tako snemljemo na koncu vsake vrste, da nam ostane zaželena širina.

Lahko pa tudi dojemljemo v začetku in na koncu vsake druge vrste; črez vsako tako vrsto kvačkamo enkrat gladko. Prav tako snemljemo v vsaki drugi vrsti; na vrhu ne kvačkamo gladke vrste.

Iz srede ga kvačkamo prav tako kakor kvadrat, ki se kvačka iz srede. Razložek je le ta, da nasnujemo 6 verižnih petelj in skvačkamo takoj v prvi vrsti 6 ogalov namesto štirih. Dokončujemo in začnemo vsako vrsto na ogalu prav tako kakor pri kvadratu.

Tudi ga lahko kvačkamo z luknjicami in v gabrnatem vbodu zopet prav tako kakor kvadrat.

Krog.

Ta se ne dá popisati tako sistematično kakor drugi liki, ker se ravna po delu in po niti, ki z njo kvačkamo.

a) Krog, skvačkan iz gostih petelj.

Navadno si nasnujemo 2 verižni petlji, v prvo verižno petljo skvačkamo 6 gostih petelj in dokončamo vrsto z 1 gostoverižno petljo, ki jo skvačkamo v prvo gosto petljo te vrste.

V 2. vrsti skvačkamo v vsako gosto petljo po 2 gosti petlji (tudi v prvo gosto petljo, kjer že tiči gostoverižna petlja). Samo ob sebi se ve, da začenjamo vsako vrsto z 1 verižno petljo in da jo dokončujemo z 1 gostoverižno petljo; to skvačkamo v prvo gosto petljo. — Gostoverižno in verižno petljo prve vrste izpustimo. Na okrog je 12 petelj.

V 3. vrsti skvačkamo 2 gosti petlji v vsako drugo gosto petljo prejšnje vrste. (Začetek in konec je v vseh vrstah enak.) Na okrog je 18 petelj.

V 4. vrsti skvačkamo 2 gosti petlji v vsako drugo gosto petljo prejšnje vrste. Na okrog je 27 petelj.

V 5. vrsti skvačkamo 2 gosti petlji v vsako tretjo gosto petljo spodnje vrste. Na okrog je 36 petelj.

V nastopnih vrstah dojemljemo le po 6 do 8 petelj v vsaki vrsti, kolikor jih zahteva delo.

V vseh vrstah pa kvačkamo v ostale petlje po 1 gosto petljo. Paziti nam je, da snemanje ne prihaja vedno na enako mesto, sicer bi se naredili ogali. Krog se ne sme vleči in tudi ne gubančiti.

Otroci kvačkajo krog laže tako, da ne dokončujejo vsake vrste z gostoverižno petljo; kvačkajo vedno na okrog po polževo, dojemljejo pa tudi tako, kakor je zgoraj navedeno.

b) Krog, skvačkan iz šibičnih petelj.

Nasnujemo 4 verižne petlje.

V 1. vrsti skvačkamo 11 šibičnih petelj v prvo verižno petljo. — Prve tri verižne petlje nasnutkove nadomeščajo dvanajsto šibično petljo. — To in vsako nastopno vrsto dokončujemo tako, da skvačkamo 1 gostoverižno petljo v vrhovno verižno petljo v začetku.

V 2. vrsti skvačkamo na okrog v eno petljo po 2 šibični petlji, v drugo po 3 šibične petlje. — Začenjamo vsako vrsto s 3 verižnimi petljami. — Prvo šibično petljo skvačkamo takoj v prvo šibično petljo, kjer je že gostoverižna petlja; tako dojemljemo po 1 petljo takoj v začetku. Na okrog je 30 petelj.

V 3. vrsti skvačkamo v vsako drugo petljo enkrat po 2 šibični petlji, enkrat po 3 šibične petlje. V tej vrsti in v vseh nastopnih vrstah skvačkamo v ostale petlje po 1 šibično petljo kakor pri prejšnjem krogu. Na okrog je 52 petelj.

V 4. vrsti skvačkamo v vsako četrto petljo po 2 šibični petlji. Na okrog je 65 petelj.

V 5. vrsti in v vseh nastopnih vrstah skvačkamo v vsako šesto petljo po 2 šibični petlji. Na okrog je 76 petelj.

Dojemljemo torej v spodnjih vrstah bolj pogostoma, v gorenjih pa bolj poredkoma. Paziti moramo, da ne dojemljemo vselej na enakem mestu.

Iz takih krogov narejamo domače kape, krožnike za svetilnice in vrče itd. Kvačkamo jih radi z dvema raznobarvnima nitma, ali pa uvedemo vrvco in kvačkamo čreznjo goste petlje.

Romb.

Rombe kvačkamo najlažje tako, a) da začnemo na eni osnovnici; b) tudi lahko pričenemo v ostrem ali c) v topem kotu.

a) Črez nasnutek skvačkamo toliko gostih petelj, kolikor je osnovnica dolga.

V drugi in v vsaki sodi vrsti snemljemo po 1 petljo takoj v začetku in po 1 petljo dojemljemo na koncu.

V tretji in v vsaki lihi vrsti pa dojemljemo po 1 petljo takoj v začetku in snemljemo po 1 petljo na koncu. V vsaki vrsti imamo vedno enako število petelj.

b) Pričenemo tako, da skvačkamo ostrokotni trikotnik (glej stran 76) in pridemo v sredo romba; potem pa prav tako po malem snemljemo, kakor smo v prvi polovici dojemali.

c) Pričenemo tako, da skvačkamo topokotni trikotnik (glej stran 76) in pridemo v sredo romba, potem pa prav tako pogostoma snemljemo, kakor smo v prvi polovici dojemali. Ta romb ni nič kaj lep.

Nekaj kvadratov in nekaj trikotnikov kvačkamo tudi iz šibičnih petelj, in sicer najnavadneje: kvadrat, skvačkan z ene stranice ali pa iz srede. Kvadrat, sestavljen iz dveh trikotnikov po točki 4., na strani 72, se ne kvačka s šibičnimi petljami.

Vse trikotnike kvačkamo lahko iz šibičnih petelj, le onega v točki d) na strani 75 ne.

Vse te like sestavljamo prav tako kakor one iz gostih petelj. Za višino jemljemo po 3 verižne petlje namesto ene; te verižne petlje štejemo za eno šibično petljo. Dojemljemo in snemljemo navadno po 2, 3 ali tudi po več šibičnih petelj v vsaki vrsti. Izurjeni delavki gre tako delo že izpod rok.

Največji razloček je 1. pri krogu (zaraditega je ta že popisani pri krogu v točki *b*) in 2. pri kvadratu, skvačkanem iz srede.

Kvadrat, skvačkan iz srede v šibičnih petljah, se napravlja *a*) brez luknjic ali *b*) z luknjicami na ogalih.

a) Za prvega si nasnujemo 4 verižne petlje.

V 1. vrsti skvačkamo takoj v prvo verižno petljo 15 šibičnih petelj. Ker nam nadomeščajo začetne tri verižne petlje eno šibično petljo, imamo v tej vrsti 16 šibičnih petelj na okrog.

Vsako vrsto sklenemo z 1 gostoverižno petljo, ki jo skvačkamo v vrhovno verižno petljo v začetku dotične vrste.

V 2. vrsti skvačkamo 3 verižne petlje (za prvo šibično petljo), dalje 2 šibični petlji v vrhovno verižno petljo spodnje vrste (kjer je že gostoverižna petlja). Potem * v tri sosednje petlje po 1 šibično petljo, v četrto šibično petljo 5 šibičnih petelj. — Od znaka * se ponove petlje še dvakrat. Za četrto stranico skvačkamo 3 šibične petlje v šibične petlje spodnje vrste in za ogal 2 šibični petlji v gostoverižno petljo prav te spodnje vrste. Vrsto sklenemo, kakor je že znano. Iz vrste v vrsto prehajamo na ogalu.

Tako nadaljujemo delo; v vsaki vrsti narastejo stranice za 4 petlje. — Po tem navodilu je kvadrat gost.

b) Drugi kvadrat skvačkamo tako, da si nasnujemo 7 verižnih petelj; v prvo verižno petljo skvačkamo 3 šibične petlje, dalje * 3 verižne petlje in 3 šibične petlje zopet v prvo verižno petljo nasnutkovo. — Od znaka * ponovimo petlje še enkrat. Končno skvačkamo 3 verižne petlje in le 2 šibični petlji, ker nam nadomeščajo tri začetne verižne petlje eno šibično petljo.

Vrsto sklenemo z 1 gostoverižno petljo, ki jo skvačkamo v tretjo verižno petljo v začetku te vrste; takoj pri tej gostoverižni petlji skvačkamo še 1 gostoverižno petljo, da pridemo na ogal.

V 2. vrsti skvačkamo v začetku 6 verižnih petelj, dalje skvačkamo za vsako stranico po 5 šibičnih petelj, in sicer skvačkamo prvo šibično petljo v zadnjo verižno petljo na tem ogalu, nastopne 3 šibične petlje v šibične petlje spodnje vrste in peto šibično petljo v prvo verižno petljo drugega ogala. Za nastopne tri ogale skvačkamo po

3 verižne petlje in za vsako stranico po 5 šibičnih petelj. Za zadnjo stranico skvačkamo le 4 šibične petlje in sklenemo vrsto zopet z 1 gostoverižno petljo prav tako kakor v prejšnji vrsti. Takoj za to gostoverižno petljo skvačkamo še 1 gostoverižno petljo, da pridemo zopet na ogal.

Tako kvačkamo vedno dalje, dokler nima kvadrat zaželeno velikosti.

Take kvadrate uporabljamo za kvačkane odeje; takrat jih zaljšamo s pridvižnimi petljami.

Kako družimo razne skvačkane kose.

Večkrat je treba dva lika združiti; takrat se položita oba lika drug na drugega tako, da je lice obeh likov znotraj, narobna stran pa zunaj. Sedaj združimo obe vrhovni vrsti tako, da skvačkamo 1 vrsto gostih petelj in da vbadamo vedno v dve petlji, ki ležita druga nad drugo. To vrsto skvačkamo na narobni strani dela.

Ali pa sešijemo like na narobni strani dela z ometico. Dve petlji, ki ležita druga nad drugo, sešijemo z enim ometnim vbodom, tako do konca.

Prav lepo se nam sešivajo vzorci takrat, kadar kvačkamo raznobarvne vrste, n. pr. 1 rdečo in 1 belo vrsto. Ako dovršimo en lik z rdečebarvno, drugega pa z belobarvno nitjo in sešijemo ta lika z belo nitjo tako, da pri rdeči petlji vbadamo pod zunanji člen, pri beli petlji pa pod notranji člen petlje, se ne pozna prav nič, kje se vzorca stikata.

Kako sestavljamo ogale pri vstavkih in čipkah.

Ogale sestavljamo na dva načina. Mislimo si v ogalu kvadrat, čigar ena stranica je tolika, kolikor je vstavek širok.

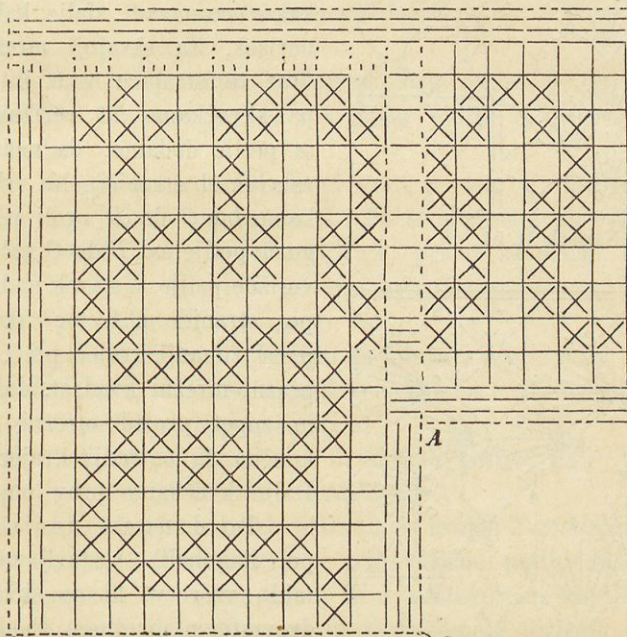
Nadaljujemo delo *a)* na eni strani tega kvadrata ali pa *b)* ob diagonali kakor kvadrat, sestavljen iz dveh trikotnikov na strani 72.

Skoro vsak vstavek in vsaka čipka se dá sestaviti v ogal. Najbolje nam kaže zrcalo, kako se dá vzorec najlepše sestaviti, v kateri vrsti se pričenja novi del vzorca itd. Zrcalno steklo (brez okvira) postavimo kvadratu na diagonalo poleg preme *AB* (narisek št. 50.); nato se nam pokaže v zrcalu druga polovica vzorca.

Pri narisku št. 50. smo postavili zrcalo po diagonali *AB*. Vstavek skvačkamo prav po tem narisku do vrhovnih dveh vrst. Naslanjemo

40 verižnih petelj. Za prazne kvadrate skvačkamo po 2 verižni petlji in 1 šibično petljo, za križce pa šibične petlje, kakor je navedeno na strani 38 pri narisku št. 24. V prvih šestih vrstah skvačkamo krajec na vsaki strani, od 7. do vštete 16. vrste pa le na zunanji strani.

V kotu *B* skvačkamo 7 verižnih petelj in takoj v te petlje 6 gostoverižnih petelj (nazaj grede), in sicer zato, da se nam delo tu obrne

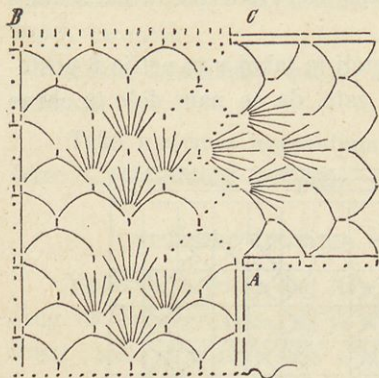
Narisek št. 50.

in da nam vrste prav teko, ko nadaljujemo vzorec od vrhovnega krajca h kotu *A*. Dalje skvačkamo še po 1 gostoverižno petljo v vrhovne tri šibične petlje; delo obrnemo, skvačkamo 1 verižno petljo in 5 šibičnih petelj v pet skrajnjih gostoverižnih petelj pri *B*; vse drugo se vidi iz nariska. (Glej, kako leže črtice in šibične petlje.)

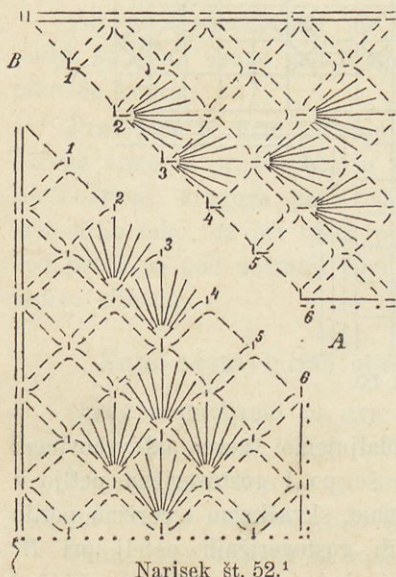
Po tem navodilu se sestavljajo tudi ogali v vbodu nariska št. 37., v oknatem vbodu nariska št. 39. in v vbodu nariska št. 40.

Tudi enovrstni mrežni vbod (narisek št. 51.) se lahko nadaljuje ob stranici. Za vsak prazni mrežni kvadrat skvačkamo razen

skrajnjih gostih petelj po 7 verižnih petelj in za vsak polni mrežni kvadrat razen skrajnjih gostih petelj po 7 dvojnošibičnih petelj, prav tako kakor pri narisku št. 33. na strani 42.

Narisek št. 51.

Narisek št. 52.¹

Nasnujemo 23 verižnih petelj; prve 3 vrste skvačkamo prav po narisku št. 51. V ogalu *A* skvačkamo 2 gostoverižni petlji, dalje za prvi mrežni kvadrat še 7 verižnih petelj kakor po navadi; dalje, kakor kaže narisek. Za skrajnji mrežni kvadrat te stranice v 6. in 8. vrsti pa skvačkamo 11 verižnih petelj (4 petlje dodamo, da nadaljujemo vstavek ob stranici). Na vrhu kvačkamo od *C* do *B* zgolj verižne in goste petlje, od *B* do *C* zgolj gostoverižne petlje. Vstavek nadaljujemo po stranici *CA* ter skvačkamo prvič zunanji krajec pri *C*, potem prazni mrežni kvadrat, dalje polni in zopet prazni mrežni kvadrat; končno še notranji krajec pri *A*. Dalje kvačkamo prav po narisku.

Po drugem načinu (to je po diagonali) sestavljamo ogale takih vzorcev, ki so skvačkani v dvovrstnem mrežnem vbodu.

Ogal vstavka št. 52. si sestavljamo po diagonali *AB*.

Nasnujemo 24 verižnih petelj ter kvačkamo prvih 6 vrst prav po narisku, to je do kota *A*.

Za krajec skvačkamo v prvi vrsti navadne šibične petlje (oziroma

3 verižne petlje); v treh zaporednih vrstah skvačkamo za krajec goste petlje, v vsaki četrti vrsti pa dvojnošibične petlje (oziroma 4 verižne petlje, kakor smo že omenili pri narisku št. 34.). V narisku se to ne more videti.

¹ V narisku sta obe polovici razdeljeni, kvačkamo pa tako, da sta polovici združeni.

V 7. vrsti skvačkamo za prvi mrežni kvadrat le 6 verižnih petelj (da se diagonala ne širi); dalje kakor po navadi do krajca, zopet prav po narisku.¹

Koncem 8. vrste (to je v diagonali pri 5) skvačkamo 1 gosto petljo v četrto verižno petljo spodnjih 6 verižnih petelj; dve petlji ostaneta poleg diagonale.

V 9. vrsti skvačkamo zopet le 6 verižnih petelj.

V 10. vrsti ostaneta zopet dve petlji poleg diagonale (to je pri 4).

V 11. vrsti skvačkamo 7 dvojnošibičnih petelj za polno luknjico, prej pa 1 verižno petljo.

V 12. vrsti izpustimo 3 dvojnošibične petlje poleg diagonale (to je pri 3), končamo pa jo z 1 gosto petljo v vrhovno dvojnošibično petljo.

Tako snemljemo v vsaki drugi vrsti po eno stranico mrežnega vzorca, in sicer ravno ob diagonali. To se ponavlja do vrha pri *B*.

Prva polovica je dokončana; prične se druga. Sedaj dojemljemo v vsaki drugi vrsti po eno stranico mrežnega vzorca, in sicer zopet po diagonali.

V ogalu *B* skvačkamo 1 verižno petljo in 2 gosti petlji za krajec (nazaj grede), takoj dalje še 3 verižne petlje in 1 gostoverižno petljo v prvo gosto petljo v diagonali pri 1.

Delo obrnemo in skvačkamo 3 verižne petlje, dalje 2 dvojnošibični petlji v eno gosto petljo krajčevo.

Delo zopet obrnemo in skvačkamo za krajec 2 gosti petlji; dalje 3 verižne petlje, 1 gosto petljo v gostoverižno petljo zopet pri 1; sedaj ob diagonali 3 verižne petlje in 1 gostoverižno petljo v gosto petljo pri 2. Sedaj delo obrnemo in skvačkamo 7 verižnih petelj, da se vrnemo h kraju.

Za krajec skvačkamo tudi na tej strani v vsaki četrti vrsti po 2 dvojnošibični petlji, v treh zaporednih vrstah pa po 2 gosti petlji.

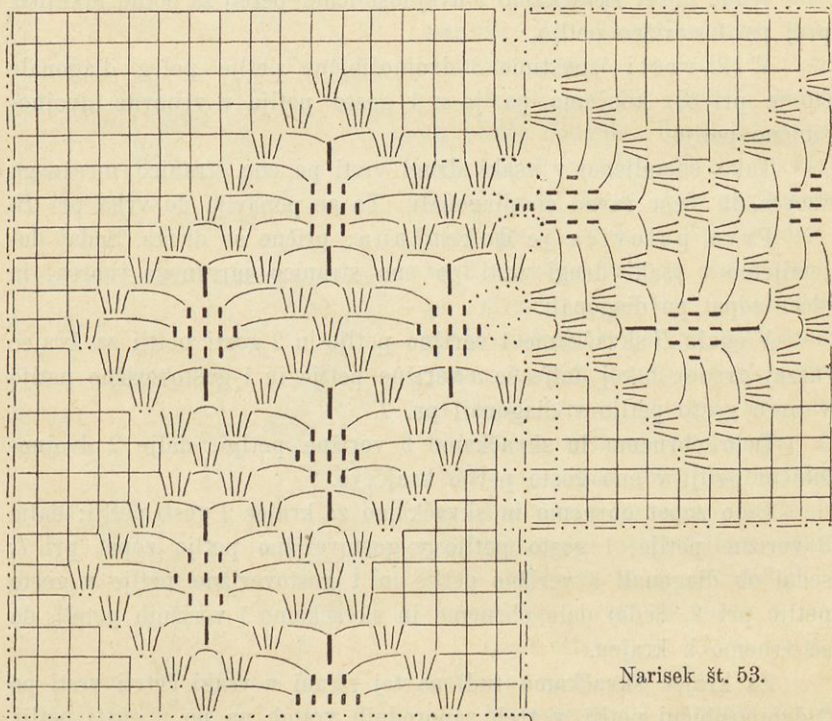
V nastopni vrsti skvačkamo prvič krajec, potem 3 verižne petlje in 1 gosto petljo v srednjo petljo prejšnjih 7 verižnih petelj; zopet 3 verižne petlje in 1 gostoverižno petljo v gosto petljo pri 2; sedaj ob diagonali 3 verižne petlje in 1 gostoverižno petljo v gosto petljo pri 3. Delo obrnemo in skvačkamo 1 verižno petljo, dalje 7 dvojnošibičnih petelj v gostoverižno petljo pri 2. Potem skvačkamo

¹ Verižne petlje (na vrhu mrežnega vboda) združimo že v drugi vrsti ali pa šele v tretji in četrti vrsti; prvi način je popisan v drugi polovici tega vstavka (zadnji oddelek na tej strani), drugi način pa pri narisku št. 34. na strani 43.

1 gosto petljo v gosto petljo sredi 7 verižnih petelj prejšnje vrste; zopet 3 verižne petlje in konec kakor po navadi.

Tako dojemljemo v vsaki drugi vrsti po eno stranico mrežnega vzorca poleg diagonale, da se vrnemo h kotu A ; potem nadaljujemo vstavek prav lahko brez nariska.

Paziti nam je, da leže vse dvojnošibične petlje na desni strani vstavka in da ima ta polovica kvadrata ob diagonali tudi 11 vrst, kakor jih ima prva polovica od A do B .

Narisek št. 53.

Nekoliko težji je vstavek po narisku št. 53.

Za drobne luknjice kvačkamo po 2 verižni petlji in 1 šibično petljo. Za tanke, obokane črtice sredi vzorčnih kvadratov kvačkamo po 5 verižnih petelj, za kratke črtice v kotih le po 2 verižni petlji. Šibične petlje ob kvadratnih stranicah vbadamo v dotične luknjice, druge šibične petlje pa vbadamo v šibične petlje spodnjih vrst. Goste petlje sredi vsakega vzorčnega kvadrata kvačkamo v gabrnatem vvodu. Za spodnjo in vrhovno črtico teh srednjih kvadratov skvačkamo po 1 šibično petljo.

V 7. vrsti ne kvačkamo več krajca na notranji strani.

Koncem 11. vrste (to je na notranji strani) skvačkamo 7 verižnih petelj, da delo obrnemo; dalje pa delamo vstavek, kakor se vidi iz nariska.

Koncem 13. vrste skvačkamo 13 verižnih petelj.

V 15. vrsti skvačkamo 11 verižnih petelj.

Koncem 16. vrste skvačkamo 5 verižnih petelj, potem po 1 gostoverižno petljo v 4., 5. in 6. verižno petljo spodnje vrste; dalje 5 verižnih petelj in 4 šibične petlje takoj v prvo luknjico, ker se tukaj že pričinja novi vzorec. Tri gostoverižne petlje (ki smo jih pravkar skvačkali) nadomeščajo šibično petljo srednjega kvadrata v gabrnatem vbodu. Vse drugo kaže narisek.

Kako sestavljamo enovrstni mrežni vbod ob diagonalni.¹

Ako hočemo sestaviti enovrstni mrežni vbod v ogal ob diagonalni, skvačkamo ob diagonalni — v prvi polovici kvadrata — mrežne kvadrate tako, da skvačkamo (nazaj grede) namesto 7 verižnih petelj le 3 verižne petlje in 1 šibično petljo v srednjo petljo spodnjega mrežnega kvadrata (tako pridemo v diagonalno). Potem obrnemo delo in skvačkamo 7 verižnih petelj za prvi mrežni kvadrat na diagonalni. V nastopni vrsti obrnemo delo že na vrhu teh 7 verižnih petelj ter skvačkamo zopet le 3 verižne petlje in 1 šibično petljo v sredo spodnjega mrežnega kvadrata. Tako snemljemo v vsaki vrsti po eno stranico mrežnega vzorca do vrha pri B. V drugi polovici kvadrata na ogalu pa dojemljemo v vsaki vrsti po eno stranico ob diagonalni.

Po teh navodilih sestavljamo v ogale raznovrstne čipke in vstavke. Pri čipkah in vstavkih je prav eno, so li zobci na zunanem ali na notranjem kraju; ogali se sestavljajo vedno enako.

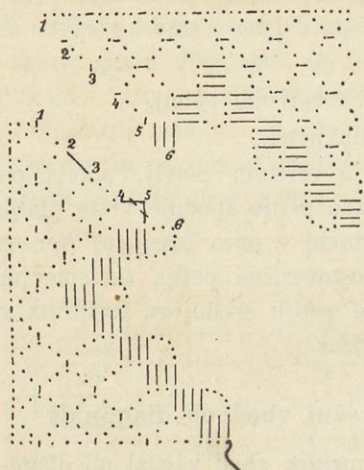
Narisek št. 54. kaže čipko v enovrstnem mrežnem vbodu, sestavljeno v diagonalni z zobci na notranjem kraju.

Znak v prvi polovici pri 5 pomeni 1 dvojnošibično petljo.

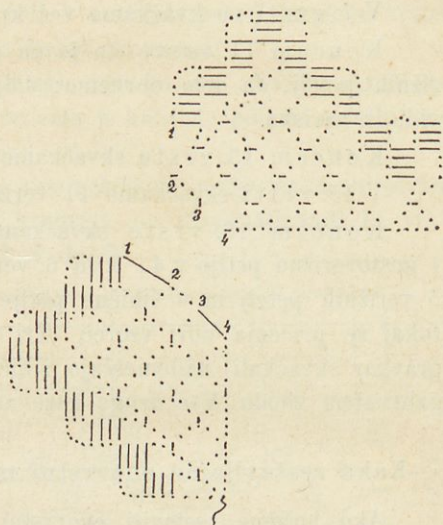
Druga polovica se kvačka tako, da se stikajo enake številke; vse drugo je dovolj jasno iz nariska.

V luknjico na zobatem kraju kvačkamo zgolj šibične petlje ali pa druge majhne čipke.

¹ Primerjaj narisek št. 51. na strani 82.

Narisek št. 54.

Narisek št. 55.

Narisek št. 55. kaže čipko v enovrstnem mrežnem vbodu, sestavljeno v diagonali, z zobci na zunanjem kraju.

Delo je razvidno iz nariska; omenjamo le to, da skvačkamo pri 1 na vrhu prve polovice 1 šibično petljo k 2 in takoj dalje 12 verižnih petelj, da pričnemo drugo polovico.

Enaka števila se tudi tukaj stikajo; v zunanje luknjice kvačkamo tudi tukaj čipke kakor pri čipki št. 54.

Oba vzorca se nadaljujeta v semtertja tekočih vrstah.

Navadno sestavljamo ogale pri enovrstnem mrežnem vbodu po tem navodilu le takrat, kadar v diagonali ni šibičnih petelj v vzorcu.

Otroška oprava.

Tej prištevamo otroške jopice, čepice, podbradnice in črevljičke.

1. Otroška jopica.

Da se jopica dobro nosi, morajo biti njeni deli v pravilnem razmerju.

Jopica ima 2 glavna dela: a) stan, b) rokava. Stan ima 4 dele: a) ravni del s čipko ali z vstavkom, b) 2 zadnja dela, c) sprednji del, d) 4 priravnice.

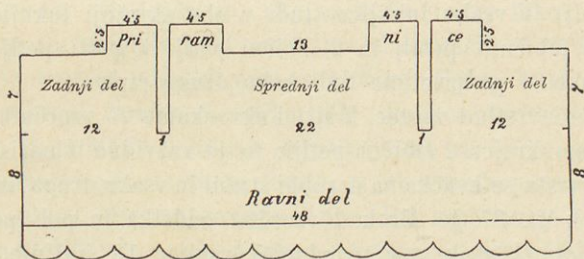
Razmerje jopičinih delov.

Jopico kvačkamo toliko, kolikršno jo otrok potrebuje; po našem vzorcu je jopica široka 48 cm.

1. Ravni del. Širok je 48 cm, visok je $\frac{1}{6}$ jopičine širine, to je 8 cm. Vstavka ali čipke navadno ne vštevamo.

2. Zadnji del. Širok je $\frac{1}{4}$ jopičine širine, to je 12 cm. Paziti moramo, da ležita zadnja dela pri zapeti jopici dobro 1 cm križema. Višina zadnjega dela je nekoliko manjša kot ona ravnega dela, tedaj meri le 7 cm.

Ravni del in zadnji del sta visoka nekoliko manj, nego iznaša $\frac{1}{3}$ jopičine širine, to je 15 cm namesto 16 cm, in sicer zato, ker čipke ali vstavka ne vštevamo.

Narisek št. 56.

3. Sprednji del. Širok je $\frac{1}{2}$ jopičine širine; ker pa na vsaki strani odštejemo dober 1 cm za obramnico, iznaša sprednji del le pičlih 22 cm. Visok je prav toliko kolikor zadnji del.

4. Piramnica. Ena piramnica je široka nekaj manj nego iznaša $\frac{1}{4}$ širine sprednjega dela, to je po našem razmerju 4.5 cm namesto 5.5 cm. Visoka je vsaka piramnica dobro tretjino višine zadnjega dela, to je 2.5 cm.

5. Rokav. Dolg je brez čipk prav toliko, kolikor je vsa jopica visoka, to je 17.5 cm. Širok je pri obramnici 20 cm. — Pri kvačkani jopici navadno krčimo obramnico; obramnica te jopice je n. pr. široka le 18 cm. (Pri pleteni jopici pa tega ni treba.) — Pri zapestju meri rokav pičlo četrtno manj nego zgoraj, to je 14 cm.

Zvršitev.

Za našo vzorčno jopico, kakršno si kvačkajo dekleta v spodnjih razredih, rabimo prejico št. 30. in kvačko št. 9.

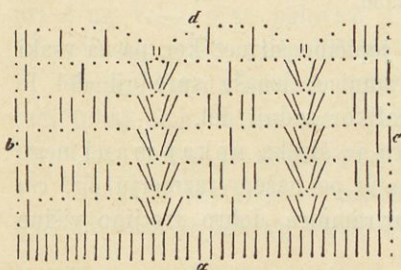
Za nasnutek rabimo čipko, sestavljeno po diktatu prvega lahkega vstavka na strani 70. Nasnujemo si 23 takih zobcev. Da pridemo

koncem 23. zobca k ravnemu kraju, skvačkamo 2 gosti petlji v prvo luknjico vstavkovo, dalje 3 verižne petlje, 3 šibične petlje v drugo luknjico; 1 verižno petljo, 2 gosti petlji v tretjo luknjico vstavkovo; končno 7 verižnih petelj in 2 gosti petlji v prvo luknjico vstavkovo na ravnem kraju. Dalje skvačkamo 5 verižnih petelj in 2 gosti petlji v vsako luknjico vstavkovo pri ravnem kraju. Na koncu pri levi roki skvačkamo le 3 verižne petlje in 1 šibično petljo v prvo verižno petljo nasnutkovo. Nit odrežemo ter privežemo novo nit v srednjo petljo onih 7 verižnih petelj, ki smo jih skvačkali ob desnem robu, da bo ležala vrsta šibičnih petelj na licu dela.

Črez čipke si skvačkamo 327 šibičnih petelj (ker tudi tukaj 3 verižne petlje nadomeščajo eno šibično petljo, skvačkamo le 326 šibičnih petelj). V vsako luknjico (tudi v obe skrajnji luknjici) skvačkamo po 5 šibičnih petelj in 2 šibični petlji v gosti petlji spodnje vrste. (Lahko si pa izvolimo tudi kako drugo čipko.)

Sedaj si uvrstimo vzorec. V širini skvačkamo 25 vzorčnih oddelkov in na vsakem kraju 2 šibični petlji; to je razvidno iz nariska št. 57. pri *b*. Prva vrsta se kvačka na narobni strani in vsaka druga na licu dela.

Narisek št. 57. je širok 2 vzorčna oddelka in pol (polovica je pri kraju *c*); za vsak vzorčni oddelek rabimo 13 šibičnih petelj.

Narisek št. 57.¹

1. Ravni del skvačkamo 16 vrst na visoko (začetne šibične vrste navadno ne vštevamo). Dve vrsti sta ravno 1 cm visoki.

2. Za širino zadnjega dela si skvačkamo 6 vzorčnih oddelkov in še 1 polovico, da leži jopica zadaj križema (glej krajec *c*). Na visoko skvačkamo le 14 vrst, da je ta del nekoliko krajši od spodnjega.

Zadnji del ima pri obeh obramnicah krajec *c*, zadaj pa krajec *b*. V 14. vrsti skvačkamo 4 oddelke (pod vratno izrezo) po narisku pri *d*; dva oddelka in pol (pod priramnico) pa skvačkamo kakor doslej, da nadaljujemo priramnico.

3. Na zadnji del še skvačkamo eno priramnico; ta je skoro taka, kakor je vzorec narisan. V širini ima 2·5 oddelka, visoka je le 5 vrst; zadnja vrsta se skvačka prav tako kakor 5. vrsta v narisku.

¹ Narisek kaže *a*) en del nasnutka, *b*) krajec pri ravnem in zadnjem delu, *c*) krajec pri obramnici zadnjega dela, *d*) končno vrsto ob vratni izrezi.

Prav tako si skvačkamo drugi zadnji del in drugo priramnico. Paziti nam je, da leži ena vrsta vselej na licu in ena na narobni strani dela.

4. Pri sprednjem delu izpustimo na vsaki strani polovico enega oddelka za obramnico; torej je sprednji del širok 11 oddelkov. Visok je prav toliko, kolikor je zadnji del visok; tudi obe priramnici sta toliko kolikor pri sprednjem delu. Krajec je tak kakor narisek št. 57. b. Priramnici združimo na rami tako, da sešijemo na levi strani oba dela ali pa skvačkamo goste petlje. To naredimo kolikor mogoče lepo.

5. Obravnica je široka 38 vrst in še tiste petlje, ki smo jih izpustili pri spodnjem ravnem delu za dober centimeter. Paziti moramo, da je preveč ne krčimo, sicer se jopica v noši rada trga.

6. Rokav. Najlepše je, ako začnemo rokav tako, da jamemo kvačkati vzorec takoj v prvi vrsti (pri obravnici). Vzorec uvrstimo tako, da se vzorčni oddelki ponove 10krat. Sedaj kvačkamo rokav vedno na okrog, dokler ni toliko dolg, kolikor sta visoka ravni in zadnji del, to je 30 vrst. Rokav še podaljšamo za toliko vrst, kolikor je priramnica visoka, to je za 5 vrst; v teh vrstah pa snemljemo po malem na okrog četrtno gorenje širine. Pri zapestju je rokav širok primeroma 90 šibičnih petelj. Končno skvačkamo 1 vrsto šibičnih petelj, 1 vrsto luknjic (po 2 verižni petlji in 1 dvojnošibično petljo) in zopet 1 vrsto šibičnih petelj. (Otroci snemljejo rokav laže tako, da kvačkajo ves rokav enakomerno širokega; šele v zadnji vrsti ga skrčijo.)

Rokav zaljšamo z majhnimi čipkami. Pri tem je treba v luknjice uvesti trak.

6. Vrat. Tudi za vrat skvačkamo 1 vrsto šibičnih petelj (tukaj skvačkamo nad vsako vrsto pri priramnici po 2 šibični petlji, v luknjice pa po 3 šibične petlje). Črez to vrsto skvačkamo tudi tukaj 1 vrsto luknjic za trak, dalje 1 vrsto šibičnih petelj in majhne čipke. V teh vrstah moramo izpustiti nekaj petelj v kotih (v vsaki vrsti), da vrat ni preširok.

Najpripravneje je, da si izvolimo za jopico tak vzorec, ki tvori navpične oddelke, ker si potem otroci lahko sami izračunajo jopičino pravilo. Vzorec za jopico (in za čepico) bodi prožen; zaradi tega ne vbadamo v petlje, nego kvačkamo rajši kar v luknjice.

Samoumevno pa je, da se razmerje ravna po delu, po niti in po kvački. Najbolje je torej, da vsaka učiteljica sama poizkusi, kako se ji pravilno ujemajo deli pri jopici in pri čepici.

Tudi to bodi še omenjeno, da lahko kvačkamo spodnji ravni del višji nego le 8 cm, ako imamo jopico spodaj rajši daljšo. Razmerje jopičinih delov pa ostane neizpremenjeno. Tudi namesto štirih priramic lahko kvačkamo le 2, in sicer po eno na vsak zadnji del ali pa obe na sprednji del; take priramnice morajo biti potem tako visoke kakor 2 drugi.

2. Otroška čepica.

Čepica ima 2 glavna dela: a) zvezdo, b) sprednji del. Sprednji del se deli na spodnji ravni del in na ušesci. (Kroj te čepice je v dodatku pod znakom 2. $\diamond \cdot \diamond \cdot \diamond \cdot$)

Razmerje čepičinih delov.

1. Zvezda. Velikost zvezde se ravna po velikosti glave. Navadno kvačkamo take zvezde, da je njih premer tolik, kolikor je obrazec dolg. Naša prva zgledna zvezda ima v premeru 9 cm, to je 12 vrst v polumeru. (Vštetli smo tudi šibično vrsto.)

2. Spodnji ravni del. Ta se kvačka zvezdi na okrog in je visok polovico zvezdnega polumera. Radi tukaj odštejemo eno vrsto; ostane tedaj 5 vrst.

3. Ušesci. Ta del je širok $\frac{3}{4}$ spodnje širine, visok je toliko vrst, kolikor jih ima zvezda, to je 12 vrst.

Za vrat izpustimo $\frac{1}{4}$ spodnje širine. Da ni vrat preširok, še radi preložimo nekaj petelj tega dela za ušesci.

Zvršitev.

1. Zvezda. Vzorčno čepico smo skvačkali po diktatu prve čepičine zvezde; naredili smo jo s prejico št. 30. in s kvačko št. 9. Dokončana zvezda je visoka 12 vrst in ima na okrog 180 šibičnih petelj. (Diktat te zvezde je na strani 59.)

2. Spodnji ravni del. Po dokončani šibični vrsti radi skvačkamo 1 vrsto luknjic in 1 vrsto šibičnih petelj, da uvedemo trak. Ker se takšen trak prav nič ne rabi, zato smo pri naši vzorčni čepici izpustili te 2 vrsti. (Kdor ji pa vendarle kvačka, naj ji ne všteva.)

Za sprednji del smo si izvolili prav tisti vzorec kakor za jopico; uvrstili smo ga tako, da se ponavljajo vzorčni oddelki 14krat na okrog. Iz vrste v vrsto prehajamo v šibičnih progah, ki se narejajo med dvema vzorčnima oddelkoma, tako da kvačkamo po 5 verižnih petelj (3 verižne petlje nam nadomeščajo drugo šibično petljo skrajnje

šibične proge in 2 verižni petlji nam nadomeščata srednjo luknjico te proge); dalje naredimo 2 šibični petlji v luknjico spodnje vrste in navadni vzorec na okrog. Vsako vrsto dokončujemo z 1 šibično petljo v luknjico spodnje vrste in z 1 gostoverižno petljo v tretjo verižno petljo začetnih 5 verižnih petelj.

V prvi vrsti se skvačka zadnja šibična petlja v zadnjo šibično petljo prejšnje vrste; prav sem se vbodeta tudi prvi šibični petlji te vrste.

V višini skvačkamo 5 vrst; v peti vrsti skvačkamo zadnje 3 oddelke takole: 4 verižne petlje, 1 šibično petljo v srednjo malo luknjico, 4 verižne petlje, 4 goste petlje v luknjico šibične proge med vzorčnima oddelkoma. Črez te 3 oddelke ne kvačkamo več, ker jih izpuščamo za vrat.

3. Ušesci. Po dokončani 5. vrsti skvačkamo za konec 6 verižnih petelj in 2 šibični petlji v začetno luknjico. Dalje skvačkamo 11 vzorčnih oddelkov. Na drugem koncu napravimo konec zopet sredi šibične proge, in sicer skvačkamo 2 šibični petlji, 2 verižni petlji in 1 šibično petljo v luknjico sredi proge. Obrnemo delo in skvačkamo dalje vzorec še 11 vrst na visoko. Zadnja vrsta je taka kakor pri vratu. Pri kraju moramo paziti, da se delo ne vleče in da se čepica lepo prijemlje glave. (Nekatere delavke dojemljejo še nekaj petelj v širini pri vsaki vrsti, da so ušesci na koncu širši nego v začetku.)

4. Luknjice in čipke. Na okrog kvačkamo zgolj šibične petlje, in sicer tako, da dojemljemo na obeh koncih pri obrazcu v vsaki vrsti toliko petelj, da se ogal ne gubanči in ne vleče. V kotih pri vratu (kjer se ušesci začenjata) pa snamemo nekaj petelj, da se vrat nekoliko skrči.

Črez šibično vrsto skvačkamo 1 vrsto luknjic za trak (kakor pri jopici) in črez luknjice še 1 vrsto šibičnih petelj. Tudi v teh vrstah snemljemo v kotih pri vratu in dojemljemo v kotih pri obrazcu.

Čepico še ozaljšamo, ako skvačkamo na okrog majhne čipke, eno ali dve vrsti visoke.

Tudi za čepico so pripravnejši taki vzorci, ki imajo navpične oddelke, nego gladki vzorci, ker si otroci razmerje lahko izračunajo sami. Za čepico si navadno volimo redke vzorce.

Otroške čepice se tudi kvačkajo brez zvezd. Kroj take čepice je v dodatku (2, *a* in 2, *b* ○ ○ ○ ○ ○). Za čepico skvačkamo en del 2, *a* in dva dela 2, *b* prav po kroju. Vzorec kvačkamo pri delu

2, *a* po ozkih vrstah, v delih 2, *b* pa kvačkamo v vodoravnih ali v navpičnih vrstah. Čepičine dele družimo po obokanih črtah na narobni strani z gostimi petljami ($x-x$ in $y-y$ se stikajo). Na okrog kvačkamo luknjice in čipke kakor pri navadnih čepicah. (V dodatku je narisana le polovica dela 2, *a*.)

3. Podbradnice.

V dodatku je dosti krojev, po katerih sestavljamo podbradnice. Narisane so pa le polovice teh krojev. Ob delu polagamo podbradnico večkrat na kraj, da vidimo, ali delo pravilno napreduje. Da gre delo hitreje izpod rok, jemljemo debelo prejico, n. pr. št. 20. in kvačko št. 8.

Podbradnica 3, *a* je najlažja; kvačkamo jo v vodoravnih vrstah. Nasnujemo petlje za obe polovici kroja.

Uporabljamo različne vbode nemškega kvačkanja, ali pa kvačkamo tudi kar gladko (brez vzorca). Na okrog kvačkamo drobne čipke; pri vratu je bolje, da ni čipk. To se lahko reče o vseh podbradnicah.

Tudi podbradnica 3, *b* $\bullet = \bullet = \bullet$ se kvačka po vodoravnih vrstah. Pričnemo spodaj in dojemljemo na straneh v vsaki vrsti po 1 petljo; na vrhu skvačkamo nekaj vrst brez dojemanja, zadnjič skvačkamo stranici. Prav tako se zvrši podbradnica 3, *b'* $\circ \circ \circ \circ \circ$.

Da tečeta stranici nekoliko poševno, snemljemo pri vratu v vsaki drugi vrsti po 1 petljo, na zunanjem kraju pa dojemljemo v vsaki četrti vrsti po 1 petljo.

Podbradnica 3, *c* $\infty \infty \infty \infty$ se prične v notranjem delu pri vratu. Sredi vsake vrste dojemljemo po črti $x-y$, kvačkamo v srednjo petljo po 3 goste petlje, da imamo zaželeno širino; nit odrežemo in pričnemo stranici. Za prvo privežemo nit na zgornji kot pri vratu ter nasnujemo dovolj verižnih petelj. Črez te in okrog srednjega dela skvačkamo goste petlje, na ogalih dojemljemo, da tu ne vleče. Za drugo stranico si skvačkamo prav toliko verižnih petelj kolikor za prvo; privezati pa moramo posebno nit na nasprotni kot srednjega dela, sicer ne moremo kvačkati prve vrste gostih petelj v pravilni smeri. — Paziti je treba, da imata obe polovici podbradnice enako število gostih petelj. V ogalih dojemljemo; kjer se vrste krčijo, pa izpuščamo kako petljo, in sicer prav po kroju zunanjega dela, dokler ni podbradnica dovolj velika.

Podbradnica 3, *c'* se kvačka tako: Najprej naredimo eno polovico in potem drugo, ki jo združimo poleg črte $x-y$

v vsaki drugi vrsti s prvo polovico tako, da prevedemo zanko goste petlje skozi gosto petljo v prvi polovici. (Tudi pri rozetah, narisek št. 43., smo delali prav tako.) Pričnemo spodaj; pri kraju $x-y$ snemljemo v vsaki vrsti za 1 petljo, ob zunanjem kraju pa kvačkamo v spodnjih vrstah gladko; potem dojemljemo po več petelj obenem, da se napravi lik, kakršen je kroj. Sicer pa je izdelovanje te podbradnice precej zamudno.

Podbradnica 3, $d \times \cdot \times \cdot \times \cdot \times \cdot$ se prične spodaj na ogalu. Kvačkamo v poševnih vrstah; zunaj gladko, v sredi pa dojemljemo kakor pri podbradnici 3, c do vrata. Vse drugo kvačkamo prav po kroju. Ta podbradnica se nosi tako, da jo pri vratu prepognemo po črtici -----.

Podbradnica 3, $e \bigcirc - \bigcirc - \bigcirc -$ ima 2 dolgi stranici, iz katerih se delata rokavca. Nasnujemo si 5 cm dolgo vrsto gostih petelj za obe polovici skupaj in kvačkamo dalje prav tako kakor 3. kvadrat na strani 72 (dojemljemo v diagonali $x-y$). Vse drugo je dovolj jasno iz kroja. Stranici se združita s sprednjim delom tako, da se stakneta točki $n-n$ in $m-m$. Potem ozaljšamo obramnico mm in vse ostale kraje z majhnimi čipkami. Zadnjič še zapognemo ogal y nekoliko po črti ----- na desno stran podbradnice. Ta podbradnica se nosi kaj lepo.

Podbradnica 3, $f \blacksquare \blacksquare \blacksquare \blacksquare \blacksquare$ ima 3 dele: sredo in 2 stranici; vsak del se kvačka posebe. Črtice kažejo, kako teko vrste. Srednji del pričnemo spodaj; v prvotnih vrstah skvačkamo iz treh srednjih petelj po eno petljo, na obeh krajcih pa gladko. V daljnjih vrstah snemljemo v sredi kakor doslej, na koncih pa dojemljemo v vsaki vrsti po 1 petljo. V štirih zadnjih vrstah dojemljemo na koncih enkrat po 1 petljo, enkrat po 2 petlji; v sredi snemljemo vedno enako.

Stranici kvačkamo po narisku, vedno brez dojemanja in snemanja; vrste pa, ki naj se nagibajo proti desni ali levi, se ne kvačkajo do konca; črez vsako tako vrsto kvačkamo vsaj eno polno vrsto.

Jako lepa je ta podbradnica, ako sestavimo stranici iz zvezd in te dele obkvačkamo na okrog z gostimi petljami. Čipke kvačkamo okrog stranic; pri sprednjem delu pa le na spodnjem kraju. Obe stranici našijemo na sprednji del, in sicer tako, da se stakneta točki $x-x$, $y-y$. (V dodatku vidiš le polovico srednjega dela.)

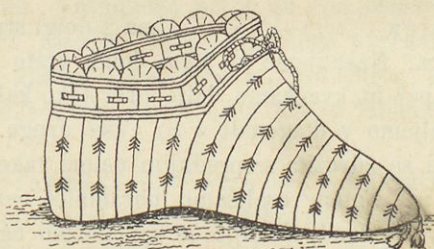
Dekleta spodnjih razredov kvačkajo podbradnice 3, a ali 3, b ; vse druge so pretežke.

4. Otroški črevljíček.

Črevljíček ima 2 dela: podplat in vrhovni del; v dodatku je za vsak del le polovica kroja narisana. Rabimo prav debelo pavolo, da se črevljíček lahko pere. Najprej skvačkamo vrhovni del (4, $a \times \times \times \times$); začnemo ga po črti $n-m$ ter kvačkamo v gabrnatem vbodu do vrha in še obe stranici (ali pa eno dolgo stranico).

Potem napravimo podplat po kroju 4, $b \times \times \times$ v gabrnatem ali v navadnem vbodu. Naposled naredimo okoli gležnja čipke, da lahko uvedemo vrvco.

Prav lep je črevljíček, ako skvačkamo prvi dve vrsti le z belo nitjo, v dveh vrstah pa po 2 petlji z belo in po 2 petlji z rdečo (ali

Narisek št. 58.

drugobarvno) nitjo. Te vrste se izmenjavajo; v srednjo petljo pa skvačkamo v vsaki vrsti po 3 goste petlje, da se črevljíček vedno širi.

Vrhovni del. Nasnujemo 10 verižnih petelj z belo nitjo ter izpustimo 1 verižno petljo in skvačkamo do srednje petlje 4 goste petlje, v srednjo petljo 3 goste petlje in do konca zopet 4 goste petlje. Ta vrsta ima torej 11 gostih petelj.

V drugi vrsti skvačkamo 5 gostih petelj, v srednjo zopet 3 goste petlje in na koncu 5 gostih petelj; ta vrsta ima 13 petelj.

V tretji vrsti (to je lice dela) skvačkamo 2 gosti petlji z belo, 2 z rdečo¹ in 2 zopet z belo nitjo; v srednjo petljo skvačkamo 3 goste petlje z rdečo in potem dalje 2 petlji z belo nitjo; 2 z rdečo in zadnji 2 petlji zopet z belo nitjo. (Rdeča nit naj visi pri zadnji rdeči petlji na narobni strani, da jo v nastopni vrsti potegnemo kvišku.)

V četrti vrsti (to je robe dela) skvačkamo 2 beli, 2 rdeči in 2 beli petlji ravno nad petlje v spodnji vrsti; v sredi skvačkamo

¹ Kako kvačkamo z dvema raznobarvnima nitma, je popisano na strani 33.

črez 3 rdeče petlje 5 rdečih petelj, ker kvačkamo v srednjo petljo 3 goste petlje; nato skvačkamo še 2 beli, 2 rdeči in 2 beli petlji do kraja. (Rdeča nit naj visi tudi tu pri zadnji rdeči petlji na narobni strani črevljička.)

Nato se izdelata 2 beli vrsti: prva ima 19, druga pa 21 gostih petelj.

Tako se izmenjavata po 2 beli in 2 pisani vrsti; v vsaki vrsti dojemljemo v sredi po 2 gosti petlji. V prvih pisanih vrstah smo kvačkali v vsej vrsti trikrat z rdečo nitjo, drugič se bo to zgodilo petkrat itd., vselej za dvakrat več nego prej.

Črevljiček je dovolj velik, ko imamo v vrhovnih pisanih vrstah 4 rdeče proge na vsaki strani. Stranico¹ pričnemo z dvema belima vrstama, široka je 10 petelj; v pisanih vrstah pa skvačkamo po 2 rdeči progi. Te vrste se izmenjavajo, dokler ni stranica dovolj dolga; n. pr. dokler nimamo 7 pisanih vrst. Zadnji 2 vrsti sta beli, da se stranica prav neopazno sešije s srednjim delom, kjer sta zadnji dve vrsti pisani.

Podplat pričnemo takoj na črti $n-m$ vrhovnega dela ali pa kot poseben del ter ga skvačkamo prav po kroju, kakor smo to že omenili. Potem združimo podplat in vrhovni del z gostimi petljami, ki jih skvačkamo na licu dela okoli stopala.

Okoli gležnja skvačkamo z rdečo nitjo eno vrsto gostih petelj, potem pa nekaj vrst luknjic in prav preproste čipke; v luknjice uvedemo vrvco, s katero se črevljiček zaveže.

Prav dobro je, ako vložimo na podplat še kos porhanta, da otroka podplat ne tišči.

Taki črevljički so kaj pripravi. Ako jih kvačkamo v večjem razmerju in jemljemo za delo vrvco, jih lahko še odrasli ljudje nosijo za domačo rabo.

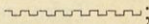
Naplečniki za ženske srajce.

Le taki naplečniki so pripravi, ki se lahko zapenjajo na rami. Najnavadnejše jih sestavljamo iz zvezd. Sprednji del je nekoliko daljši nego zadnji.

Oba se obkvačkavata na okrog z luknjicami in s šibičnimi petljami nekaj vrst na visoko, da se kraji poravnajo.

¹ Pri tem črevljičku skvačkamo le eno dolgo stranico namesto dveh kratkih.

Potem se skvačkata rokava, ki sta na rami odprta. Tudi rokava se obkvačkata na okrog; okoli rame se rokav nekoliko zategne, da ima lepšo obliko. Rokava se združita s sprednjim in z zadnjim delom (na kroju sta že združena; glej dodatek o, $\asymp \cdot \asymp \cdot \asymp \cdot$). Okoli naplečnika se skvačkajo čipke, in sicer le na zunanjem kraju. Krajec, ki se prišiva srajci, se navadno ne zaljša s čipkami.

V dodatku sta 2 kroja, o $\asymp \cdot \asymp \cdot \asymp \cdot$ in oo ; eden, „oo“, se posebno lepo prijemlje života, ker se pri sprednjem delu zvezde sestavljajo v srček; zadnji del je gladek.

Oba kroja se lahko sestavljata iz zvezd, kakršnih je dovolj v vsakem modnem listu.

Slovensko-nemški slovarček.

barva, die Farbe
 — glavna, die Hauptfarbe
 barvati, färben
 barve, stanovitne, nestanovitne, echt-
 farbig, unechtfarbig
 biser, die Perle
 bombaž, pavola, die Baumwolle
 — za pletenje, die Strickbaumwolle
 bombažev, bombažast, baumwollen
 bombaževce, die Baumwollstaude
 bucika, die Stechnadel

 cvetka, das Blümchen

 čepica, das Häubchen
 čepičina zvezda, der Häubchenstern
 čipka, die Spitze
 — gipirska, die Gimpürespitze

 demantni vbod, der Diamantstich,
 a) navadni, b) šesterotraki,
 a) einfacher, b) sechsstrahliger
 desna stran, lice, die Rechtsseite (einer
 Arbeit)
 diktat, das Diktat
 dno pri petlji, das untere Ende einer
 Masche
 dodatek, der Anhang
 dojemati, aufnehmen
 dokončati, dokončevati, vollenden,
 schließen
 dospeti, anlangen
 dovršiti, dovrševati, vollenden
 dozeti, dojemati, aufnehmen
 držalo, der Griff
 dvovrsten, zweireihig

 enoten, einfach (im Faden)
 enovrsten, einreihig

 fabrika, tvornica, die Fabrik

gaga, die Gidergans
 gimpa, die Guimpe
 gimpna portica, das Guimpenbürtchen
 gleženj, der Knöchel
 guba, die Falte; der einzelne Teil eines
 Fadendrähtlings bei doppelt oder
 mehrfach gedrehtem Faden
 na dve gube sukano, zweifach gedreht
 gubančiti se, Falten bilden

 igla, die Nadel
 — gimpna, Guimpennadel
 — lasnica, Haarnadel
 — za pletenje, pletenka, Stricknadel
 izdelovanje, izvod, zvršitev, die Aus-
 führung
 izmekniti, izmikati, verschieben
 izmekniti se, izmikati se, entchlüpfen
 izmeniti, izmenjavati, abwechseln
 izpustiti, izpuščati, auslassen
 izvesti, izvajati, ausführen

 jadro, das Segel
 jopica, das Säckchen

 ključica, kvaka, der Hafen
 klobčič, der Knäuel
 konec, das Ende, der Faden
 konopen, haufen
 konoplja, der Hanf
 kožuhovini podobni, pelzartig
 krajec, der Rand, das Endel
 krasilo, der Bierat
 kratica, die Kürzung
 križema, übereinander (liegen die
 Rückenteile des Säckchens)
 krotica, der Knoten im Gespinste
 krotičast, knotig
 krotičiti se, Knoten bilden
 krožnik za svetilnico, der Lampenteller

kvačivo, das Häfelzeug
 kvačka, die Häfelnadel
 kvačkanje, das Häfeln, die Häfelei
 — nemško, die deutsche Häfelei
 — tuniško, die tunesische Häfelei
 kvaka, ključica, der Hafen

lan, die Leinpflanze

lanen, leinen

leva, narobna stran, die Rehrseite
 (einer Arbeit)

lice, desna stran, die Rechtsseite
 (einer Arbeit)

ličeje, der Bast

liho število, eine ungerade Zahl

lik, die Form

— geometrijski, die geometrische
 Form

listek, die Blattform

luknjica, die Lücke

medeničast, aus Messing

medaljonska portica, das Medaillon-
 börtchen

minjardiza, minjardizna portica, das
 Mignarbisebörtchen

mnogokratnik, das Vielfache

mošnjica, die Börse

mošnjček za tobak, der Tabakbeutel

nabirati se, Falten bilden (sich kräuseln)

način, die Art (der Ausführung)

nadomestiti, nadomeščati, ersetzen

nagniti, nagibati, nakloniti, nakla-
 njati, neigen

nakit, okrasek, die Verzierung

naplečnik, der Sattel

narisek, die Zeichnung

— tipski, die Typenzeichnung

narobna (leva) stran, narobe, die
 Rehrseite (der Arbeit)

nasnutek, der Anschlag

nasnuti, nasnavljati, anschlagen

našiti, našivati, annähen, aufnähen

natekniti, natikati, auffassen

navaden (navadni) vbod, gewöhnlich
 (der Rosenstich)

navesti, navajati, anführen

navodilo, die Anleitung
 nestanoviten (po barvi), unechtfarbig
 nit, der Arbeitsfaden, das gezwirnte
 Baumwollgarn

— enotna, dvokratna, trikratna, der
 einfache, zweifache, dreifache Faden

— spodnja (za šivalni stroj), das
 Untergarn

— začetna, der Anschlagfaden

— za mašenje, das Stopfgarn

— za pletenje, das Strickgarn

— za prilaganje, das Beileggarn

— za pripenjanje, die Heftwolle, das
 Heftgarn

— za vezenje, das Stickgarn

— za zankanje, das Schlinggarn

— za znamenovanje, das Merkgarn
 niz, vrsta, die Reihe

obkvačkati, obkvačkovati, überhäfeln

oblika, die Form (nicht geometrisch)

obramnica, das Armloch

obrniti, obračati, wenden

obrobiti, obrobljati, umranden

oddelek, der Absatz

— vzorčni, der Musteratz

odejna prevleka, die Deckenfappe

odvozlati, odvozlavati, auflösen, los-
 knüpfen

ogal, die Ecke

ohlapen, rahel, locker

okrajšek, die Kürzung

okrasek, nakit, die Verzierung

ometica, die Endelnaht

otemnjava, die Schattierung

otroška oprava, die Kinder garnitur

oviti, ovijati, umschlingen

ovoj, der Umschlag

ozaljšati, zaljšati, verzieren

pasa, der Streifen (z. B. beim Schlingen)

pasmo, das Wiedel

pavola (bombaž), die Baumwolle

— kraljevska, die Königswohle

— saška, die sächsische Baumwolle

— škotska, die schottische Baumwolle
 (eine Art Häfelgarn)

petlja, die Masche

- dvojna, die Doppelmasche
- dvojnošibična, das Doppelstäbchen
- gosta, die feste Masche
- gostoverižna, die feste Kettenmasche
- križna šibična, das Kreuzstäbchen
- ovita, die Wickelmasche
- pletena, die gestrickte Masche
- polšibična, das Halbstäbchen
- previta, die Knöpfchenmasche
- pridvižna, die Reliefmasche
- skrajnja, die Randmasche
- šibična (šibica), die Stäbchenmasche (das Stäbchen)
- trojnošibična, das dreifache Stäbchen
- tuniška, die tunesische Masche
- večkratnošibična, das mehrfache Stäbchen
- vehtna, die Büschelmasche
- verižna (verižica), die Kettenmasche, die Luftmasche

plemen, der einzelne gedrehte Teil eines Fadens, der Drähtling

počrez, po širini, schräg, der Breite nach
podaljšati, podaljševati, verlängern,
länger anziehen

podbradnica, das Kinderläßchen

podloga, podlaga, die Unterlage

podolgoma, der Länge nach

položiti, polagati, legen

polumer, der Halbmesser

polžku podobn, po polževo, schneckenartig

pomekniti, pomikati, schieben

porhant, der Barchent

portica (pramič), das Börtchen

- medaljonska, das Medaillonbörtchen

potegniti, potezati iz česa, ausziehen

povoj, povojček, das Wickelband

pram, porta, die Borte

pravilo jopičino, die Jäckchenregel

- čepičino, die Häubchenregel

predeno, der Strähn

predevoma, versetzt

predilna snov, der Spinnstoff

predilnica, die Spinnfabrik

predivo, das Spinnhaar

preiti, prehajati, übergehen (von einer Reihe in die andere)

preja, das Garn

- bombaževa, Baumwollgarn

- konopna, Hanfgarn

- lanena, Leingarn

- sukana bombaževa, gezwirntes Baumwollgarn

- svilna, Seidengarn

- volnena, Schaffwollgarn

- (nit) za sukanec, Lotgarn

- (nit) za tkanje, Webergarn

prejica (za kvačkanje), das Häfelgarn

prema, die Gerade

premer, der Durchmesser

preproga, der Teppich

preseči, presežati, übergreifen

presledek, der Zwischenraum

preslegast, durchbrochen

prestopiti, prestopati, überschreiten

prevesti, prevajati, hindurchziehen, hindurchführen

pričetek, der Anfang

pričeti, pričenjati, anfangen

prijeti, prijemati, anfassen

prijeti se, prijemati se, } anschniegen

prileči se, prilegati se, } anliegen

priramnica, der Achselteil

privezati, privezovati, anknüpfen

prost, preprost, einfach (in der Ausführung)

prožen, elastisch

prt namizni, das Tischtuch

rahel, ohlapen, locker

raznobarven, verschiedenfarbig

razprati, razpirati, auftrennen

razširiti, razširjati, erweitern

razvrstiti, razvrščati, einreihen

resa, resica, die Franse

rob, die Kante, der Rand

rogelj, die Zinke

rogljički, drobni zobci, die Picots
 rokavica, der Handschuh
 rozeta, die Rosette
 ruta, das Tuch

- naglavna, das Kopftuch
- ovratna, das Halstuch
- velika, das Umhängtuch
- žepna, das Taschentuch

semtertja, zidžad
 sestaviti, sestavljati, zusammenstellen
 sešiti, sešivati, zusammennähen
 sirov, ungebleicht

skleniti, sklepati, schließen
 slikanje z iglo, die Nadelmalerei
 sneti, snemati, abnehmen
 snov predilna, der Spinnstoff
 sodo število, eine gerade Zahl
 spodnji ravni del, der untere gerade

Teil des Fächchens, der Umfang
 des Häubchens

sprednji del, der Vorderteil des Fäch-
 chens, die Pässe des Häubchens
 spustiti, spuščati, herablassen
 srček, die Herzform (beim Strumpf:
 die Herzferse)

stan, der Rumpf
 stanoviten (po barvi), echtfarbig
 stična oblika, die geschlossene Form
 (nicht geometrisch)

stikati se, aneinanderstoßen
 stopnja, die Stufe (eines Musters)

stran, stranica, die Seite

sukanec, der Zwirn

- kraljevski, Königszwirn
- sirovi, Rohzwirn
- spinal, der Spinal (Glanzzwirn)
- za čipkanje, Spitzenzwirn
- za klekljanje, Klöppelzwirn
- za mreženje, Netzzwirn
- za pletenje, Strickzwirn
- za šivanje, Nähzwirn
- za šivanje črez mrežo, Ausnä-
 zwirn

sultanin, die Sultanin-Wolle (eine
 Schafswolle)

svila, die Seide

svila filoflozna, Filoflosse-Seide

- filozelna, Filofelle-Seide
- kordonetna, Kordonnet-Seide
- sirova, Rohseide
- za čipkanje, Spitzenseide
- za pletenje, Strickseide
- za šivanje, Nähseide

svilarstvo, der Seidenbau

svilen, seiden

svilni prelec, der Seidenspinner

šesterotrak, sechsstrahlig

širina, die Breite

školkja, die Musche

- odprta, die offene Musche
- zaprta, die geschlossene Musche

števililo, die Numerierung, die Zahl

- liho, eine ungerade Zahl
- nizko, debelo, die niedere, starke
 Nummer
- sodo, eine gerade Zahl
- visoko, tanko, die hohe, feine
 Nummer
- vmesno, die Zwischennummer

tičati, stecken

točka, der Punkt

trak, das Band, der Teil (Strahl)
 eines Sternes

- vzorčni, das Musterband
- zobčasti (zobčasti pram), die
 Zackenlitz

tvoriti, bilden

tvornica (fabrika), die Fabrik

umetno vezenje, die Kunststickerei

ušesce, das Ohrläppchen

utrgati, abreißen

vesti, uvajati, einziehen

uvrstiti, uvrščati, ordnen, einreihen

v bod, der Stich, der Häfelstich

- demantni, der Diamantstich,
 a) navadni, b) šesterotraki,
 a) einfacher, b) sechsstrahliger
- desnopletilni, der Strickstich
 (tunesische Häfelei)
- gabrnati, der gerippte Häfelstich
- križni, der Kreuzstich

v bod kvačkani, der Häfelstich

— kvadratni, der Quadrathäfelstich

— levopletilni, der Wellenstich

— mnogozančni, der mehrfache Schlingenstich

— mrežni, der Netzstich, a) z vozlom, b) brez vozla, a) mit Knoten, b) ohne Knoten

— navadni, der Rosenstich

— nemški, der deutsche Häfelstich

— oknati, der kleine Quadrastich

— piketni, der Piquéstich

— pletilni, der Strickstich (deutsche Häfelei)

— počrezni, der Schrägstich

— preslegastomrežni, der Netz-häfelstich (mit Lücken), a) eno-vrstni, b) dvovrstni, a) ein-reihiger, b) doppelreihiger

— ruski, der russische Häfelstich

— tuniski, der tunesische Häfelstich

— tunisko-zaščeni, der Schlingenstich (tunesische Häfelei), a) navadni, b) mnogo-zaščeni, a) einfacher, gewöhnlicher, b) mehrfacher

— vehtni, der Häfelstich mit Büschel-maschen

— verižni, der Kettenstich

— zaščeni, der Schlingen-, Pelzstich

— zvezdni, der Sternstich

v bosti, vbdati, einstecken

vehet, der Büschel

višina, die Höhe

volna, die Schafwolle (Wolle)

— berlinska, Berlinerwolle (Zephyr-wolle)

— gagja, Eiderdunenwolle

— goblinska, Gobelinwolle

— mahasta, Mooswolle

— mohêrska, Mohairwolle (Eis-wolle)

— perzijska, persische Wolle

— raševa, Arras- (Harras-)Wolle

— smirniška, Smyrna-Wolle

— sultanin, Sultanin-Wolle (Laine des sultanes)

volna svetla, Glanzwolle

— za pletenje, Strickwolle

volnen, Woll-, wollen

vozel, der Knoten

vreča, der Sack (Getreidesack)

vretence, die Spule

vrh pri petlji, das obere Ende einer Masche

vrsta, die Reihe, die Gattung

— daljnja, die folgende Reihe

— dovršilna, die Schlußreihe

— glavna, die Hauptgattung

— nastopna, die nächste Reihe

— vzorčna, die Musterreihe

— zaščena, die Schlingenreihe

vrstiti se, abwechseln, nach einander folgen

vrv, das Seil, die Schnur

vrveca, das Schnürchen

vstavek, der Einsatz

všteto, inklusive, eingezählt

vtekni, vtikati, einstecken, führen in, unter

vzorčna vrsta, die Musterreihe

vzorčni trak, das Musterband

vzorec, das Muster

— enoliki, das Pleinmuster

— gosti = piketni, das dichte Muster, das Piquémuster

— preslegasti, das durchbrochene Muster

— tipski, das Typenmuster

zadnji del, der Rückenteil

zagrinjalo, der Vorhang

zanka, die Schlinge

zapogniti, zapogibati, umbiegen

zategniti, zatezati, zusammenschürzen

znak, das Zeichen

znamenovanje, das Merken

zobci drobni (rogljički), die Picots

zobčasti pram (trak), die Backenlige

zobček, das Zäckchen

zvezda, der Stern

— čepečina, der Häubchenstern

— vzorčna, der Musterstern.

Nemško-slovenski slovarček.

Abart = Art, vrsta ž.
 Abbildung = Zeichnung, narisek m.
 abnehmen, sneti, snemati
 Absatz, oddelek m.
 abwechseln, izmeniti, izmenjavati,
 vrstiti se
 Abscheitel, piramnica ž.
 Anfang, pričetek m.
 anfangen, pričeti, pričenjati
 anfassen, prijeti, prijemati
 anführen, navesti, navajati
 Anhang, dodatek m.
 anknüpfen, privezati, privezovati
 anlangen, dospeti
 Anleitung, navodilo s.
 annähen, naši(va)ti; prišiti, prišivati
 Anschlag, nasnutek m.
 anschlagen, nasnuti, nasnavljati
 Anschlagfaden, začetna nit ž.
 Arbeitsfaden, nit ž.
 Armloch, obramnica ž.
 Art (der Ausführung), način m.
 Art = Abart, vrsta ž.
 auffassen, natekniti, natikati
 auflösen (den Knoten), odvozlati, od-
 vozlavati
 aufnehmen, dovezeti, dojemati
 auftrennen, razprati, razpirati
 ausführen, izvesti, izvajati
 Ausführung, izdelovanje s., izvod m.,
 zvršitev ž.
 auslassen, izpustiti, izpuščati
 ausziehen, potegniti, potezati iz česa
 Band, trak m.
 Barchent, porhant m.
 Bast, liče s.
 Baumwolle, pavola ž., bombaž m.
 — šahjšiše, saška pavola
 — škottiše, škotska pavola

baumtvollen, bombažev, pavolnat
 Baumwollstaude, bombaževca m.
 bilden, tvoriti
 Blattform, listek m.
 Blümchen, cvetka ž.
 Börse, mošnjica ž.
 Börtchen, pramič m., portica ž.
 Breite, širina ž.; der Breite nach,
 po širini, počrez
 Büschel, vehet m.
 Deckenkappe, odejna prevleka ž.
 Diamantstich, demantni vbod m.,
 a) einfacher, b) sechsstrahliger,
 a) navadni, b) šesterotraki
 dicht (ein dichtes Muster), gost (gosti
 vzorec m.)
 dicht beisammen, drug tik drugega
 Diktat, diktat m.
 Doppelmasche, dvojna petlja ž.
 Doppeltäbchen, dvojnošibična petlja ž.
 Drähtling (eines Fadens), plemen m.
 durchbrochen, preslegast
 Durchmesser, premer m.
 echtfarbig, stanoviten (po barvi)
 Ede, ogal m.
 Eidergans, gaga ž.
 einfach, preprost, prost
 einfach (im Faden), enotno
 einfach (in der Ausführung) = ge-
 wöhnlich, navaden
 einreihen, urediti, razvrstiti, razvr-
 ščati; uvrstiti, uvrščati
 einreihig, enovrsten
 Eintrag, vstavek m.
 einstecken, vbosti, vbadati; vtekniti,
 vtikati
 einziehen (ein Band), uvesti, uvajati
 elastisch, prožen

Ende, konec m.

— das obere einer Masche, vrh pri petlji m.

— das untere einer Masche, dno pri petlji s.

Endel, krajec m.

Endelnaht, ometica ž.

entschlüpfen, izmekniti se, izmikati se
ersetzen, nadomestiti, nadomeščati
erweitern, razširiti, razširjati

Fabrik, tvornica ž., fabrika ž.

Faden (Arbeitsfaden), konec m.
(nit ž.)

— der zweifache, dreifache, mehrfache,
dvokraten, trikraten, mnogo-
kraten

Falten bilden, gubančiti se

Farbe, barva ž.

färben, barvati

Flachs, lan m.

Flachshaar (= Spinnhaar), predivo s.

Form, lik m., oblika ž.

— die freie, prosta oblika

— die geometrische, geometrijski lik

fortsetzen, nadaljevati

Franse, resa, resica ž.

führen in, vtekniti, vtikati v kaj

— durch, prevesti, prevajati skozi
kaj

Garn, preja ž.

Baumwollgarn, pavola ž., bombaž m.

Beileggarn, nit za prilaganje ž.

gezwirntes Baumwollgarn, sukana
bombaževa preja

Häfelgarn, prejica (za kvačkanje) ž.

Hanfarn, konopna preja

Leinengarn, lanena preja

Lotgarn, preja (nit) za sukanec

Merkgarn, nit za znamenovanje

Schafwollgarn (Wolle), volnena
preja (volna ž.)

Seidengarn, svilna preja (svila ž.)

Stichgarn, nit za vezenje

Stopfgarn, nit za mašenje

Strickgarn, nit za pletenje

Untergarn, spodnja nit (za šivalni stroj)

Webergarn, preja (nit) za tkanje
Gattung, vrsta ž.

Gerade (eine Linie), prema ž.

gerade Zahl, sodo število s.

gerippt, gabrnat

gewöhnlich (im Sinne: einfach), na-
vaden

Griff, držalo s.

Grund, podlaga, podloga ž.

Grundfarbe, glavna barva ž.

Gumpe, gimpna ž.

Gumpenbörtchen, gimpna portica ž.,
gimpna ž.

Gumpennadel, gimpna igla ž.

Gumpespiße, gipirska čipka ž.

Haarnadel, igla lasnica ž.

Häfel, kvačkanje s.

— die deutsche, nemško kvačkanje

— die tunesische, tuniško kvač-
kanje

Häfelgarn, prejica = prejica za
kvačkanje ž.

häfel, kvačkati

Häfel, kvačka ž.

Häfelstiche, vbodi = kvačkani
vbodi m.

Häfelstich mit Büschelmaßchen, vehtni
vbod

deutscher Häfelstich, nemški vbod

Diamantstich, demantni vbod, a) ein-
facher, b) sechsstrahliger, a) na-
vadni, b) šesterotraki

gerippter Häfelstich, gabrnatni vbod

Kettenstich, verižni vbod

Kreuzstich, križni vbod

Netzstich (tunesischer), mrežni vbod
(tuniški), a) mit Knoten, b) ohne
Knoten, a) z vozlom, b) brez
vozla

Rezhhäfelstich (mit Lüden), presle-
gastomrežni vbod, a) einreihiger,
b) doppelseitiger, a) enovrstni,
b) dvovrstni

Rezhstich, Schlingenstich, zračni vbod

Biquéſtiſch, piketni vbod
 Quadratiſch, ſkleiner, oknati vbod
 Quadrathäfelſtiſch, kvadratni vbod
 Roſenſtiſch, navadni vbod
 ruſſiſcher Stiſch, ruſki vbod
 Schlingenſtiſch, Belztiſch, zančni vbod
 Schlingenſtiſch (tuneſiſche Häfelei), tu-
 niſkozančni vbod, a) einfacher,
 b) mehrſacher, a) navadni,
 b) mnogozančni tuniſki vbod
 Schrägſtiſch, počrezni vbod
 Sternſtiſch, zvezdni vbod
 Strickſtiſch (deutſche Häfelei), pletilni
 vbod
 Strickſtiſch (tuneſiſche Häfelei), desno-
 pletilni vbod
 tuneſiſcher Häfelſtiſch, tuniſki vbod
 Wellenſtiſch, levopletilni vbod
 Häfelzeug, kvačivo s.
 Haſen, ključica, kvaka ž.
 Halbmefſer, polumer m.
 Halbtäbchen, polſibična petlja ž.
 Handarbeit, ročno delo s.
 Handſchuh, rokavica ž.
 Hanf, konoplja ž.
 hanſen, konopen
 Häubchen, čepica ž.
 Häubchenregel, čepičino pravilo s.
 Häubchenſtern, čepičina zvezda ž.
 Hauptgattung, glavna vrsta ž.
 Hauptteil, glavni del m.
 Hausmütze, domača kapa ž.
 herablaſſen, ſpuſtiti, ſpuſčati
 Herzform, srček m.
 hindurchziehen, hindurchführen, pre-
 vesti, prevajati
 Höhe, viſina ž.
 Jäckchen, jopica ž.
 Jäckchenregel, jopičino pravilo s.
 Kante, rob m.
 Rehrſeite (der Arbeit), leva, narobe,
 narobna stran dela ž.
 Kettenmaſche, verižna petlja ž.
 — die feſte, gostoverižna petlja
 Kettenſtiſch, verižni vbod m.

Rindergarnitur, otroška oprava ž.
 Rinderhäubchen, otroška čepica ž.
 Rinderjäckchen, otroška jopica ž.
 Rinderläbchen, otroška podbradnica ž.
 Rinderſchuh, otroški črevljiček m.
 Rnāuel, klobčič m.
 Rnōchel, gleženj m.
 Rnōpfchenmaſche, previta petlja ž.
 Knoten, vozal m.
 Knoten (im Geſpinſt), krotica ž.
 knotig (die Leinwand), krotičaſt
 Königsvolle, kraljevska pavola ž.
 Königszwirn, kraljevski sukanec m.
 kräufeln, gubančiti ſe, nabirati ſe
 Kreuzstäbchen, križna ſibična petlja ž.
 Kreuzſtiſch, križni vbod m.
 Kunſtſtickerei, umetno vezenje s.
 Kürzung, kratica ž.

Lampenteller, krožnik za ſvetilnico m.
 Länge, der — nach, podolgoma
 Läckchen, podbradnica ž.
 legen, položiti, polagati
 leinen, lanen
 Leinpflanze, lan m.
 locher, rahel, ohlapen
 loſknüpfen, odvozlati, odvozlavati
 Lotgarn, nit ž. (preja ž.) za sukanec
 Lücke, luknjica ž.
 Luſtmaſche, verižna petlja, verižica ž.

Maſchen, petlje ž.
 Büſchelmaſche, vehtna petlja
 Doppelmaſche, dvojna petlja
 Doppelſtäbchen, dvojnoſibična petlja
 feſte Maſche, goſta petlja
 feſte Kettenmaſche, goſtoverižna petlja
 geſtriſchte Maſche, pletena petlja
 Halbtäbchen, polſibična petlja
 Kettenmaſche, verižna petlja, ve-
 rižica ž.
 Rnōpfchenmaſche, previta petlja
 Kreuzſtäbchen, križna ſibična petlja
 Randmaſche, ſkrajnja petlja
 Reliefmaſche, pridvižna petlja
 Stäbchenmaſche, ſibična petlja, ſi-
 bica ž.

Stäbchenmasche, doppelte, dvojno-
šibična petlja
— dreifache, trojnošibična petlja
— vielfache, večkratnošibična petlja
tunesische Masche, tuniška petlja
Wickelmasche, ovita petlja
Medaillonbürtchen, medaljonska por-
tica ž.
merken, zaznamiti, zaznamenovati
Merken (das), znamenovanje s.
Messing, aus, medeničast
Mignardisebürtchen, minjardiza, mi-
njardizna portica ž.
Modeblatt, modni list m.
Muschel, školjka ž.
— die geschlossene, zaprta školjka
— die offene, odprta školjka
Muster, vzorec m.
— das dicke, gosti = piketni vzorec
— das durchbrochene, preslegasti
vzorec
Musterband, vzorčni trak m.
Musterreihe, vzorčna vrsta ž.
Mustersatz, vzorčni oddelek m.
Musterstern, vzorčna zvezda ž.
Nadel, igla ž.
Guimpennadel, gimpna igla
Haarnadel, igla lasnica
Häfelndel, kvačka ž.
Hähnadel, šivanka ž.
Stechndel, bucika ž.
Strickndel, pletenka ž., igla za ple-
tenje
Nadelmalerei, slikanje z iglo s.
neigen, nakloniti, naklanjati, nagniti,
nagibati
Netzstich, mrežni vbod m.
Netzhäfelstich (mit Lüden), presle-
gastomrežni vbod m., a) ein-
reihiger, b) doppelreihiger, a) eno-
vrstni, b) dvovrstni
Numerierung, število s.
hohe, feine Nummern, visoka, tanka
števila
niedere, starke Nummern, nizka, de-
bela števila

Dhräppchen (des Häubchens), ušesce s.
ordnen = einreihen, uvrstiti, uvrščati;
razvrstiti, razvrščati

Passe = Sattel des Hemdes, na-
plečnik m.

Passe = Borderteil des Häubchens,
sprednji del m.

pelzartig, kozuhovini podoben
Pelzstich, zančni vbod m.

Perle, biser m.

Picots, drobni zobci m., rogljički m.

Piquemuster, piketni vzorec m.

Piquestich, piketni vbod m.

Pleinmuster, enoliki vzorec m.

Punkt, točka ž., pika ž.

Quadratstich, kleiner, oknati vbod m.

Quadrathäfelstich, kvadratni vbod m.

Rand, krajec, rob m.

Randmasche, skrajnja petlja ž.

Rechtsseite (der Arbeit), desna stran
dela ž., lice s.

Regel (z. B. des Sädfchens), pravilo
(n. pr. jopičino) s.

Reihe, vrsta, niz ž.

Relieffstäbchen, pridvižna šibična
petlja ž.

Rosenstich, navadni vbod m.

Rosette, rozeta ž.

Rückenteil, zadnji del m.

Rumpf (des Sädfchens), stan m.

Sack (Getreidesack), vreča ž.

Sattel, naplečnik m.

Schafwolle (Wolle), volna ž.

Arras-(Harras-)wolle, raševa volna

Berlinerwolle, berlinska volna

Eiderdunenwolle, gagja volna

Glanzwolle, svetla volna

Gobelinwolle, goblinska volna

Mohairwolle, moharska volna

Mooswolle, mahasta volna

persische Wolle, perzijska volna

Smirna-Wolle, smirniška volna

Strickwolle, volna za pletenje

Sultanin-Wolle, volna sultanin

Schattierung, otemnjava ž.
 schieben, pomekniti, pomikati
 schließen, skleniti, sklepati
 schließen = vollenden, dokončati, dokončavati
 Schlinge, zanka ž.
 Schlingenreihe, zračna vrsta ž.
 Schlingentisch = Pelztisch (deutsche Häfellei), zračni vbod m. (nemško kvačkanje)
 Schlingentisch (tunesische Häfellei), tuniškozančni vbod m., a) einfacher, gewöhnlicher, b) mehrfacher, a) navadni, b) mnogozančni
 Schlussreihe, dovršilna vrsta ž.
 schneckenartig, po polževo, polžku podoben
 Schnürchen, vrvca ž.
 Schrägstich, pošrezní vbod m.
 sechsstrahlig, šesterotrak
 Segel, jadro s.
 Seide, svila ž.
 Filofelle-Seide, filozelna svila
 Filofosse-Seide, filoflozna svila
 Kordonnet-Seide, kordonetna svila
 Nähseide, svila za šivanje
 Rohseide, sirova svila
 Spitzenfeide, svila za čipkanje
 Strichseide, svila za pletenje
 seiden, svilen
 Seidenbau, svilarstvo s.
 Seidenspinner, svilni prelec m.
 Seil, vrv ž.
 Seite, stran, stranica ž.
 Sohle, podplat m.
 Spinal = Glanzzwirn, špinal m.
 Spinnfabrik, predilnica ž.
 Spinnhaar, predivo s.
 Spinnstoff, predilna snov ž.
 Spitze, čipka ž.
 Spule, vretence s.
 Stäbchen, šibična petlja, šibica ž.
 Stäbchenarten, siehe „Maschen“
 stecken, tičati
 Stechnadel, bucika ž.
 Stich, vbod m.

Sticharten, siehe „Häfelstiche“
 stoßen, aneinander, stekniti se, stikati se
 Strahl (Teil des Sternes), trak m.
 Strähn, predeno s.
 Streifen, proga, pasa ž.
 Strichbaumwolle, bombaž m., pavola ž.
 Strichnadel, pletenka ž., igla za pletenje ž.
 Strichstich, pletilni vbod, desnopletilni vbod m.
 Stufe (eines Musters), stopnja ž.
 Tabakbeutel, možnjiček za tobak m.
 Teil, der obere, vrhovni del m.
 — der untere, gerade (des Fächchens), spodnji ravni del m.
 — eines Fadens, plemen m., dessen (z. B. beim Zwirn), guba ž.
 Teppich, preproga ž.
 trennen, auftrennen, razprati, razpirati
 Tuch, ruta ž.
 Halstuch, ovratna ruta
 Kopftuch, naglavna ruta
 Taschentuch, žepna ruta
 Tischtuch, namizni prt m.
 Umhängtuch, velika ruta
 tunesisch, tuniško
 Typenmuster, tipski vzorec m.
 Typenzeichnung, tipski narisek m.
 übereinander (liegen die Rückenteile des Fächchens), križema (ležita) jopičina zadnja dela)
 übergehen, preiti, prehajati
 übergreifen, preseči, presežati
 überhäkeln, obkvačkati, obkvačkovati
 überlegen, preložiti, prelagati
 überschreiten, prestopiti, prestopati
 umbiegen, zapogniti, zapogibati
 Umfang, Teil (des Häubchens), spodnji ravni del m.
 umranden, obrobiti, obrobljati
 Umschlag, ovoj m.
 umschlingen, oviti, ovijati
 unechtfarbig, nestanoviten (po barvi)
 ungebleicht, sirov, neobeljen

ungerade (ene Zähl), liho
Unterlage, podlaga, podloga ž.

verderben, pokvariti, kvariti
vereinigen, združiti, družiti
Verhältniß, razmerje s.
verlängern, podaljšati, podaljševati
verschieben, izmekniti, izmikati
verschiedenartig, raznovrsten
verschiedenfarbig, raznobarven
verseht, predevoma
verzieren, ozaljšati, zaljšati; okrasiti,
krasiti

Berzierung, okrasek m., nakit m.
Vielfache, mnogokratnik m.
vollenden, dokončati, dokončevati;
dovršiti, dovrševati
Vorderteil (des Zäpfchens), Pasße (des
Häubchens), sprednji del m.
Vorhang, zagrinjalo s.

wählen, izvoliti, voliti
Webergarn, nit za tkanje ž.
Wellenstich, levopletilni vbod m.
wenden, obrniti, obračati
Wickelband, povoj, povojček m.
Wickelmaße, ovita petlja ž.
Wiedel, pasmo s.
Wolle, volna ž.
wollen, Woll-, volnen

Zäpfchen, zobček m.
Zäpfenflügel, zobčasti trak m., pram m.
zählen, zuričgehend, od zadnjega
konca šteti, nazaj grede šteti
Zeichen, znak m.
Zeichnung = Abbildung, narisek m.
zickzack, semtertja
ziehen, durch, prevesti, prevajati
Zierat, krasilo s.
Zinfe, rogelj m.
zusammennähen, sešiti, sešivati
zusammenschürzen, zategniti, zatezati
zusammenstellen, sestaviti, sestavljati
zuzählen, prišteti, prištevati
zweireihig, dvovrsten
Zwirn, sukanec m.
Auszähzwirn, sukanec za šivanje
čez mrežo
Klöppelzwirn, sukanec za klekljanje
Königszwirn, kraljevski sukanec
Nähzwirn, sukanec za šivanje
Netzzwirn, sukanec za mreženje
Rohzwirn, sirovi sukanec
Spinal = Glanzzwirn, špinal m.,
svetli sukanec
Spitzenzwirn, sukanec za čipkanje
Spulenzwirn, sukanec na vretencih
Strickzwirn, sukanec za pletenje
Zwischennummer, vmesno število s.
Zwischenraum, presledek m.

Tipski popravki.

Stran 3: V osmi vrsti odpade številka 65.

- „ 15: Dodaj na koncu opombe v zadnji vrsti še drugi odstavek.
- „ 34: V drugi vrsti predzadnjega odstavka čitaj **vbod** namesto obod.
V peti vrsti zadnjega odstavka čitaj **ji** namesto jih.
- „ 57: Po odstavku „Gimpne portice rabimo za vstavke, čipke ali za resice“ naj bo še omenjeno, da se rabi za kvačkanje gimpnih portic večinoma volna, ker je tako delo najlepše. Uporabljajo se za tanke rute (shawls).
- „ 68: V šesti vrsti (spodaj) čitaj „potem še 6 v. p. za drobni zobček“.
- „ 81: V narisku št. 50. se je pomotoma v levem zgornjem ogalu izpustila črka **B**.
- „ 87: V drugi vrsti odstavka „3. Sprednji del“ naj odpade številka 1 pred *cm*.
- „ 91: V zadnji vrsti odstavka „3. Ušesci“ čitaj . . . , da sta ušesci na koncu širši nego v začetku.
- „ 104: Med besedama Häkelzeug — Haken naj se uvrste besede:
Häubchen, Häubchenregel, Häubchenstern.

00000172183

646.2 (075.3)

Dodatek.

